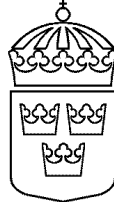

Riksdagens revisorers redogörelse

2001/02:RR1

Årsredovisning för 2001

2001/02
RR1

Till RIKSDAGEN

Riksdagens revisorer överlämnar härmed årsredovisning för verksamhetsåret 2001.

De skrivelser som revisorerna under verksamhetsåret avlämnat till riksdagen redovisas inte i sin helhet i årsredovisningen. De ingår som hittills i riksdagstrycket (saml. C 3, Förslag och redogörelser).

Detta ärende har avgjorts av revisorerna i plenum den 22 februari 2001. Vid ärendets slutliga handläggning har vidare närvarit administrativa chefen Berit Ljunggren och kanslichefen Åke Dahlberg, föredragande.

Stockholm den 21 februari 2002

På Riksdagens revisorers vägnar

Ingemar Josefsson
ordförande

Åke Dahlberg
kanslichef

Grundläggande bestämmelser om Riksdagens revisorer

12 kap. 7 § regeringsformen

8 kap. 11 § riksdagsordningen

Lag (1987:518) med instruktion för Riksdagens revisorer (ändrad 1989:191, 1994:1647, 1995:800 samt 1999:205)

Lag (1974:585) om skyldighet att tillhandahålla Riksdagens revisorer vissa handlingar m.m.

Lag (1988:46, ändrad senast 1999:203) om revision av riksdagsförvaltningen m.m.

Lag (1997:560) om revision av Regeringskansliet

Förteckning över revisorer

Revisorer vid utgången av verksamhetsåret 2000

<i>Ordinarie</i>	<i>Suppleanter</i>
Ingemar Josefsson (s), ordförande	Björn Kaaling (s)
Anders G Högmark (m), förste v. ordförande	Ingvar Eriksson (m)
Per Rosengren (v), andre v. ordförande	Nils-Göran Holmqvist (s)
Bengt Silfverstrand (s)	Conny Öhman (s)
Anita Jönsson (s)	Sten Lundström (v)
Kenneth Lantz (kd)	Gunilla Tjernberg (kd)
Margit Gennser (m)	Patrik Norinder (m)
Hans Stenberg (s)	Ulla Wester (s)
Karl-Gösta Svenson (m)	Lennart Hedquist (m)
Agneta Lundberg (s)	Ann-Kristine Johansson (s)
Ann-Marie Fagerström (s)	Ronny Korsberg (mp)
Marie Engström (v)	Rolf Olsson (v)

*Ingemar Josefsson (s),
ordförande*

*Anders G Högmark (m),
förste v. ordförande*

*Per Rosengren (v),
andre v. ordförande*

Bengt Silfverstrand (s)

Anita Jönsson (s)

Kenneth Lantz (kd)

Margit Gennser (m)

Hans Stenberg (s)

Karl-Gösta Svenson (m)

Agneta Lundberg (s)

Ann-Marie Fagerström (s)

Marie Engström (v)

*Åke Dahlberg
kanslichef*

1 Mål, uppgifter och resultat

Målen för Riksdagens revisorers verksamhet

Riksdagens revisorers uppgifter framgår av lagen (1987:518) med instruktion för Riksdagens revisorer (ändrad 1989:191, 1994:1647, 1995:800 och 1999:205).

Vid behandlingen av revisorernas årsredovisning för 1998 framhöll finansutskottet (bet. 1998/99:FiU22) att verksamhetsmålet för revisorerna borde utvecklas och konkretiseras i syfte att underlätta en framtida utvärdering av verksamheten.

Revisorerna har mot denna bakgrund formulerat målen för verksamheten på följande sätt:

Övergripande mål:

Riksdagens revisorer granskar den statliga verksamheten på riksdagens vägnar.

Granskningarna ska leda till ett effektivt utnyttjande av statliga insatser.

Verksamhetsmål 1 för effektivitetsrevisionen:

I sina rapporter och skrivelser ska revisorerna lämna förslag till möjligheter att öka statens inkomster, att spara på statens utgifter och att effektivisera den statliga förvaltningen.

Revisorernas förslag till åtgärder ska beredas och presenteras på ett sådant sätt att riksdagen och regeringen ges bästa möjliga underlag för vidare ställningstaganden.

Verksamhetsmål 2 för effektivitetsrevisionen:

Granskningarna ska i första hand inriktas mot områden med stor statsfinansiell och samhällsekonomisk betydelse för förvaltningens funktionssätt.

Under en fyraårsperiod ska granskningarna beröra samtliga utgiftsområden och även avse utskottsövergripande frågor.

Verksamhetsmål för den årliga revisionen:

Den årliga revisionen av Riksbanken, Riksbankens Jubileumsfond, Riksdagens ombudsmän, riksdagens förvaltning, Regeringskansliet samt Kungliga Slottsstaten och Kungliga Djurgårdens Förvaltning ska inriktas på att granska om informationen i årsredovisningarna är rättvisande samt på att redovisningen och ledningens förvaltning följer tillämpliga föreskrifter.

Revisionsarbetet ska bedrivas enligt god revisionssed, med hög effektivitet och kvalitet.

Informationsmål för Riksdagens revisorer:

Informationsmålet ska understödja Riksdagens revisorers övergripande mål.

Revisorerna ska aktivt föra ut information om resultaten av de granskningar som genomförs. Informationen blir både ett medel för att upplysa om brister i statliga verksamheter och en möjlighet att visa på förslag till förbätt-

Resultatbedömning

Under verksamhetsåret 2001 har revisorerna beslutat om 16 förslag till riksdagen, 2 skrivelser till regeringen, 18 granskningsrapporter, 5 informationsrapporter samt 17 förstudier. Av dessa 17 förstudier har 7 resulterat i beslut om fortsatt granskning.

Utveckling av målen och resultatanalysen

Vid behandlingen av Riksdagens revisorers årsredovisning för 2000 (bet. 2000/01:FiU24) förordade finansutskottet att Riksdagens revisorer redovisar ett fördjupat underlag för riksdagens mål- och resultatstyrning av revisionens verksamhet. Utskottet ansåg bl.a. att de mål som Riksdagens revisorer redovisade i årsredovisningen för år 1999 behövde brytas ned och preciseras i mer mätbara resultatindikationer för att ge ett fullgott underlag vid uppföljningsarbetet.

Revisorerna vill mot denna bakgrund framhålla att det nu återstår mindre än ett år innan Riksdagens revisorer upphör som myndighet och den nya Riksrevisionen bildas. Det bör också erinras om att en huvudmans mål- och resultatstyrning av en statlig revisionsmyndighet är av annorlunda slag än av övriga myndigheter. Under de senaste två åren har dock revisorerna vidtagit en rad åtgärder för att utveckla målen och förbättra kunskaperna om verksamhetens inriktning och resultat.

Under år 1999 analyserade en arbetsgrupp inom kansliet utformningen av målen för revisorernas verksamhet. Resultatet av detta arbete redovisades i årsredovisningen för 1999. Därefter har en ny arbetsgrupp under år 2000 gjort försök att ytterligare utveckla och konkretisera målen samt finna former för att följa upp dem. Resultatet av detta arbete har blivit att revisorerna framför allt valt att satsa på en ytterligare uppföljning av verksamheten. Beträffande en ytterligare konkretisering av målen och utveckling av enkla och mätbara resultatindikatorer har emellertid svårigheterna visat sig vara betydande. Dessa svårigheter står i god överensstämmelse med de erfarenheter som framkommit i utvärderingar och forskning inom mål- och resultatstyrningens område under det senaste decenniet. Det finns enligt revisorerna en övertro hos centrala beslutsfattare och andra på möjligheterna att med enkla indikatorer mäta resultat av offentliga insatser av mera komplex art, till vilka statlig revision måste räknas. Denna tekniskt-administrativa syn på politik och förvaltning har bl.a. tagits upp av professor Bengt Jakobsson i olika sammanhang, bl.a. i ett bidrag till Riksdagens revisorers granskning av Regeringskansliet (Regeringskansliet – en myndighet, tio departement eller hundra enheter? Rapport 2001/02:4) samt av Riksrevisionsverket i ett utförligt yttrande över departementsskrivelsen Ekonomisk styrning för effektivitet och transparens (RRV dnr 22-2000-1619). Revisorerna har själva beslutat att fördjupa sig i denna problematik mera generellt genom att på granskningsplanen ta upp ett ärende om erfarenheter av resultatstyrning.

För den egna verksamheten har revisorerna alltså kommit fram till att den fördjupade resultatanalysen bör bygga på mera långsiktiga uppföljningar och utvärderingar. Revisorerne har därför under år 2001 tagit fram en granskningspromemoria om uppföljning och utvärdering av tidigare granskningar. Den avser granskningar som avslutades under 1998 och illustrerar bl.a. vikten av att uppföljning inte begränsas till vad som händer i riksdagen i samband med behandlingen av revisorernas förslag. Ytterligare en granskningspromemoria har tagits fram rörande inriktningen av Riksdagens revisorers granskningar under 1990-talet. Den visar bl.a. att flertalet utgiftsområden berörts av granskningar eller förstudier under de senaste fyra åren. Inom socialförsäkringsområdet kan det dock finnas anledning för revisorerne att initiera ytterligare granskningar rörande bl.a. olika transfereringssystem.

Vidare har revisorerne beslutat att under år 2002 i en rapport samla erfarenheterna av granskningar rörande regeringen och Regeringskansliet, bl.a. för att ge den nya Riksrevisionen en samlad bild av detta granskningsområde.

Med anledning av att Riksdagens revisorer upphör som myndighet efter att ha funnits sedan 1810 har revisorerne också tagit initiativ till en bok om revisorernas verksamhet under två sekler. I boken medverkar forskare samt tjänstemän från riksdagen och Riksdagens revisorer.

En annan form av uppföljning är att som förnyade granskningar ta upp frågor som tidigare granskats. I den granskningsplan som fastställdes i december 2001 finns tre sådana ärenden upptagna (Den statliga personalpolitiken, Utrikesförvaltningen och Statens roll som ägare).

Innan revisorerne redovisar sina bedömningar av resultatet av verksamheten under 2001 vill revisorerne peka på några principiella aspekter på frågan hur man kan mäta effekter av verksamheten.

Diskussion om mätproblematiken

I princip gäller att Riksdagens revisorer når resultat när revisorernas förslag genomförs helt eller delvis. Det är emellertid ofta svårt att mäta resultatet av revisorernas verksamhet. Behandlingen och genomförandet av revisorernas förslag är tidskrävande. Revisorernas förslag kan också sammanfalla med förslag som framförts i andra sammanhang, något som kan göra det svårt att urskilja vilken effekt revisorernas förslag haft.

Riksdagens revisorers förslag kan också avsätta resultat på andra sätt. I skrivelser till riksdagen kan revisorerne redovisa uppgifter och förhållanden, beskriva problem eller aktualisera frågor som av olika skäl inte uppmärksammas på annat sätt. Revisionen kan också ha en preventiv effekt som är svår att mäta.

Ett annat sätt att mäta effekterna av revisorernas förslag är att redovisa det genomslag förslagen fått i riksdagen. Detta är dock förknippat med vissa svårigheter. Om riksdagen avslår eller avstår från att behandla revisorernas förslag behöver detta inte innebära att förslaget saknar betydelse.

Revisorerne vill i detta sammanhang framhålla betydelsen av själva granskningsprocessen. Regeringen kan i samband med att revisorerne för upp ett ärende på granskningsplanen tillsätta en utredning som berör ämnet.

Regeringen och berörda myndigheter kan också under granskningens gång eller i samband med att granskningsrapporten publiceras vidta åtgärder i linje med revisorernas förslag. I sådana fall kan riksdagen finna det mindre motiverat att göra tillkännagivanden till regeringen. Revisorerna har vid sina uppföljningar funnit alltför många exempel på sådana fall. Ibland har åtgärder vidtagits redan i samband med revisorernas arbete med förstudien. Att de organ som är föremål för granskning börjar vidta åtgärder redan under granskningsprocessen är erfarenheter som brukar framhållas även av andra revisionsmyndigheter, såväl i Sverige som i andra länder. En kartläggning av riksdagsbehandlingen måste därför kompletteras med en beskrivning av åtgärder som vidtagits av regering och myndigheter i anslutning till revisorernas granskning.

Ytterligare ett mått på genomslaget av verksamheten är den uppmärksamhet revisorernas förslag får i massmedierna. En massmedial debatt med anledning av revisorernas förslag kan ibland bidra till förändringar.

En samlad bedömning av resultatet 2001

I revisorernas årsredovisning lämnas varje år en redogörelse för riksdagens behandling av revisorernas förslag under året. Revisorerna följer också upp förslag som lämnats till riksdagen under två år dessförinnan. Dessa uppföljningar innehåller en redovisning av riksdagsbehandlingen och åtgärder vidtagna av regering eller myndigheter.

Under den senaste treårsperioden har riksdagen i huvudsak ställt sig bakom knappt två tredjedelar av förslagen. Tillkännagivanden till regeringen har beslutats rörande drygt hälften av skrivelserna. I flera fall har riksdagen avslagit revisorernas förslag med hänvisning till att utredningar tillsatts inom området eller att regeringen redan vidtagit åtgärder inom området.

Genomslaget av revisionen i massmedierna har varit gott under år 2001. Detta mäts bl.a. utifrån antalet pressklipp som berör revisorerna. Antalet pressklipp har ökat betydligt och har de senaste två åren legat på en fortsatt hög nivå. Även revisorernas hemsida är välbesökt och efterfrågas ofta, vilket innebär att informationen om granskningsverksamheten når ut snabbare och mer effektivt än tidigare.

För att bedöma resultatet av revisorernas verksamhet är också produktiviteten av betydelse. Revisorerna vill peka på att produktionen av revisionsrapporter och skrivelser till riksdagen och regeringen legat på en väsentligt högre nivå under senare år än under 1980-talet. Under den senaste treårsperioden är antalet producerade rapporter knappt 60 % större än för motsvarande period för tio år sedan. Ökningen vad avser skrivelser är drygt 90 % och förstudier drygt 40 %. Denna ökning av produktionen är väsentligt större än det resurstillskott revisorerna erhållit. Detta tyder på en klar ökning av produktiviteten, mätt som det totala antalet rapporter av olika slag i förhållande till antalet anställda.

Resultatet av revisorernas verksamhet sammanhänger också med vilka områden revisorerna granskar. Under år 2001 har granskningarna avsett olika politikområden som högre utbildning, socialförsäkring, integrationspolitiken, försvaret samt infrastrukturen inom transportområdet. Dessutom har förvalt-

ningspolitiskt och administrativt inriktade granskningar genomförts rörande bl.a. Regeringskansliets upphandling av konsulter, anslag som regeringen disponerar, Lantmäteriet samt plan- och byggprocessens längd. 13 av skrivelserna till riksdagen innehåller förslag om att effektivisera den statliga förvaltningen. 3 av skrivelserna innehåller förslag om att spara på statens utgifter.

Av de 16 skrivelser som revisorerna beslutat om 2001 behandlade riksdagen 9 skrivelser efter i genomsnitt fyra månader. Av dessa blev 4 föremål för ett särskilt betänkande och 5 behandlades i något annat betänkande. Huvuddelen (7 av 9) av skrivelserna föranledde en eller flera motioner och debatt i kammaren (6 av 9). Beträffande de skrivelser som revisorerna lämnade till riksdagen år 2000 skedde riksdagsbehandlingen efter i genomsnitt sju månader, med en variation från en månad till arton månader.

Det är ännu för tidigt att bedöma utfallet av de förslag revisorerna lämnat under år 2001. Riksdagen har under året fattat beslut om endast drygt hälften av de 16 skrivelser revisorerna avgivit. Men genomslaget av tidigare granskningar har enligt revisorernas uppföljningar varit tillfredsställande, som framgår ovan.

En samlad bedömning av granskningsverksamhetens inriktning, produktivitetsutvecklingen och genomslaget av revisorernas verksamhet visar enligt revisorernas uppfattning att såväl det övergripande målet för verksamheten som verksamhetsmålen och informationsmålet har uppfyllts under år 2001. När det gäller effektivitetsrevisionen avser flertalet förslag åtgärder för att spara på statens utgifter och att effektivisera den statliga förvaltningen.

Parlamentariska utredningar m.m.

Riksdagen fattade i december 2000 beslut om att en ny revisionsmyndighet för den statliga revisionen, Riksrevisionen, ska bildas under första halvåret 2003. Resultatet innebär att Riksrevisionen leds av tre av riksdagen utsedda riksrevisorer och får en av riksdagen utsedd styrelse.

Under 2001 utsåg regeringen två särskilda utredare för att förbereda den nya myndigheten.

En utredare fick till uppgift att lämna förslag till författningsregler om Riksrevisionen. Detta förslag, Regler för Riksrevisionen (SOU 2001:97) presenterades i november 2001 och är det första mera sammanhängande betänkande som finns även om nuvarande författningar. Det innehåller också beskrivande och analyserande avsnitt om Riksdagens revisorers verksamhet.

En annan utredare fick till uppgift att utreda de organisatoriska frågorna kring bildandet av Riksrevisionen. Den utredningen pågår för närvarande och ska avsluta sitt arbete i slutet av år 2002.

Granskningsverksamhet

Riksdagens revisorers granskningsverksamhet omfattar såväl redovisningsrevision som effektivitetsrevision. Den senare har under verksamhetsåret inriktats mot ett antal granskningsteman, bl.a. förvaltningspolitik, budget och

resursfördelning, sociala frågor och socialförsäkring, arbetsmarknad och näringsliv samt utbildning. Granskningsresultaten redovisas i avsnitt 2.1.

Riksdagens revisorer är vidare externrevisor för Sveriges riksbank, Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond, riksdagens förvaltning, Riksdagens ombudsmän (JO), Regeringskansliet och Hovstaterna (Kungliga Slottsstaten och Kungliga Djurgårdens Förvaltning). Resultat av revisorernas redovisningsrevision beskrivs i avsnitt 2.2.

Förslag till granskning

Förslag till nya granskningsärenden kommer bl.a. från riksdagens utskott, revisorerna och deras kansli samt från allmänheten. Revisorerna fastställer en granskningsplan som revideras löpande och publiceras två gånger per år.

Utifrån ett förslag till granskning genomför revisorerna en förstudie. I denna tas ställning till om granskning ska genomföras eller inte. En granskning resulterar i en revisionsrapport som beslutas av revisorerna i plenum. Ofta remissbehandlas revisionsrapporten. Därefter avger revisorerna vanligtvis ett förslag till riksdagen eller en skrivelse till regeringen.

Budget

För verksamhetsåret 2001 beslutade riksdagen om ett ramanslag på ca 26,4 miljoner kronor. Se vidare avsnitt 4 *Ekonomi och personal* och del II, *Finansiell redovisning*.

Organisation

Riksdagen utser för varje valperiod tolv revisorer och lika många suppleanter. Bland revisorerna väljer riksdagen en ordförande och två vice ordförande. Dessa är samtidigt ordförande i var och en av de tre avdelningar som inom sina respektive ansvarsområden har att bereda granskningsärenden inför plenums ställningstagande.

När det gäller avdelningarnas sammansättning är principen att en ordinarie ledamot i ett utskott inte ska ingå i den avdelning som behandlar detta utskotts område.

Första avdelningen

Avdelningen bereder främst ärenden som faller inom verksamhetsområdena för konstitutionsutskottet, finansutskottet, skatteutskottet, socialutskottet och socialförsäkringsutskottet.

Andra avdelningen

Avdelningen bereder främst ärenden som faller inom verksamhetsområdena för justitieutskottet, lagutskottet, försvarsutskottet, kulturutskottet, utbildningsutskottet, miljö- och jordbruksutskottet samt bostadsutskottet.

Avdelningen bereder främst ärenden som faller inom verksamhetsområdena för utrikesutskottet, trafikutskottet, näringsutskottet och arbetsmarknadsutskottet.

Arbetsutskottet hade vid verksamhetsårets utgång följande sammansättning:

Ingemar Josefsson, ordförande
Anders G Högmark, förste vice ordförande
Per Rosengren, andre vice ordförande
Anita Jönsson, revisor
Åke Dahlberg, kanslichef

För den löpande utredningsverksamheten finns ett kansli med ca 30 anställda. Därutöver anlitas konsulter för specifika granskningsuppgifter.

I detta avsnitt redogörs för revisorernas granskningsarbete under de senaste åren. Först redovisas det effektivitetsinriktade arbetet och därefter redovisningsrevisionen.

2.1 Effektivitetsrevisionen

Under 2001 har revisorerna tillställt riksdagen 16 förslag. Antalet förstudier, granskningsrapporter, granskningspromemorior, förslag till riksdagen och skrivelser till regeringen och riksdagsutskott under perioden 1997–2001 framgår av nedanstående sammanställning.

	1997	1998	1999	2000	2001	<i>S:a</i>
Förslag till riksdagen	8	6	9	11	16	50
Skrivelser till riksdagsutskott	1	-	-	1	-	2
Skrivelser till regeringen	2	1	2	1	2	8
Granskningsrapporter	11	5	13	15	18	62
Granskningspromemorior	-	2	1	1	-	4
Informationsrapporter	2	2	4	3	5	16
Förstudier	13	17	21	22	17	90

Under verksamhetsåret 2001 har revisorerna behandlat följande granskningsärenden. Inledningsvis redovisas förslag till riksdagen och skrivelser till regeringen. Därefter följer en redovisning av rapporter som ännu ej resulterat i förslag till riksdagen eller skrivelser till regeringen. Slutligen redovisas förstudier och informationsrapporter.

Granskningsärende

Beredande

riksdagsutskott

Förslag till riksdagen

Bilprovningen, fordonskontrollen och trafiksäkerheten	TU
Högskoleutbildningens utveckling	UbU
Nya vägar till vägar och järnvägar?	TU
Svenskundervisning för invandrare och invandrarnas arbetsmarknad	UbU
Regeringskansliets upphandling av konsulter	KU
Anslag som regeringen disponerar	KU
Sänkta socialavgifter	FiU
Statens stöd till kommuner med ekonomiska problem	FiU
Glesbygdsvverkets roll i regionalpolitiken	NU
Styrningen av försvarets materielförsörjning	FöU
Plan- och byggprocessens längd	BoU
Sponsring av statliga myndigheter	KU
Det nya Lantmäteriet	BoU

Granskningsärenden

Myndighetssamverkan mot ekonomisk brottslighet
 Statens ändamålsfastigheter – hyressättning och förvaltning
 Efterkontroll av förtidspensioner
Skrivelser till regeringen
 Försvarsmaktens personalförsörjning
 ALMI

Granskningsrapporter

Regeringskansliet – En myndighet, tio departement eller hundra enheter?
 Östersjömiljarderna – insyn och kontroll
 Uppehållstillstånd för asylsökande – tidsåtgång, kostnader, reformarbete
 Statens styrning av livsmedelskontrollen
 ROT-avdragets effekter
 Internationella freds- och hjälpinsatser

Informationsrapporter

Fiskeriverket – gemensam och nationell fiskeripolitik
 Regeringskansliets informationsverksamhet
 Visum för besök i Sverige – regler, riktlinjer och praktisk hantering
 Bistånd till krigförande länder i Afrika?

Förstudier

Statstjänstens förnyelse. Personalpolitik och omorganisation som medel för den statliga förvaltningens effektivisering
 Konsekvenser av avregleringen inom järnvägstrafiken
 Konkurrenssituationen inom livsmedelssektorn
 Personaluthyrning inom arbetsmarknadspolitiken
 Statens styrning av verksamheter i kommuner
 Materielavveckling inom försvaret
 Prissättning på läkemedel
 Vården av unga och vården av missbrukare
 Sjätte AP-fonden
 Patientskadelagen
 Styrningen av försvarets fastigheter
 ITiS – En statlig satsning på IT i skolan
 Styrningen av AMS och länsarbetsnämnderna
 Kontrollfunktionen i staten
 Personliga skattekonton

*Beredande**riksdagsutskott*

JuU
 FiU
 SfU
 FöU
 NU
 KU
 KU, NU
 SfU
 MjU
 SkU
 UU, FöU, JU
 MjU
 KU
 SfU
 UU
 FiU
 TU
 NU
 AU
 AU
 FöU
 SfU
 SfU
 FiU
 LU
 FöU
 UbU
 AU
 FiU
 SkU

*Granskningsärende**Beredande
riksdagsutskott*

Vägunderhållet – prioriteringar, styrning och uppföljning

TU

Myndigheter på marknaden

NU

Kulturbidragen och publiken

KrU

I det följande redovisas avslutade granskningsärenden under 2001 samt pågående granskningsärenden. Därefter redovisas en uppföljning av granskningsärenden under 2000.

Uppgifterna avser läget den 31 december 2001.

Bilprovningen, fordonskontrollen och trafiksäkerheten*Förslag 2000/01:RR9*

Riksdagens revisorer har på eget initiativ granskat AB Svensk Bilprovning. Granskningen har omfattat hur bolaget följer upp verksamhetens effektivitet, ägarnas styrning av bolaget, samt hur bolaget avgränsar sin konkurrensutsatta verksamhet från den övriga.

Bilprovningens ensamrätt att utföra kontrollbesiktning ökar betydelsen av att göra effektivitetsjämförelser inom bolaget. Revisorerna föreslog med anledning av detta att tyngdpunkten i detta arbete ska ligga inom bolaget genom systematiska jämförelser mellan stationer. Revisorerna föreslog även att systemet för kallelser till kontrollbesiktning ändras för att få en jämnare belastning över året och att regeringen kartlägger SWEDAC:s tillsynsansvar för AB Svensk Bilprovningens verksamhet.

Det är viktigt att avgränsa konkurrensutsatta verksamheter från verksamheter som bedrivs i monopol. Revisorerna föreslog därför att AB Svensk Bilprovning betydligt förbättrar kvaliteten i sitt underlag för att fördela direkta och indirekta kostnader inom företaget samt använder detta underlag för prissättning av konkurrensutsatta produkter. Revisorerna föreslog även att preciserade regler utformas för myndigheters och statligt hel- eller delägda monopolföretags näringsverksamhet på konkurrensmarknader.

Med anledning av ägarstyrningen av Bilprovningen föreslog revisorerna att regeringen snarast tar ställning till AB Svensk Bilprovningens bolagsordning och att regeringen anger tydliga riktlinjer för bolagets avgiftssättning samt ser över formerna för beslut om avgiftssättning. Revisorerna föreslog även att regeringen utvecklar ägarstyrningen för samägda företag.

Riksdagen och regeringen uttalade redan 1993 att intervallen för kontrollbesiktning skulle glesas ut och delvis ersättas av fler flygande inspektioner på väg. Revisorerna föreslog med anledning av detta bl.a. att regeringen bör överväga hur Rikspolisstyrelsens roll som samordnare kan stärkas inom ramen för nuvarande organisation med självständiga polismyndigheter som utför inspektionerna.

Resultatet av granskningen har redovisats i rapporten 2000/01:2, Bilprovningen, fordonskontrollen och trafiksäkerheten. Rapporten har remissbehandlats.

Trafikutskottet behandlade revisorernas förslag den 15 maj 2001. Utskottet instämde i stora delar av revisorernas förslag. Utskottet instämde helt i revisorernas förslag om AB Svensk Bilprovningens verksamhet och effektivitet och delvis i revisorernas förslag angående avgränsningen av den konkurrensutsatta verksamheten, ägarnas styrning av Svensk Bilprovning samt vad revisorerna föreslagit angående flygande inspektioner och ökad trafiksäkerhet. Sju motioner väcktes med anledning av revisorernas förslag.

Under granskningens gång vidtog regeringen vissa åtgärder för att effektivisera Bilprovningen. Inställandetiden hos Bilprovningen förändrades för att

Högskoleutbildningens utveckling

Förslag 2000/01:RR10

I granskningen belyses i huvudsak två aspekter av grundutbildningen. Den ena aspekten rör hur 1990-talets förändringar har påverkat högskolesektorns möjligheter att leva upp till riksdagens krav på kvalitet och effektivitet i verksamheten. Den andra aspekten rör regeringens och Högskoleverkets roll och insatser. Granskningen omfattade fyra delrapporter. Dessa har remissbehandlats var för sig. Riksdagen behandlade revisorernas förslag hösten 2001 (bet. 2001/02:UbU4, rskr. 2001/02:98 – 100). Med anledning av revisorernas förslag hade Kristdemokraterna väckt en motion om definition av begreppet högskola. Motionen avstyrktes.

Revisorerna konstaterade att en kostnadsbaserad redovisning av grundutbildningen endast förekom undantagsvis. Redovisningen av utbildningens kostnader kunde inte heller relateras till den per capita-baserade medelstilldelningen. Revisorerna framhöll att en rättvisande kostnadsredovisning är viktig för möjligheterna att följa upp resursanvändningen och för att se konsekvenserna av besparingar samt för att ge underlag för statsmakternas prioritering mellan olika utgiftsområden. Regeringen föreslogs därför få i uppdrag att initiera en utveckling av utbildningens kostnadsredovisning i detta avseende. Riksdagen framhöll vikten av en adekvat kostnadsredovisning, men avstyrkte revisorernas förslag då regeringen redan hade tagit initiativ i frågan.

Revisorerna framhöll att högskolelagens kvalitetskrav på utbildningen behövde klargöras avseende såväl den vetenskapliga grunden och forskningsanknytningen som begreppet beprövad erfarenhet. Vidare erfor revisorerna att studenternas lärtid, som genomgående uppfattas som central för utbildningens kvalitet, inte följdes upp. Revisorerna föreslog därför att enhetliga mått skulle utvecklas för att följa upp denna tid med utgångspunkt i den lokala planeringen. Lokalt behövde också utvecklas en lättillgänglig och överblickbar redovisning av utbildningens högskolemässighet. Mot bakgrund av 1993 års högskolereform ifrågasatte revisorerna också att lärosätena ofta tvingades till ett alltmer kortsiktigt agerande. Riksdagen avsåg denna debatt vara angelägen.

Revisorerna fann vidare att det saknas bra mått för att bedöma utbildningens resultat samt att även kunskapen om utbildningens effekter i samhället i övrigt var bristfällig. Kunskapen behövde därför förbättras i fråga om ekonomiska och mer övergripande analyser av högskoleutbildningen. Statistiska mått för att följa upp utbildningens resultat behövde även utvecklas. Med anledning av en växande obalans mellan olika åldersgrupper vid antagningen till högskolan behövdes också en grundlig översyn av antagningsreglerna. Riksdagen avsåg revisorernas förslag med hänvisning till att regeringen planerade en analys av avhoppet från högskoleutbildningen.

Revisorerna framhöll slutligen att regeringen borde klargöra innebörden av Högskoleverkets uppdrag att svara för nationella intressen i en decentraliserad högskolesektor. Enligt revisorerna rör detta uppdrag främst tillsyn, uppföljning, utvärdering och kvalitetskontroll, medan mer utpräglade främjandeuppgifter är svåra att följa upp. Verkets mandat gentemot såväl den politiska nivån som högskolans övriga intressenter borde också klargöras. Riksdagen avstyrkte revisorernas förslag med hänvisning till att Rådet för högskoleutbildning, som var den främsta bäraren av verkets främjanderoll, skulle få större självständighet gentemot verket.

Inom Högskoleverket menar man att främst den del av granskningen som avsåg verkets egen roll har varit ett stöd för verkets strävan att renodla sin verksamhet. Verket har således stärkt sin tillsyn, uppföljning och utvärdering. Samtidigt har verkets utvecklingsarbete tonats ned. En avdelning med denna inriktning lades ned vid en nyligen genomförd omorganisation.

Nya vägar till vägar och järnvägar?

Förslag 2000/01:RR11

Riksdagens revisorer har på eget initiativ granskat väg- och järnvägsinvesteringar som helt eller delvis finansieras på annat sätt än med anslag över statsbudgeten. Granskningen har inriktats både på de olika finansieringsformer som har använts och på det samhällsekonomiska underlag som tagits fram för beslut om väg- och järnvägsinvesteringar.

Revisorerna föreslog att regeringen förbättrar sin redovisning av motiv till, risker med och ekonomiska konsekvenser av vald finansieringsform vid varje väg- och järnvägsinvestering som föreslås finansieras på annat sätt än med anslag över statsbudgeten.

Revisorerna föreslog även att regeringen förbättrar sin årliga samlade redovisning av omfattningen av och de statsfinansiella konsekvenserna av de väg- och järnvägsinvesteringar som finansieras på annat sätt än med anslag över statsbudgeten.

Revisorerna ansåg att det politiska inflytandet över planeringsprocessen inte får minska när andra finansieringsformer används. Samtliga väg- och järnvägsinvesteringar som helt eller delvis finansieras med statliga medel bör enligt revisorerna hanteras inom samma planeringsprocess. Revisorerna föreslog därför att regeringen tar initiativ till en översyn av planeringsprocessen för investeringar i vägar och järnvägar.

De samhällsekonomiska underlag för väg- och järnvägsprojekt som revisorerna har granskat uppfyller, enligt revisorernas mening, inte rimliga krav på att vara informativa, lättillgängliga eller aktuella. Inte heller innehåller de analyser av olika alternativ. Revisorerna föreslog därför att regeringen tar initiativ till en översyn av kraven på samhällsekonomiskt underlag vid beslut om investeringar i vägar och järnvägar.

Resultatet av revisorernas granskning redovisades i rapport 2000/01:5 Nya vägar till vägar och järnvägar? Rapporten har remissbehandlats.

Revisorernas förslag behandlades av trafikutskottet den 29 maj 2001 (bet. 2000/01:TU16, rskr. 2000/01:286). Utskottet instämde i stort i samtliga

Svenskundervisning för invandrare och invandrarnas arbetsmarknad

Förslag 2000/01:RR12

Riksdagens revisorer har på eget initiativ granskat svenskundervisningen för invandrare (sfi) och invandrarnas arbetsmarknad. Syftet med granskningen var att få en bild av hur undervisningen i svenska för invandrare fungerar. Granskningen berörde även integrationen av invandrare på den svenska arbetsmarknaden.

Revisorerna ansåg att granskningen tydligt visade behovet av en förändring av svenskundervisningen för invandrare. Revisorerna föreslog därför att en utredning tillsätts för att närmare klargöra vilka förändringar som är nödvändiga för att svenskundervisningen för invandrare bättre ska tillgodose elevernas behov.

Arbetsmarknadspolitiken ska prioritera grupper med svag ställning på arbetsmarknaden. Till dessa räknar regeringen och AMS gruppen utomnordiska medborgare. Revisorerna ansåg att detta inte är ett meningsfullt begrepp eftersom gruppen utomnordiska medborgare är alltför heterogen. Revisorerna föreslog därför att prioriteringen av utländska medborgare inom arbetsmarknadspolitiken ses över.

Granskningen visade att det finns behov av att kombinera arbetsmarknadspolitiska program med undervisning i svenska. Revisorerna föreslog därför att regeringen tar initiativ till att utbildning i svenska i ökad grad kan erbjudas inom ramen för arbetsmarknadspolitiken.

Revisorerna föreslog också att en särskild översyn görs av utformningen, lokaliseringen och dimensioneringen av språkutbildningen för utländsk vårdpersonal.

Revisorernas överväganden och förslag har redovisats i rapporten 2000/01:3 Språk och arbete – svenskundervisning för invandrare och invandrarnas arbetsmarknad. Rapporten har remissbehandlats.

Revisorernas förslag behandlades av utbildningsutskottet den 8 maj 2001 (bet. 2000/01:UbU15, rskr. 2000/01:230) i samband med att utskottet behandlade regeringens proposition *Vuxnas lärande och utvecklingen av vuxenutbildningen* (prop. 2000/01:72). Utskottet ansåg att det uppdrag som regeringen avsåg att lämna till Skolverket när det gäller kursplaner för sfi i huvudsak tillgodoser syftena med revisorernas förslag.

Regeringskansliets upphandling av konsulter

Förslag 2000/01:RR13

Riksdagens revisorer har på eget initiativ granskat Regeringskansliets upphandling av konsulter. Trots att åtgärder tidigare vidtagits för att förbättra upphandlingen inom Regeringskansliet fann revisorerna i granskningen flera problem. Rutinerna för upphandling var bristfälliga. Efterlevnaden av lagen om offentlig upphandling hade stora brister inom vissa departement. Un-

derlagen för upphandlingarna var ofta undermåliga. I granskningen framkom vidare att varken Förvaltningsavdelningen eller någon annan instans vid granskningstillfället hade någon samlad överblick över Regeringskansliets konsultanvändning. Revisorerna fann inte heller att det dittills hade gjorts någon systematisk uppföljning och utvärdering av Regeringskansliets upphandlingar.

Revisorerna föreslog att regeringen skulle ta initiativ till att förbättra kunskapen och överblicken över konsultanvändningen inom Regeringskansliet. Regeringen borde också göra en översyn av behov av resurser, kompetensutveckling och effektivisering av den interna arbetsorganisationen för upphandling av konsulter vid Regeringskansliet. För att säkerställa att departementen genomför upphandlingar på ett sätt som överensstämmer med lagen om offentlig upphandling föreslog revisorerna åtgärder som innebär att Förvaltningsavdelningens roll stärks. Revisorerna ansåg också att såväl den politiska ledningen som chefstjänstemännen inom departementen borde ta ett tydligare ansvar för upphandlingsfrågorna. Regeringen borde i EU verka för ett förtydligande av vissa upphandlingsbestämmelser. Avslutningsvis föreslog revisorerna att regeringen senast hösten 2002 återkommer till riksdagen med en redogörelse för vilka åtgärder som har vidtagits på upphandlingsområdet.

Riksdagens revisorers förslag behandlades av konstitutionsutskottet hösten 2001 (bet. 2001/02:KU2). Vid en utfrågning som utskottet höll med en företrädare för Regeringskansliets förvaltningsavdelning framkom att Regeringskansliet vidtagit flera åtgärder på upphandlingsområdet med anledning av revisorernas rapport. Konstitutionsutskottet ansåg dock att det var viktigt med en fortsättning på förbättringsarbetet och att en utgångspunkt för detta borde vara de förslag som revisorerna lämnat. Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr. 2001/02:16). En motion väcktes med anledning av Riksdagens revisorers förslag. Motionen avstyrktes av utskottet.

Anslag som regeringen disponerar och fördelar

Förslag 2000/01:RR14

Riksdagens revisorer har på eget initiativ granskat de anslag som regeringen och Regeringskansliet disponerar. Granskningen avsåg budgetåren 1997–2000 och var fokuserad på de anslag där regeringen själv beslutar om fördelningen av bidrag.

Revisorerna konstaterade att det är önskvärt att riksdagen, som underlag för sina anslagsbeslut, vet om regeringen själv avser att hantera bidragssystem av det omfattande slag som studerats i granskningen. Revisorerna anser att regeringen bör anmäla sina avsikter i detta avseende när ett nytt bidragssystem introduceras. När så ej är möjligt kan regeringen återkomma till riksdagen med en redovisning vid ett senare tillfälle.

Revisorerna konstaterade att samma krav bör ställas på regeringen när den hanterar bidragsmedel som på varje annan statlig myndighet. Revisorerna föreslog därför att regeringen bör överväga vilka ändringar i föreskrifter eller riktlinjer som behöver vidtas för att förbättra redovisningen till riksdagen av

Revisorerna föreslog att regeringens beslut om fördelning av stöd i projektform i princip bör regleras i en författning som så långt som möjligt bör precisera de kriterier som ska gälla för bidragsgivningen. I författningen ska framgå hur uppföljning och utvärdering av de beslutade bidragen ska ske.

Revisorerna ansåg att kraven på redovisning och revision behöver skärpas när regeringen väljer att ta på sig uppgifter som normalt ankommer på myndigheter under regeringen. Revisorerna föreslog därför att Regeringskansliet – i dessa fall – ska ha samma krav på sig att lämna resultatredovisning som myndigheter under regeringen.

Revisorerna föreslog sammanfattningsvis att riksdagen bör ställa vissa generella villkor i samband med att regeringen hanterar statliga bidrag. Det gäller bl.a. krav på ett fylligare beslutsunderlag och förbättrad återrapportering till riksdagen. Revisorerna föreslog att regeringen bör redovisa vad den gjort i frågan till riksdagen senast i budgetpropositionen för år 2003.

Revisorernas överväganden och förslag presenterades i rapporten 2000/01:7 Anslag till regeringens disposition – Hur fungerar styrningen och kontrollen när regeringen själv fördelar pengar? Rapporten har remissbehandlats.

Revisorernas förslag behandlades av konstitutionsutskottet den 22 november 2001. Utskottet välkomnade den granskning som revisorerna genomfört och ställde sig bakom samtliga revisorernas förslag (bet. 2001/02:KU5). Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag. Inga motioner väcktes i samband med revisorernas förslag (rskr. 2000/01:286).

Sänkta socialavgifter

Förslag 2001/02:RR2

Riksdagens revisorer beslutade i februari 2000, efter förslag från socialförsäkringsutskottet, att granska den nedsättning av socialavgifterna som infördes den 1 januari 1997. Nedsättningen syftar till att stimulera nyanställningar och uppmuntra nyföretagande. Granskningen avgränsades till att främst beräkna sysselsättningseffekter av nedsättningen av socialavgifterna.

Revisorerna pekade på att sänkningen av socialavgifterna varje år innebär ett bortfall på budgetens inkomstsida på ca 5,5 miljarder kronor brutto. Enligt revisorernas beräkningar skapar den dock endast drygt 3 500 nya jobb, vilket innebär att varje nytt jobb kostar ca 1,5 miljoner kronor brutto. Revisorerna ansåg det inte rimligt att utnyttja en åtgärd där varje nyskapat arbetstillfälle beräknas kosta 5–10 gånger mer än en normal arbetsmarknadspolitisk åtgärd. Samtidigt pekade revisorerna på att beräkningarna var förenade med viss osäkerhet och föreslog därför att regeringen borde få i uppdrag att inom ett år redovisa effekterna av nedsättningen av socialavgifterna.

Revisorerna redovisade vidare att nedsättningen av socialavgifterna är större än de samlade utgifterna för t.ex. regionalpolitiken respektive näringspolitiken. Det sker dock ingen resultatredovisning till riksdagen. Orsaken är att den i huvudsak är koncentrerad till utgiftssidan. Enligt revisorernas upp-

fattning finns det inte några grundläggande skäl för att vissa stödformer ska undantas det normala kravet på resultatredovisning. Revisorerna föreslog därför att regeringen bör få i uppdrag att göra en generell översyn av hur resultaten eller effekterna av den här typen av stöd, eller s.k. skatteavvikelser, ska redovisas.

Finansutskottet behandlade Riksdagens revisorers förslag i november 2001 (bet. 2001/02:FiU1). En motion lämnades till följd av revisorernas förslag. Utskottet avstyrkte revisorernas förslag. Beträffande förslaget om utvärdering ansåg utskottet, mot bakgrund av att den generella nedsättningen av socialavgifterna varit i kraft alltför kort tid och att regeringen avsåg att föreslå förändringar i nedsättningen, att en utvärdering ännu inte var påkallad. Beträffande redovisningen till riksdagen ansåg utskottet att revisorernas förslag om resultatanalys av stödformer på budgetens inkomstsida skulle innebära ett mycket stort arbete och även vara förknippat med principiella problem. Enligt utskottet finns det inget behov av att begära en sådan översyn av regeringen. Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr. 2001/02:34 och 35).

Statens stöd till kommuner med ekonomiska problem

Förslag 2001/02:RR3

Riksdagens revisorer beslutade på eget initiativ i mars 2000 att granska anslaget Bidrag till särskilda insatser i vissa kommuner och landsting. Anslaget står till regeringens disposition och inrättades ursprungligen för att hantera problem i samband med utjämningssystemet. Revisorerna har främst analyserat fördelningsprocessen. Det gäller framför allt en analys av vilka beslutsunderlag och beslutskriterier som legat bakom beslut om stöd och avslag. Granskningen har främst avgränsats till att avse stöd som hanterats av regeringen (efter beredning av Kommundelegationen) och Bostadsdelegationen.

Revisorerna redovisade inledningsvis bl.a. att stora delar av anslaget saknar tydliga och mätbara mål, att resultatredovisningen i budgetpropositionen är bristfällig och att stora delar av hanteringen av anslaget inte regleras av någon förordning. Revisorerna avstod dock från att lägga förslag på dessa områden, eftersom liknande frågor behandlats i en tidigare skrivelse till riksdagen (förs. 2000/01:RR14).

Granskningen visade emellertid också att kommuner som fått stöd har sämre ekonomi och högre kommunalskatt än avslagskommunerna och kommunsektorn i övrigt. Samtidigt har de en mer omfattande verksamhet. Överenskommelserna mellan regeringen och kommunerna/landstingen är också diffusa. Hanteringen kan enligt revisorerna leda till olika incitamentsproblem som ökar det finansiella risktagandet. Mot bakgrund av bl.a. detta föreslog revisorerna att anslaget bör avvecklas.

Revisorerna pekade vidare på att anslaget utnyttjats för ett flertal olika ändamål. Ett flertal användningsområden har tillkommit löpande under budgetåren, dvs. anslaget har delvis använts som ett anslag för oförutsedda utgifter. Användningen har i och för sig anmälts till riksdagen, men dessa utgifter har inte genomgått en normal budgetprövning. Det finns vidare inga egentliga

skäl till varför olika användningsområden inte bör äskas och prövas inom respektive politikområde. Revisorerna föreslog mot bakgrund av detta att utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner och landsting borde renodlas och begränsas till tre anslag.

Finansutskottet behandlade Riksdagens revisorers förslag i november 2001 (bet. 2001/02:FiU3). Fyra motioner lämnades till följd av revisorernas förslag. Utskottet avstyrkte revisorernas förslag. Finansutskottet ansåg emellertid att det finns skäl att uppmärksamma fördelningsprocessen för anslaget och understryker betydelsen av tydliga och mätbara mål för att underlätta en bedömning av hur verksamheten fungerar. Det är enligt utskottet också angeläget med en uppföljning av de beslutade åtgärderna samt en resultatrapportering som ger riksdagen en bättre kontroll över hur dessa medel används. Det är vidare angeläget att regeringen vid en lämplig tidpunkt redovisar för riksdagen vilka resultat som uppnåtts med hjälp av anslaget.

Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr. 2001/02:134).

Glesbygdsverkets roll i regionalpolitiken

Förslag 2001/02:RR4

Riksdagens revisorer har granskat Glesbygdsverkets roll inom regionalpolitiken. Granskningen visar att Glesbygdsverkets uppdrag är otydligt. Bristen på uppföljningsbara mål för vad verket förväntas prestera gör det svårt att bedöma om Glesbygdsverket är ett effektivt verktyg för att stimulera utvecklingen i gles- och landsbygden. Myndigheten är främst engagerad i frågor som rör de välfärdspolitiska delarna av regionalpolitiken. När det gäller insatser för att främja tillväxten i gles- och landsbygden riktas fokus främst mot den offentliga sektorns ansvar. Efterfrågan på Glesbygdsverket i arbetet med de regionala tillväxtavtalen har hittills varit låg på den regionala nivån. Verket bedriver inte någon egentlig utvärdering av gles- och landsbygdspolitiska insatser.

Revisorerna påpekar att stora förändringar skett inom regionalpolitiken sedan Glesbygdsverket bildades. Bland annat har nyligen en stor omorganisation genomförts av myndighetsstrukturen inom de regionala närings- och innovationspolitiska områdena utan att Glesbygdsverkets roll analyserats.

Efter det att revisorernas rapport beslutades uppgav regeringen att den avser att se över Glesbygdsverkets roll och uppgifter (prop. 2001/02:4). Regeringen angav dock varken inriktning eller omfattning av den utlovade översynen. Revisorerna ansåg i sitt förslag (förs. 2001/02:RR4) att riksdagen borde ge regeringen ett tillkännagivande om den utlovade översynens inriktning. Enligt revisorernas förslag bör en översyn av Glesbygdsverkets roll i regionalpolitiken genomföras med utgångspunkt i de regionalpolitiska problem som hänger samman med en gles befolkningsstruktur. Översynen bör enligt revisorerna klargöra ansvarsfördelningen mellan myndigheterna inom den regionalpolitiska myndighetsorganisationen för att dels följa upp, dels främja den regionala välfärds- och tillväxtpolitiken ur ett glesbygds- och landsbygdsperspektiv. Översynen bör vidare klargöra på vilket sätt den centrala regionalpolitiska myndighetsorganisationen bör stödja kommuner,

landsting, länsstyrelser, självstyrelseorgan, andra regionala och centrala myndigheter och övriga organ som har betydelse för gles- och landsbygdens utveckling. Revisorerna föreslog också att frågan om vilken gles- och landsbygd som bör vara föremål för särskilda myndighetsinsatser bör tas upp i översynen.

Näringsutskottet skriver i sitt betänkande 2001/02:NU2 att det anser att revisorernas granskning av Glesbygdsverket är en bra utgångspunkt för den kommande översynen av Glesbygdsverket. Utskottet skriver att det inte är tillfredsställande att de nuvarande målen för Glesbygdsverket inte gör det möjligt att bedöma om verket är ett effektivt redskap för att stimulera utvecklingen i gles- och landsbygden. Utskottet menar att revisorernas granskning påvisat att den aviserade översynen av Glesbygdsverkets uppdrag är angelägen.

Riksdagen beslutade i enlighet med näringsutskottets förslag att inte ge regeringen ett tillkännagivande om den kommande översynens inriktning (rskr. 2001/02:117). Näringsutskottet motiverade detta ställningstagande med att utskottet utgår från att de problem som revisorerna belyst i sin rapport omfattas av regeringens kommande översyn i berörda delar.

Styrningen av försvarets materielförsörjning

Förslag 2001/02:RR7

Revisorerna har på eget initiativ granskat hur regeringen och Försvarmakten styr materielförsörjningen inom ramen för avgiftsfinansiering. När Försvar-ets materielverk (FMV) var anslagsfinansierat hade Försvarmakten svårt att styra materielförsörjningen. Genom beställningar och avgifter till FMV skulle Försvarmakten få stort inflytande över materielfrågorna.

Granskningen visar att avgiftsfinansieringen inte har inneburit att Försvarmakten som beställare har fått stort inflytande över materielfrågorna. För att avgiftsfinansieringen ska fungera måste beställaren ha möjlighet att sätta press på utföraren. Av granskningen framgår att Försvarmakten och FMV till vissa delar har haft svårt att tillämpa beställar- och utförarmodellen. Myndigheternas nära samarbete och starka beroende av varandra har medfört att beställar- och utförarmodellen inte har fungerat fullt ut.

Revisorernas rapport har remissbehandlats, och hösten 2001 överlämnades en skrivelse med förslag till riksdagen. I skrivelsen finns det en rad förslag som syftar till att förbättra regeringens och Försvarmaktens styrning av materielförsörjningen. Bland annat föreslås att regeringen och försvarsmyndigheterna bör klara ut vilka roller och vilket ansvar regeringen, försvarsmyndigheterna och industrin ska ha i den nya materielförsörjningen. Revisorerna föreslår också att regeringen bör tillföra Försvarsdepartementet nödvändig analytisk kompetens.

Samtidigt ser revisorerna att det finns ett stort behov av att göra en generell och genomgripande analys av försvarets ledning och om beställar- och utförarmodellen är den lämpligaste styrformen. Revisorerna har föreslagit att riksdagen ska besluta att regeringen ska utse en särskild utredare med uppdrag att utvärdera den övergripande styrningen av försvaret.

Plan- och byggprocessens längd*Förslag 2001/02:RR8*

Granskningen har genomförts efter förslag från bostadsutskottet. Bakgrunden är bl.a. den långa tid det tar från initiativ till nya bostäder till att bostäderna står färdiga. Utskottet önskade också att revisorerna skulle belysa de kostnader som är förenade med den utdragna processen.

Granskningen har inriktats mot att pröva olika vägar till en effektivare administrativ process. Kostnaderna i ett antal olika byggprojekt har också studerats.

Revisorernas fallstudier visar att kommunernas planering ofta tar mycket lång tid. Orsaken till detta är enligt revisorerna bl.a. det komplicerade regelverket. Även överklaganden kan bidra till en längre process utan att medborgarinflytandet för den skull ökas. Osäkerheten om utgången av planinitiativ kan enligt revisorerna också leda till färre projekt och en bristande konkurrens. Likaså kan de administrativa kostnaderna ha betydelse för konkurrensen och fler planinitiativ även om kostnaden är liten i förhållande till den totala produktionskostnaden, ca 2–5%.

Revisorerna pekar vidare på oklara begrepp i plan- och bygglagen som behöver förtydligas, inte minst i syfte att säkerställa en enhetlig hantering av ärendena i kommunerna och vid överprövningen.

Lagändringar de senaste åren har inte heller fått den effekt som avsågs. Införandet av flera led i planeringen tycks inte ha lett till ett ökat medborgarinflytande utan i stället komplicerat och förlängt processen. Fokuseringen på miljöfrågorna i planeringen har inneburit att gestaltungsfrågor och sociala frågor inte beaktas på samma sätt som tidigare. Plan- och bygglagen behöver också harmoniseras bättre med angränsande lagstiftning.

Regeringen kritiserar i rapporten för att inte ta tillvara och behandla de olika förslag till en effektivare process som under åren lämnats in till regeringen. Revisorerna föreslog därför att regeringen bör överväga att inrätta ett planeringsforum vid Boverket där olika förslag till förenklingar kan prövas ingående och i ett sammanhang. Inom Regeringskansliet bör förslagen beredas samlat i ett departement.

Länsstyrelsernas roll behöver enligt revisorerna klargöras och utvecklas. Regeringen bör få i uppdrag att initiera ett utvecklingsarbete tillsammans med kommunerna i syfte att sprida kunskap om åtgärder som kan leda till en mer förutsägbar och snabbare planhandläggning.

De remissinstanser som fått tillfälle att yttra sig över rapporten instämmer i allt väsentligt i revisorernas iakttagelser och förslag. I revisorernas skrivelse till riksdagen kvarstår därför förslagen från rapporten med undantag för inrättandet av ett planeringsforum vid Boverket. I skrivelsen föreslår revisorerna därtill att riksdagen tillkännager för regeringen att plan- och bygglagen bör bli föremål för en genomgripande och förutsättningslös översyn.

Två motioner har väckts med anledning av förslaget. Riksdagen har ännu inte behandlat ärendet.

Förslag 2001/02:RR9

Riksdagens revisorer har på eget initiativ granskat sponsring av statliga myndigheter (rapport 2000/01:13). Sponsring definieras i granskningen som ett affärsmässigt samarbete mellan en myndighet och ett företag där myndigheten tillhandahåller exponering och oftast även andra förmåner till ett företag i utbyte mot kontanta medel, varor eller tjänster. Sponsring, som är en relativt ny finansieringsform inom statlig förvaltning, omfattas inte av något särskilt regelverk. Granskningen inriktades på att kartlägga förekomsten av sponsring, studera hur myndigheterna hanterar samarbetet med sponsorer samt vilka effekter sponsringen har för verksamheten.

Granskningen visade att sponsring inte längre är begränsad till kultursektorn, utan även förekommer hos myndigheter med en myndighetsutövande funktion. Enligt revisorernas uppfattning är det av stor vikt att förtroendet för statliga myndigheters verksamhet upprätthålls och att myndigheterna iakttar opartiskhet i sin myndighetsroll. I den skrivelse som lämnades till riksdagen i november 2001 föreslog revisorerna att regeringen tar ställning till vilka myndigheter eller vilka verksamheter som får finansieras med sponsring. Ett bemyndigande om sponsring bör komma till uttryck i myndighetens regleringsbrev eller i särskilt regeringsbeslut. Revisorerna betonade även vikten av öppenhet och insyn när det gäller myndigheters samarbete med sponsorer och föreslog vidare att ett bemyndigande om sponsring åtföljs av krav på återrapportering.

Därutöver föreslog revisorerna att regeringen tar initiativ till att sponsring som finansieringsform ges en tydlig definition och även klargör hur lagen om offentlig upphandling ska tillämpas på sponsring i form av varor och tjänster. Att intäkter från sponsring hanteras på ett mer enhetligt sätt än vad som i dag är fallet är enligt revisorernas uppfattning en förutsättning för att statsmakterna ska kunna få information om sponsringens omfattning. Revisorerna föreslog därför att Ekonomistyrningsverket ges i uppdrag att utarbeta riktlinjer för hur sponsring ska hanteras i redovisningen samt utreda hur sponsring ska kunna utläsas ur myndigheternas årsredovisning.

Regeringen föreslogs också ställa krav på att de myndigheter som har fått tillstånd att samarbeta med sponsorer utformar övergripande riktlinjer för sin sponsringsverksamhet. Myndigheterna bör också utveckla rutiner för uppföljning för att kunna visa att sponsringen utgör ett effektivt resurstillskott.

En motion har väckts med anledning av revisorernas förslag. Revisorernas förslag kommer att behandlas av riksdagen under våren 2002.

Det nya Lantmäteriet*Förslag 2001/02:RR10*

Våren 2001 redovisade Riksdagens revisorer sin granskning av Lantmäteriet (rapport 2000/01:10). Granskningen inriktades bl.a. mot att belysa effekterna av Lantmäteriets omorganisation och omstrukturering, vilken bl.a. innebar en långtgående uppdelning av statlig myndighetsutövning och uppdragsverk-

samhet inom lantmäteriområdet, samt att följa upp konsekvenserna av statlig och kommunal myndighetsutövning inom samma verksamhetsområde. Vidare belyste granskningen konsekvenserna av en förändrad arbetsprocess inom fastighetsbildningen. Rapporten har remissbehandlats.

I budgetpropositionen för 2002 framförde regeringen att man under de närmaste åren har för avsikt att genomföra flera av de åtgärder som revisorerna föreslog i rapporten. Som exempel angav regeringen att man tänker tillsätta en utredning i syfte att se över den statliga lantmäteriverksamheten. I det arbetet ingår bl.a. en uppföljning av Lantmäteriets omstrukturering. Vidare avser regeringen att överväga verkets roll inför beslut om avgifter som verket avser att ta ut. Direktiv till den aviserade utredningen är under utarbetande i Miljödepartementet.

Hösten 2001 överlämnade revisorerna en skrivelse till riksdagen med förslag om lantmäteriverksamheten. Med beaktande av regeringens aviserade utredning och remissinstansernas synpunkter föreslog revisorerna bl.a. att regeringen förbättrar sin återrapportering till riksdagen om omorganisationens konsekvenser. Regeringen och Lantmäteriet bör vidare diskutera möjligheterna att förenkla myndighetens struktur och det sätt på vilket myndigheten redovisar sitt resultat. I syfte att tydliggöra Lantmäteriets olika roller ansåg revisorerna också att regeringen bör se över hur Lantmäteriets olika verksamheter kan hållas åtskilda på ett tydligare sätt. Regeringen bör också presentera sin syn på en eventuell bolagisering av Lantmäteriets uppdragsverksamhet (Metria) för riksdagen.

Revisorerna föreslog vidare att Lantmäteriets tillsynsverksamhet förstärks på flera punkter. Revisorerna ansåg också att regeringen bör överväga om anslagen till fastighetsregistreringen kan avvecklas och finansieringen i stället ske över förrättningsstaxan.

När det gäller kommunala lantmäterimyndigheter föreslog revisorerna bl.a. att regeringen ser över de regler som bestämmer om en kommunal eller statlig lantmäterimyndighet ska handlägga vissa ärenden. Vidare föreslog revisorerna att det ställs krav på ekonomisk särredovisning av de kommunala lantmäterimyndigheternas verksamhet. I anslutning till revisorernas förslag väcktes en motion.

Riksdagen beräknas ta ställning till revisorernas förslag i februari 2002.

Myndighetssamverkan mot ekonomisk brottslighet

Förslag 2001/02:RR11

Riksdagens revisorer har på eget initiativ granskat statens insatser mot ekonomisk brottslighet med tyngdpunkt på samverkan mellan de myndigheter som har i uppdrag att bekämpa den ekonomiska brottsligheten.

Oenighet mellan myndigheterna har lett till att kompetensutvecklingen av åklagare och poliser blivit eftersatt. Revisorerna konstaterade att detta inte är acceptabelt utan föreslog att regeringen tar ett initiativ för att lösa frågan och att den samtidigt klarlägger vilken myndighet som har ansvaret för kompetensutvecklingen på ekobrottsområdet.

I granskningen konstaterade revisorerna att regeringen borde ha varit mer aktiv i att stödja den nya Ekobrottsmyndigheten och definiera dess roll mer tydligt. Revisorerna välkomnade dock att regeringen blivit mer aktiv i frågan på senare tid. Revisorerna ansåg dock att regeringen bör vidta ytterligare åtgärder för att stödja Ekobrottsmyndigheten och definiera dess uppgifter och roll.

Revisorernas granskning visade hur viktigt det är att skattebrottsutredarna lättare än i dag får tillgång till uppgifter ur det centrala skatterregistret. Revisorerna föreslog att regeringen låter se över frågan om vem som bör ha tillgång till uppgifter ur det centrala skatterregistret. Revisorerna ansåg också att regeringen bör verka för att skattemyndigheterna blir mer öppna för samlokalisering mellan skattebrottsenheterna samt polis och åklagare på de orter där de senare är öppna för detta.

Revisorerna ansåg att samarbetsproblemen mellan Ekobrottsmyndigheten och Rikspolisstyrelsen kring underrättelseverksamheten på ekobrottsområdet är mycket otillfredsställande. Revisorerna ansåg att regeringen måste se till att frågan blir löst.

Revisorernas granskning, överväganden och förslag redovisades i rapporten 2001/02:3, Myndighetssamverkan mot ekonomisk brottslighet. Rapporten har remissbehandlats. Rapporten har även diskuterats på ett seminarium hos Riksdagens revisorer den 22 november 2001. Vid seminariet deltog förutom representanter för revisorerna även företrädare för de berörda myndigheterna samt representanter för Regeringskansliet.

Riksdagen har ännu inte behandlat revisorernas förslag.

Statens ändamålsfastigheter – hyressättning och förvaltning

Förslag 2001/02:RR12

I Riksdagens revisorers granskning av hyressättning och förvaltning av statliga ändamålsfastigheter framkommer att regeringen inte har styrt fastighetsförvaltarna helt i enlighet med riksdagens intentioner. Förvaltarna har inte heller utformat hyressättning och förvaltning helt enligt riksdagens riktlinjer. Bristerna gäller efterlevnad av följande riktlinjer. Utgångspunkten för hyressättning bör vara självkostnadshyra när hyresgästen har begränsade alternativ och är beroende av en statlig hyresvärd. Insynen i förvaltningen ska vara god och det förutsätter öppen redovisning av hyresdelar avseende drift, underhåll och olika kapitalkostnader. Förvaltningsplaner ska upprättas gemensamt av hyresgäst och fastighetsförvaltare. Revisorerna föreslog att regeringen skulle anpassa sin styrning bättre efter riksdagens riktlinjer för hyressättning och förvaltning.

Anslagssystemet har utformats på ett sätt som kan ha resulterat i att vissa myndigheter fått omotiverat hög eller låg kompensation för sina lokalkostnader. Revisorerna föreslog därför att regeringen i budgetprocessen beaktar möjligheter till effektiviseringar i myndigheters lokalutnyttjande.

Med anledning av att hyresgäst och fastighetsförvaltare ibland är oeniga om huruvida kostnadshyra eller marknadshyra ska gälla föreslog revisorerna att ett samrådande expertorgan tillsätts inom eller i nära anslutning till Rege-

ringskansliet. Expertorganets roll föreslogs vara att yttra sig om vilken typ av hyra som bör gälla för en specifik fastighet, i de fall parterna inte kan komma överens om det genom förhandlingar.

Revisorernas granskning, överväganden och förslag redovisas i rapporten 2001/02:2 Statens ändamålsfastigheter – hyressättning och förvaltning. Rapporten har remissbehandlats. Riksdagen kommer att behandla förslagen under våren 2002.

Ett par av förslagen har dock redan åtgärdats av regeringen. Det gäller förslaget om god insyn i förvaltningen och att det innebär tydlig redovisning av olika kostnader, samt förslaget om att underhållsplaner ska upprättas gemensamt av parterna. Regleringsbrevet för år 2002 avseende Statens fastighetsverk och Fortifikationsverket är kompletterade i enlighet med revisorernas förslag på dessa två punkter.

Efterkontroll av förtidspensioner

Förslag 2001/02:RR13

Riksdagens revisorer har på eget initiativ granskat hur försäkringskassornas arbete med efterkontroller av förtidspensioner fungerar. Granskningens syfte har varit att utröna om efterkontroller i sin nuvarande form är en effektiv åtgärd för att få förtidspensionerade tillbaka i arbete och för att uppdaga eventuellt fusk eller missbruk av förmånen.

Granskningen visar att den typ av efterkontroller som görs i dag oftast inte är effektiva. 5% av efterkontrollerna leder till att försäkringskassan kan dra in eller sätta ned en förtidspension. Variationen i resultat är dock stor mellan olika försäkringskassor. Vid vissa kassor leder mindre än 1% av efterkontrollerna till åtgärder, medan det vid andra kontor är mer än hälften av efterkontrollerna som leder till åtgärd. Skillnader i arbetssätt är en av förklaringarna till att antalet indragningar och nedsättningar varierar mellan kontoren. Det rör sig bl.a. om hur systematisk kassan är i sina efterkontroller, hur pass prioriterad efterkontrollen är vid den enskilda kassan och vilket samarbete försäkringskassan har med andra myndigheter. Efterkontroller görs vanligen av dem som handlägger förtidspensioner vid kassan. Detta medför bl.a. att efterkontrollerna nedprioriteras till förmån för andra ärenden. Handläggare upplever ofta att efterkontroller är svåra, tidskrävande och ibland obehagliga att utföra. Det kan vara en av förklaringarna till att efterkontrollerna genomförs slentrianmässigt. I många fall består efterkontrollen enbart av ett telefonsamtal med den försäkrade.

Det finns en stor osäkerhet hos försäkringskassans personal om hur och när efterkontroller ska genomföras. Regelverket kring förtidspensioner är också i vissa avseenden ett hinder för en framgångsrik efterkontroll. Kunskapen om efterkontroller och deras resultat är vidare påfallande liten hos Riksförsäkringsverket och försäkringskassorna med tanke på att verksamheten med efterkontroller är relativt omfattande. Uppskattningsvis genomför försäkringskassorna årligen omkring 9 000 efterkontroller av förtidspensioner.

Riksdagens revisorer föreslår att regeringen vidtar åtgärder för att förbättra efterkontrollen av förtidspensioner. Regeringen bör ge Riksförsäkringsverket

i uppdrag att utarbeta riktlinjer för efterkontroll. I samband med att riktlinjerna tas fram bör Riksförsäkringsverket även rekommendera försäkringskassorna att centralisera arbetet med efterkontroller till särskilt utsedda handläggare samt lämna rekommendationer om hur informationen till den som beviljas förtidspension ska förbättras. Regeringen bör vidare uppdra åt Riksförsäkringsverket att föreslå förändringar av reglerna när det gäller förtidspensionärernas möjlighet att uppbära inkomst av arbete. Regeringen bör även ta initiativ för att göra det möjligt för Riksskatteverket att lämna uppgifter om förtidspensionärernas deklarerade inkomster till Riksförsäkringsverket.

Revisorernas förslag om efterkontroll av förtidspensioner kommer att behandlas av socialförsäkringsutskottet under våren 2002. Regeringen har i regleringsbrevet till Riksförsäkringsverket för år 2002 givit verket i uppdrag att redovisa hur försäkringskassorna följer upp beviljade förtidspensioner/sjukbidrag och vilka resultat denna uppföljning ger. Riksförsäkringsverket ska även redogöra för behovet av eventuella författningsändringar vad gäller försäkringskassornas uppföljning av förtidspensioner/sjukbidrag. Uppdraget ska redovisas i anslutning till Riksförsäkringsverkets årsredovisning för 2002.

Revisorernas granskning har redovisats i rapport 2001/02:1 Efterkontroll av förtidspensioner.

Skrivelser till regeringen under 2001

Försvarsmaktens personalförsörjning

Skrivelse till regeringen den 16 januari 2001

Riksdagens revisorer genomförde den 30 oktober 2000 på eget initiativ ett informationsbesök på Försvarsmaktens högkvarter. Syftet med besöket var att inhämta information om hur omstruktureringen inom Försvarsmakten fortlöpte med avseende på myndighetens personalförsörjning.

Omstruktureringen av försvaret innebär att drygt 6 500 yrkesofficerare och ca 2 900 civilanställda måste lämna Försvarsmakten under perioden 2000–2005. Samtidigt ska Försvarsmakten locka till sig och behålla nödvändiga kompetenser. Enligt Försvarsmaktens egna riktlinjer inför omstruktureringen skulle Försvarsmakten genomföra avvecklingen av personal på ett sådant sätt att myndigheten hade tillräckligt med personal med rätt kompetens för att kunna lösa sina uppgifter. Försvarsmakten skulle bl.a. beakta myndighetens behov av yngre officerare.

Revisorernas granskning visade att fel officerare lämnar försvaret. Tyngdpunkten bland spontanavgångarna låg under år 2000 hos yrkesofficerare i åldrarna 27–37 år. Enligt revisorerna var kompetensflykten från Försvarsmakten oroande.

Av granskningen framgår vidare bl.a. att Försvarsmakten saknade administrativa rutiner för att följa upp hur avvecklingen av personal fortlöpte. Det fanns även en rad faktorer som talade för att Försvarsmakten hade svårt att hävda myndighetens intressen gentemot officerarnas intressen.

Granskningen avslutades som en skrivelse till regeringen i januari 2001. Regeringen har kommenterat revisorernas skrivelse i 2002 års budgetproposition (prop. 2001/02:1). Regeringen konstaterar i likhet med revisorerna att omstruktureringen av försvaret har fått betydande konsekvenser för Försvarsmaktens personalförsörjning och att alla problemområden inte har kunnat förutses. Enligt regeringen har dock Försvarsmakten åtgärdat mycket av det som uppmärksammats i revisorernas granskning. Merparten av problemområdena har också behandlats av Personalförsörjningsutredningen (dir. 1999:84) som lämnade sitt slutbetänkande våren 2001 (SOU 2001:23). Hösten 2001 lämnade regeringen en rad förslag till riksdagen som syftar till att förbättra Försvarsmaktens personalförsörjning (prop. 2001/02:10). Riksdagen kommer att behandla regeringens förslag våren 2002.

ALMI

Skrivelse till regeringen den 8 mars 2001

Revisorerna beslutade den 21 september 2000 att genomföra ett informationsbesök rörande ALMI Företagspartner avseende i första hand Näringsdepartementets roll. Informationsbesöket ägde rum den 28 november 2000 och behandlade fem delfrågor: den statliga ägarstyrningen av ALMI, effekterna av bolagets lånefinansieringsverksamhet, Näringsdepartementets agerande med anledningen av den s.k. Prosolviasaffären, förekomsten av jäv i samband med beslut om lånefinansiering och formerna för omorganisationen av ALMI.

Den 8 februari 2001 beslutade revisorerna om informationsrapporten ”Informationsbesök rörande ALMI”. Efter samråd med riksdagens näringsutskott översändes nedanstående förslag i en skrivelse till regeringen.

- Formerna för ALMI:s ägardirektiv bör ses över. Genom tydligare dokumenterade verksamhetsmål och återrapporteringskrav kan bättre förutsättningar för uppföljning, insyn och kontinuitet skapas.
- En tydligare reglering av hur långt ALMI:s och Industrifondens finansieringsinsatser får sträcka sig när det gäller att rädda befintliga engagemang i ett företag med finansiella problem bör ske. Revisorerna anser även att befintliga förordningar bör förtydligas för att undanröja tolkningsproblem rörande vid vilken tidpunkt en bedömning ska göras om när ett företag vuxit sig för stort för att komma i fråga för beslut om statlig finansiering till små och medelstora företag.

Regeringen har i budgetpropositionen för år 2002 aviserat att man planerar att genomföra en översyn av ALMI:s regionala organisation under budgetåret (prop. 2001/02:01). Under år 2002 beräknas också Institutet för tillväxtpolitiska studier avrapportera ett regeringsuppdrag där man bl.a. utvärderat ALMI:s kapitalförsörjningsinsatser (prop. 2001/02:1). Regeringen har ännu inte tagit ställning till revisorernas skrivelse.

Revisorerna genomför besök hos myndigheter m.fl. för att få information i aktuella frågor. Informationen redovisas i särskilda rapporter som beslutas av revisorerna i plenum. Under 2001 har följande informationsrapporter utarbetats:

Fiskeriverket – gemensam och nationell fiskeripolitik

Informationsrapport 2000/01:2

Bakgrunden till revisorernas informationsbesök hos Fiskeriverket var ett förslag från riksdagens miljö- och jordbruksutskott om att revisorerna skulle granska fiskekontrollen i Östersjön. Revisorerna ansåg att undersökningen borde inriktas på hur Fiskeriverket arbetar inom ramen för EU-systemet. Synpunkter hade framförts på att Fiskeriverket är stort i förhållande till antalet yrkesfiskare och att EU medför att byråkratin växer.

I rapporten redogjordes för den gemensamma fiskeripolitik som gäller sedan 1983 då EG införde ett gemenskapssystem för bevarande och förvaltning av fiskeresurserna. En översyn pågår av den gemensamma fiskeripolitiken, och ett ställningstagande väntas år 2002. I rapporten ingick också en beskrivning av Fiskeriverkets uppgifter och organisation.

Den gemensamma fiskeripolitiken är mycket omfattande, och revisorerna påpekade att det är angeläget att Fiskeriverket försöker beskriva resursanvändningen för gemensam och nationell fiskeripolitik. En översiktlig och diskuterande beskrivning vore också värdefull för att belysa vad EU-medlemskapet innebär inom statsförvaltningen. Sverige bör också inom ramen för EU-systemet verka för förenklingar av nuvarande regelsystem.

Den svenska fiskeriadministrationen utreddes efter EU-inträdet. Revisorerna ansåg att frågan hade genomlysts väl i och med den utredningen. Revisorerna avstod därför från att inleda en vidare granskning av detta ärende.

Regeringskansliets informationsverksamhet

Informationsrapport 2000/01:3

Revisorerna har granskat Regeringskansliets informationsverksamhet. Frågan blev aktuell genom en skrivelse till revisorerna från riksdagsledamoten Per Bill (m). I skrivelsen begärdes att revisorerna på lämpligt sätt granskar regeringens och Regeringskansliets medverkan i en serie om sju annonsbilagor som var införda i Dagens Nyheter i samband med millennieskiftet. Revisorerna ansåg att denna skrivelse aktualiserade en rad principfrågor i anslutning till Regeringskansliets informationsverksamhet. Revisorerna genomförde därför ett informationsbesök.

Riksdagens revisorer såg positivt på den utbyggnad som under senare år gjorts av informationsinsatserna och den tonvikt som därvid lagts på information till allmänheten. I det fortsatta arbetet med att utveckla Regeringskansliets informationspolicy – liksom i det praktiska informationsarbetet – bör enligt revisorerna särskild uppmärksamhet ägnas åt frågor som gäller

gränsdragningen mellan politisk opinionsbildning och myndigheten Regeringskansliets information i sakfrågor. Även regeringens och Regeringskansliets medverkan i kommersiella annonskampanjer bör uppmärksammas i detta sammanhang.

När det gäller inriktningen av den framtida EU-informationen konstaterade revisorerna att det finns förutsättningar att göra en samlad bedömning av frågan från riksdag och regering inför budgetåret 2002. Revisorerna ansåg slutligen att regeringen i lämpligt sammanhang till riksdagen bör återkomma med en redovisning av pågående och planerade insatser inom ramen för sitt övergripande ansvar för politikområdet Samhällsinformation.

Informationsbesök rörande ALMI

Informationsrapport 2000/01:4

Revisorernas informationsbesök redovisades i skrivelse till regeringen. Se vidare under rubrik Skrivelser till regeringen.

Visum för besök i Sverige – regler, riktlinjer och praktisk hantering

Informationsrapport 2000/01:5

Riksdagens revisorer har genomfört ett informationsbesök hos Migrationsverket för att inhämta information om regler och praxis rörande besöksviseringar. Besöket motiverades av ett önskemål från socialförsäkringsutskottet. Besöket genomfördes i december 2000, några månader före Sveriges inträde i Schengensamarbetet.

Visering innebär tillstånd att resa in i och vistas i Sverige under viss kortare tid. Viseringspolitiken ska vara ett stöd för den reglerade invandringen och samtidigt medge så stor frihet som möjligt för rörelser över gränserna.

Antalet beviljade visumansökningar är ca 200 000 per år. Den helt övervägande delen av viseringarna beslutas av utlandsmyndigheterna. Hanteringen är utspridd på ca 100 beslutande instanser. Riktlinjer för viseringar utfärdas av Migrationsverkets styrelse. Prövningen av en visumansökan görs med hänsyn till risken för s.k. visumavhopp. En ansökan ska inte bifallas om det finns risk för att den sökande, på grund av personliga eller andra förhållanden, inte har för avsikt att återvända till hemlandet. Antalet visumavhopp är ca 1 000 per år.

Mot bakgrund av den information som inhämtats anser revisorerna att regeringen bör ta ytterligare initiativ till att förbättra statistiken över viseringar och visumavhopp efter medborgarskap samt resultaten av avhoppet i form av erhållna uppehållstillstånd. Vidare anser revisorerna att sambandet mellan visering och uppehållstillstånd bör klargöras så att politiken blir konsistent. En tydligare vägledning från regeringens sida vad gäller riktlinjerna för visering vore också önskvärd.

Regeringen har i sin skrivelse Migration och asylpolitik, som lämnades till riksdagen i september 2001, åter hänvisat till det pågående arbetet med att förbättra datorstödet vad gäller ansökningar om uppehållstillstånd och visering. Både Migrationsverket och utlandsmyndigheterna ska i framtiden få

Bistånd till krigförande länder i Afrika?

Informationsrapport 2000/01:6

Den 16 januari 2001 genomförde Riksdagens revisorer ett informationsbesök för att diskutera ett antal frågor som rörde vilka ställningstaganden avseende biståndet som görs av UD och Sida när ett biståndssamarbete ska inledas eller då situationen i ett mottagarland förändras. Bakgrunden till besöket var ett förslag från de moderata riksdagsledamöterna i utrikesutskottet.

Revisorerna kunde konstatera att UD och Sida utarbetar s.k. landstrategier såväl inför ett biståndssamarbete som vid förlängning av ett samarbete. Strategierna innehåller uppgifter som används som underlag för beslut om bistånd ska lämnas eller inte. Biståndet omprövas också om den politiska situationen i mottagarlandet förändras. Även om varje land och varje situation bedöms för sig, är tillvägagångssättet ungefär detsamma när en biståndssatsning ifrågasätts. Man arbetar efter en tänkt modell i form av en trappa, där biståndet förändras efter hand mot mer kontroll, ifrågasättande av vissa mottagare och slutligen indragning av biståndet.

Mot bakgrund av vad som framkom under informationsbesöket menade revisorerna att det inte fanns anledning att ytterligare granska hur svenskt biståndssamarbete inleds eller omprövas i de länder i Afrika som är indragna i konflikt. Revisorerna förutsatte också att de frågeställningar som behandlades i informationsrapporten skulle komma att tas upp i kommittén om Sveriges politik för global utveckling. Rapporten överlämnades för kännedom till utrikesutskottet, Utrikesdepartementet, Sida samt kommittén om Sveriges politik för global utveckling (komm.nr. UD 1999:04).

Övriga avslutade granskningsärenden under 2001

Konsekvenser av avregleringen inom järnvägstrafiken

Förstudie 2000/01:13

En förstudie om avregleringen av den spårbundna trafiken har gjorts efter förslag från riksdagens trafikutskott. I förstudien sammanfattas hur omregleringen av järnvägssektorn har utvecklats och vilka effekter som kan konstateras. Därutöver redovisas beslutade och föreslagna förändringar samt pågående och planerade utredningsinsatser.

Sverige är ett av de länder som kommit längst i omregleringen/avregleringen av järnvägstrafiken med ökade inslag av konkurrens mellan olika operatörer. I förstudien konstateras att utvecklingen inom järnvägssektorn har präglats av olika förhållanden. Omregleringen har lett till en avreglering. Olika förändringar har genomförts av regelsystemet för att öppna marknaden för konkurrens och avskaffa monopol. Beslutsfattandet har decentraliserats. Omfattande organisations- och strukturförändringar har genomförts för att

anpassa verksamheten till de nya förutsättningarna. Dessa förändringar har föregåtts av ett omfattande utredningsarbete inom kommittéväsendet, Regeringskansliet och vid myndigheter.

Arbetet med organisations- och strukturförändringar pågår fortfarande. Detta gäller t.ex. bolagiseringen av SJ och ett flertal utredningsinsatser.

Mot denna bakgrund beslutade revisorerna att inte nu göra någon djupare granskning av avregleringen inom järnvägssektorn. Revisorerna ansåg dock att det kan finnas skäl att återkomma i frågan när effekter kan identifieras av beslutade och föreslagna förändringar.

Personaluthyrning inom arbetsmarknadspolitiken

Förstudie 2000/01:15

Vid ett möte våren 2000 mellan arbetsmarknadsutskottet och Riksdagens revisorer föreslogs att revisorerna skulle granska personaluthyrning inom arbetsmarknadspolitiken. Med anledning av detta genomförde revisorerna en förstudie. Förstudien inriktades på hur konkurrens effekterna beaktas i regelverken och vilka kriterier som används för att avgöra om konkurrensneutralitetsvillkoret kan anses uppfyllt.

I s.k. lokala arbetscentra kan personer med lång arbetslöshetstid kombinera utbildning eller praktik – eller både och – med tillfälliga arbeten som finns på den lokala arbetsmarknaden. Lokala arbetscenter som metod har fått kritik för att de snedvrider konkurrensen. Kritik har också riktats mot att de arbetsökande fått aktivitetsstöd när de inte varit uthyrda. Detta har medfört att konkurrensen med bemanningsföretagen inte ägt rum på lika villkor.

Enligt information från AMS håller verksamheten med lokala arbetscenter på att avvecklas. AMS uppmuntrar inte till start av nya lokala arbetscenter inom ramen för aktivitetsgarantin, utan hänvisar till samarbete med bemanningsföretag. Revisorerna bedömde att om i stället verksamheten med lokala arbetscenter varit en expanderande verksamhet hade det varit nödvändigt för AMS att allvarligt överväga hur man skulle hantera konkurrensfrågorna i förhållande till bemanningsföretagen.

Med anledning av verksamhetens ringa omfattning fann revisorerna inte anledning att vidare granska verksamheten.

I förstudien beskrivs också aktivitetsgarantin som i likhet med lokala arbetscenter i första hand är till för personer med lång arbetslöshetstid. Aktivitetsgarantin har från olika håll kritiserats för bl.a. dålig kvalitet. Det kan bli aktuellt för revisorerna att återkomma till frågan om en granskning av aktivitetsgarantin.

Materielavveckling inom försvaret

Förstudie 2000/01:17

Riksdagens revisorer har genomfört en förstudie om hur försvaret sköter avvecklingen av materiel. Den pågående omstruktureringen av försvaret skapar ett stort behov av att avveckla övertalig materiel. Den övervägande delen av den övertaliga materielen skickas till uppsamlingsplatser för försälj-

ning. Försvarsmakten har gjort bedömningen att försäljning i stora partier är det mest kostnadseffektiva tillvägagångssättet för att göra sig av med den stora massan av övertalig materiel.

Försvarets materielverk (FMV) sköter försäljningen åt Försvarsmakten. FMV säljer på fullmakt och Försvarsmakten är ägarföreträdare. Det företag som köper materiel som är klar för försäljning kan åläggas restriktioner vad gäller exempelvis vidareförsäljning. Försäljningarna gäller mycket stora partier och kommer att äga rum en eller ett par gånger per år. Vinsten av avvecklingen består framför allt av intäkter från försäljning, minskade kostnader för förrådsyta och underhåll och på sikt minskade personalkostnader.

De frågor som Riksdagens revisorer bedömer kan vara av intresse att granska rör framför allt konkurrenssituationen vid försäljningen samt hur uppföljningen av försäljningen kommer att göras.

I förstudien framförde revisorerna att Försvarsmakten förtjänar kritik för att inte tillräckligt ha prioriterat avveckling av materiel tidigare trots att både försvarsbeslutet 1992 och 1996 medfört sådana behov. Revisorerna bedömde att det inte fanns anledning att göra någon granskning omedelbart eftersom den storskaliga avvecklingen inte hade påbörjats. Revisorerna ansåg dock att det är viktigt att följa avvecklingsprocessen och avsåg att återkomma i frågan. Ärendet fördes därför upp på revisorernas bevakningslista.

Som ett led i bevakningen av ärendet gjordes den 21 augusti 2001 ett besök av Riksdagens revisorers kansli på ett av Försvarsmaktens försäljningsställen. Riksdagens revisorer följer frågan och kommer att ta del av den uppföljning som görs av Försvarsmakten och Försvarets materielverk. En eventuell granskning kan komma att aktualiseras under våren 2002.

Prissättning på läkemedel

Förstudie 2000/01:18

Förstudien av prissättningen på läkemedel initierades av Riksdagens revisorer. Bakgrunden var bl.a. att kostnaderna för läkemedel ökat kraftigt och att en stor del av dessa finansieras av staten. Läkemedelsmarknaden är dessutom föremål för en omfattande offentlig reglering och kontroll. Regleringarna avser inte bara godkännande och kontroll av läkemedel, utan också frågor om distribution, försäljning, prissättning och användning av läkemedel.

I förstudien redovisas läkemedelskostnadernas utveckling och faktorer som påverkar kostnadsutvecklingen. Det sker vidare en analys av läkemedelsmarknaden och läkemedlens finansiering samt av läkemedelspriser och priskontroll.

Revisorerna konstaterar emellertid att läkemedelsområdet till vissa delar är föremål för en översyn. Det gäller bl.a. viktiga delar som organisationen och eventuellt kriterierna för prissättningen på läkemedel. Mot denna bakgrund ansåg revisorerna att det inte var aktuellt att granska prissättningen på läkemedel.

Förstudie 2001/02:1

På förslag av kansliet har revisorerna genomfört en granskning om den sjätte AP-fondens verksamhet. Motivet var att sjätte AP-fonden skiljer sig från övriga AP-fonder i flera avseenden. Den sjätte AP-fonden kan arbeta som en aktiv ägare i små och medelstora företag. Detta gäller såväl företag som är noterade på börsen som onoterade företag. Den sjätte AP-fonden får även äga större andelar av enskilda företag än övriga AP-fonder och den behöver inte placera en viss andel av sitt kapital i räntebärande tillgångar. Fonden kan dessutom ta större risker i sina enskilda placeringar än övriga AP-fonder.

Den sjätte AP-fonden har arbetat under snart fem år. Inga av de utvärderingar som har gjorts av fondens verksamhet har tytt på att fonden tar för höga risker eller förvaltar sitt kapital på ett bristfälligt sätt. Revisorerna beslutade därför att avsluta granskningen med förstudien.

Patientskadelagen*Förstudie 2001/02:2*

Förstudien om patientskadelagen gjordes på förslag från lagutskottet och inriktades på hur patientskadelagen fungerar.

När patientskadelagen infördes var riksdagens avsikt att lagen skulle fungera som den frivilliga patientförsäkringen hade gjort. Förstudien visar att så inte alltid är fallet men att skillnaderna är små.

Socialdepartementet kommer att utvärdera patientskadelagen under hösten år 2001. Därför beslutade revisorerna att inte gå vidare med granskningen.

Kontrollfunktionen i staten*Förstudie 2001/02:6*

I vårpropositionen år 1996 presenterade regeringen ett program för att stärka det man kallade kontrollfunktionen i staten. En total ram om sammanlagt 345 miljoner kronor för förstärkning av kontrollfunktionen i staten föreslogs. Beloppet skulle fördelas med 100 miljoner kronor år 1997, 120 miljoner kronor år 1998 och 125 miljoner kronor år 1999.

I förstudien prövades frågan om extraresurserna, som i genomsnitt är jämförbara med kostnaderna för RRV:s årliga revision, inte använts för verksamhet som ska bedrivas inom ordinarie verksamhet.

Regeringen gav under år 2001 Statskontoret i uppdrag att utvärdera den verksamhet som finansieras med anslaget Kontrollfunktionen i staten. Uppdraget ska avrapporteras senast den 1 juni 2002. Mot den bakgrunden beslöt revisorerna att det för närvarande inte fanns motiv för en fortsatt granskning.

Förstudie 2001/02:7

Skatteutskottet föreslog att revisorerna skulle granska vissa aspekter av skattekontosystemet som infördes 1998. Syftet med skattekontosystemet var att åstadkomma administrativa förenklingar och att öka överblickbarheten för de skattskyldiga. Utskottets förslag gällde granskning av om syftet uppnåtts samt av effekter av att skattekontot även används för annat än vad som ursprungligen var avsett. I förstudien framkom att systemet inneburit en effektivisering av skatteuppbörden genom administrativa förenklingar.

Revisorerna konstaterade att Riksskatteverket under året avslutat en utvärdering av skattekontoreformen. Enligt den utvärderingen fungerar systemet relativt bra. En rad problem identifierades dock, och Riksskatteverket har därför börjat förbättra systemet. Verket ska bl.a. göra kontoutdragen enklare och tydligare, ränteberäkningen enklare och informationen bättre.

Revisorerna ansåg att det inte fanns skäl för granskning vid tillfället. Resultatet av Riksskatteverkets åtgärder bör beaktas innan en eventuell granskning av skattekontot genomförs, menade revisorerna.

Angående effekter av att skattekontot används för utbetalning av stöd gjorde revisorerna bedömningen att omfattningen av detta hade varit för liten för att det skulle motivera granskning.

Vägunderhållet – prioriteringar, styrning och uppföljning

Förstudie 2001/02:8

Förstudien angående vägunderhållet initierades av Riksdagens revisorer. Bakgrunden var att vägunderhållet under en följd av år kritiserats för att vara eftersatt och att anslaget till underhållet omfattar stora belopp på statsbudgeten.

Förstudien behandlar planeringsprocessen för drift och underhåll av vägar samt uppföljningen och återredovisningen av verksamheten till bl.a. riksdagen. Revisorerna framhöll i förstudien att det är olyckligt att det hittills inte har gått att ta fram ett tillförlitligt underlag för bedömningen av ett rimligt vägunderhåll. Vikten av att finna nya metoder för att mäta vägarnas tillstånd samt följa upp genomförda insatser betonas. Även beslutsunderlaget behöver förbättras på alla nivåer.

Revisorerna går i förstudien igenom de olika insatser som aviserats från olika håll, bl.a. regeringen, för att komma till rätta med problemen. Det omfattande utvecklingsarbete som pågår eller kommer att påbörjas för att förbättra planeringen och uppföljningen av vägunderhållet borde enligt revisorerna avvaktas innan en granskning genomförs. Därför föreslogs ingen vidare granskning men revisorerna angav samtidigt att de noga kommer att följa det pågående utvecklingsarbetet.

Förstudie 2001/02:10

På förslag från kulturutskottet har revisorerna studerat frågan om öknings- och breddning av de statliga bidragen till kulturinstitutioner – sett under ett antal år – givit en ökning och breddning av publiken. Utskottet föreslog också att revisorerna i sin granskning skulle ta upp frågan om det statligt stödda kulturutbudet motsvarar det publiken efterfrågar.

I förstudien beskrivs kulturbidragens utveckling och de senaste 20 årens publikutveckling vid de statligt stödda kulturinstitutionerna (teater-, dans- och musikinstitutioner samt museer). Vidare redogörs för publikens sammansättning och de statliga kulturbidragens regionala spridning. En diskussion förs också om det statliga kulturutbudet motsvarar det publiken efterfrågar. Revisorerna konstaterade bl.a. att det med nuvarande statistiska underlag är svårt att få en bild av den regionala spridningen av statens kulturbidrag och att publikens sammansättning, på övergripande nivå, inte genomgått några större förändringar under de senaste 20 åren. Det saknas i stor utsträckning forskning om hur den statliga kulturpolitiken bidrar till att uppfylla de kulturpolitiska målen liksom forskning om vad publiken efterfrågar och hur det statligt stödda kulturutbudet motsvarar denna efterfrågan.

Revisorerna ansåg att frågor om publikens sociala sammansättning, kulturbidragens regionala spridning och vad publiken efterfrågar delvis är av forskningsmässig karaktär. Dessutom arbetar Statens kulturråd och Kulturdepartementet med att utveckla uppföljningen och utvärderingen av statens kulturpolitik. Mot denna bakgrund ansåg revisorerna att det inte fanns motiv för en fortsatt granskning.

Pågående granskningsärenden**Regeringskansliet – En myndighet, tio departement eller hundra enheter?***Rapport 2001/02:4*

Riksdagens revisorer har på eget initiativ granskat sammanslagningen 1997 av Regeringskansliet till en myndighet. Målet för sammanslagningen var att skapa möjligheter för ett gemensamt agerande och för ett effektivare utnyttjande av myndighetens samlade resurser. Sedan sammanslagningen har ett förändrings- och förnyelsearbete bedrivits i Regeringskansliet under ledning av Statsrådsberedningen och Regeringskansliets förvaltningsavdelning.

I rapporten beskrivs bakgrunden till sammanslagningen, hur man arbetar i Regeringskansliet samt hur utvecklingsarbetet bedrivits sedan 1997. Underlaget till granskningen bygger på intervjuer med företrädare för departement och enheter samt de fackliga företrädarna i Regeringskansliet. Vidare bygger underlaget på offentliga utredningar som behandlat Regeringskansliet samt dokumentation av Regeringskansliets egna översyner och utredningar.

Stockholms centrum för studier av den offentliga sektorn (Score) har på revisorernas uppdrag genomfört en studie av hur Regeringskansliet fungerar och arbetar.

I rapporten pekar revisorerna på att Regeringskansliet står under regeringens direkta kontroll och är helt avgörande för att regeringens arbete kan bedrivas på bästa sätt. Regeringskansliet är en stor myndighet med över 4 000 anställda. Regeringskansliet verkar i en komplex miljö med ett mycket stort antal sakområden. Regeringskansliet ska kunna reagera snabbt på politiska frågor som uppstått med kort förvarning. Detta är dock, enligt rapporten, inget som hindrar en mer utvecklad resultatanalys och redovisning av Regeringskansliets verksamhet. Riksdagen ska kunna ställa krav på regeringens styrning av Regeringskansliet på samma sätt som man ställer krav på regeringens styrning av övriga myndigheter.

Enligt rapporten är det viktigt att kraven på Regeringskansliet att redovisa sin verksamhet fortsätter att ställas. Revisorerna menar i rapporten att den årliga redovisningsrevisionen av Regeringskansliet bör kompletteras med fortsatta återkommande insatser av förvaltningsrevisionell karaktär.

Vad gäller sammanslagningens betydelse för verksamheten i Regeringskansliet konstaterades att det arbete som bedrivs av de minsta operativa enheterna i Regeringskansliet, sakenheterna, i allmänhet fungerar väl. Samtidigt konstaterades att utvecklingsarbetets påverkan på verksamheten är låg. Kärnverksamheten i Regeringskansliet står opåverkad av sammanslagningen av departementen. Enligt rapporten finns det två huvudsakliga skäl till detta.

För det första har förvaltningsavdelningen satsat på att skapa departementsövergripande styrsystem, men dessa har haft en svag koppling till de behov som finns på departementens enheter. Samtidigt visar forskning att det är mycket viktigt med ett starkt engagemang från de enskilda medarbetarna för att en sammanslagning ska bli framgångsrik. Förvaltningsavdelningen har lagt stor vikt vid utvecklingsinsatser riktade mot statssekreterare och chefer. I stället, menar revisorerna i rapporten, borde man ha gett personalen på enheterna ett mycket stort utrymme för aktiviteter i syfte att uppnå en hög grad av gemensam organisationskultur.

För det andra har man i utvecklingsarbetet försökt att lösa frågan om politisk samordning med komplicerade administrativa styrsystem. Genom att formulera verksamhetsmål för departementen utifrån regeringens politiska mål skulle en högre grad av samordning mellan departementen uppnås. Detta har enligt rapporten inte fungerat.

Med utgångspunkt i kraven på ökad kontinuitet, kompetensuppbyggnad och stabilitet i Regeringskansliet lämnade revisorerna i rapporten förslag att regeringen bör överväga att

- renodla förvaltningsavdelningen till en serviceavdelning till departementen,
- införa en befattning som förvaltningschef på varje departement som departementets högsta tjänstemän,
- ge regelbunden information till riksdagen om hur arbetet med att utveckla de administrativa grundfunktionerna fortskrider,
- se över kompetensförsörjningen med utgångspunkt i en ökad delegering av ärenden från Regeringskansliet till myndigheter.

Östersjömiljarderna – insyn och kontroll

Rapport 2001/02:5

I förstudien Östersjömiljarderna (2000/01:14) konstaterade revisorerna att det finns förutsättningar för att hanteringen i stort av den andra Östersjömiljarden kommer att fungera bättre än för den första. Grunderna för beredningsordningen hade blivit tydligare genom att det utarbetats riktlinjer som det går att följa, göra medvetna avsteg ifrån eller ändra genom gängse procedurer. Möjligheterna till bra utvärderingar som kan utgöra underlag för politiska beslut hade ökat genom att uppföljningssystemen blivit bättre.

Den fortsatta granskningen inriktades på den ekonomiska redovisningen i stort och för enskilda projekt. I rapporten Östersjömiljarderna konstaterade revisorerna att den ekonomiska redovisningen inte är på samma nivå som för merparten av annan statlig verksamhet. Det gäller enskilda rutiner och funktioner, men också för några generella funktioner såsom direktiv, ansökningar, organisation och den ekonomiska kontrollen.

Revisorerna menade att den ekonomiska redovisningen behöver förbättras för att resultatredovisningen ska bli meningsfull. Revisorerna föreslog därför att arbetet med utveckling av rutiner och riktlinjer för Östersjömiljarderna ska fortsätta för att öka tydligheten och enhetligheten. Ramar för hur projekten ska läggas upp och redovisas hos projektgenomföraren bör därför formuleras.

Förfarandet med ansökningar innebär att någon upphandling ofta inte har blivit aktuell. Revisorerna ansåg att det bör klargöras att bestämmelserna i förvaltningslagen om dokumentation, motivering och överklagande ska tillämpas av de myndigheter som bereder ansökningarna.

Revisorerna konstaterade i rapporten att kontrollen av Östersjömiljarderna har varierat. För vissa projekt har den ekonomiska redovisningen inte utsatts för någon extern kontroll. I stort sett ingen kontroll av den ekonomiska redovisningen har utförts genom Regeringskansliet. Den fortlöpande ekonomiska kontrollen måste enligt revisorerna förbättras.

Ett sätt att förbättra den ekonomiska redovisningen och kontrollen av den är enligt revisorerna att införa krav på revisorsintyg. De granskningsåtgärder som ska vara utförda för att revisorsintyg ska kunna utfärdas för projekten ska då också vara tydligt angivna för att öka tydligheten och enhetligheten. Ramar för hur projekten ska läggas upp och redovisas hos projektgenomföraren bör därför formuleras.

Flera av de förhållanden rörande den ekonomiska redovisningen av Östersjömiljarderna som iakttagits under granskningsarbetet hänger samman med vissa generella problem beträffande insynen i och kontrollen av anslag till regeringens disposition, något som revisorerna också granskat under 2000. (Se Anslag som regeringen disponerar, förslag 2000/01:RR14).

För att öka möjligheterna till insynen och kontroll beträffande Östersjömiljarderna föreslog revisorerna i rapporten att redovisningen ska göras fortlöpande och sammanhängande på ett sätt som är likvärdigt den ordning som gäller för verksamheter genom myndigheter under regeringen. Detta innebär bl.a. att en resultatredovisning ska finnas med i Regeringskansliets årsredovisning och att Regeringskansliets revisionskontor också ska granska Östersjömiljarderna.

Rapporten har remissbehandlats. Revisorerna avser att lämna förslag till riksdagen i början av 2002.

Uppehållstillstånd för asylsökande – tidsåtgång, kostnader, reformarbete

Rapport 2001/02:6

Riksdagens revisorer har på eget initiativ granskat tidsåtgången i asylprocessen och härmed sammanhängande frågor. Juridiska frågor behandlas inte. Syftet med rapporten är att beskriva och förklara asylprocessen, att mäta tidsåtgången i denna process och att söka förstå orsakerna till fördröjningar av handläggningen.

Långa handläggningstider bör undvikas i all offentlig verksamhet. Fördröjningar innebär vanligen att ärendena blir svårare att handlägga samtidigt som de direkt berörda personerna drabbas av långa väntetider. Detta gäller även asylärenden. Uppehållet för de asylsökande under väntetiden bekostas av staten. Den statsfinansiella och samhällsekonomiska innebörden av långa väntetider i asylprocessen kan liknas vid vårdköer där de som befinner sig i kön får sin försörjning av staten och dessutom blir sjukare under väntetiden.

Handläggningstiderna i asylprocessen är ett långvarigt problem som även har uppmärksammats i tidigare granskningar. Problemet är dock inte löst. Granskningen visar att tidsåtgången inte har minskat för de årgångar av asylsökande som kom till Sverige under åren 1996–2000.

Antalet asylsökande har ökat kraftigt under denna period, från ca 5 500 år 1996 till ca 16 000 år 2000. Svårighetsgraden i ärendena har snarare ökat än minskat. Resurserna för asylprövning har inte ökat i samma takt som antalet ärenden. Förändringar i det internationella regelverket har haft komplicerade effekter. Omorganisationer och utvecklingsarbete i Migrationsverket har verkat för ökad effektivitet i handläggningen, men detta har inte varit tillräckligt för att pressa ned tidsåtgången från asylansökan till beslut.

Den aktiva tid som krävs för att handlägga ett asylärende är endast några få arbetsdagar. Till det kommer tid för korrespondens och kommunikation med andra myndigheter och med den sökandes juridiska ombud. Dessa faktorer kan dock inte förklara hela tidsåtgången fram till beslut i ett asylärende. Den viktigaste förklaringen till tidsåtgången är brister i myndighetens arbetskapacitet som medför kötider för handläggningen.

I rapporten föreslog revisorerna att regeringen anlägger ett flerårigt synsätt på resursfördelningen till migrationspolitiken. Extra insatser till asylprövning kan motiveras om de ses som en investering i en bättre fungerande asylprocess. Revisorerna föreslog också ett antal åtgärder för att förbättra hantering-

en av asylärenden så att denna hantering blir mindre resurskrävande och mera ändamålsenlig. Flera av förslagen betonar regeringens roll. Eftersom asylfrågorna har en stor och sannolikt ökande politisk betydelse föreslog revisorerna också att regeringen förstärker sin återrapporering till riksdagen på detta område.

Rapporten har remissbehandlats. Revisorernas förslag till riksdagen med anledning av rapporten och remissvaren väntas under februari 2002.

Hur styr staten livsmedelstillsynen?

Rapport 2001/02:7

I december år 2001 avslutade Riksdagens revisorer den första granskningen av statens styrning av verksamheter i kommuner. Övriga områden som behandlas är skolan och äldreomsorgen. Rapporten om livsmedelstillsynen är samtidigt en uppföljning av revisorernas tidigare granskning av livsmedelstillsynen (1994/95:RR8).

Granskningen av livsmedelstillsynen visar att nuvarande finansierings- och avgiftssystem har betydande brister. Avgiftssystemet är mycket komplicerat och har betydande negativa effekter för såväl företag som tillsynsmyndigheter. Nuvarande avgiftssystem ger inte företag tillräckliga incitament för att följa gällande regelverk och kan inte heller garantera att myndigheterna får de resurser som tillsynsbehoven kräver.

Revisorerna föreslog att regeringen reformerar nuvarande finansierings- och avgiftssystem. Ett nytt system bör utformas för att skapa incitament för verksamhetsutövare att följa gällande regelverk och ge tillsynsmyndigheterna förutsättningar att anpassa sina resurser efter behovet av tillsyn. Avgiftssystemet behöver också bli enklare. Överföringen av medel från kommunerna till Livsmedelsverket bör upphöra.

I granskningen konstaterades att det finns en betydande osäkerhet om kommunernas kostnader för livsmedelstillsynen. Revisorerna föreslog att regeringen tar initiativ till att förbättra kostnadsredovisningen.

Regeringen har lämnat långtgående befogenheter till Livsmedelsverket att leda och samordna den kommunala tillsynen. Revisorernas granskning visar att Livsmedelsverket i begränsad utsträckning använder de möjligheter som regeringen har delegerat till verket. Enligt revisorernas uppfattning kan Livsmedelsverkets styrning och samordning av den kommunala tillsynen förbättras inom nuvarande mandat. Revisorerna föreslog dock att regeringen uppdrar åt Livsmedelsverket att upprätta en åtgärdsplan för att komma till rätta med de brister som verket har uppmärksammat inom den kommunala tillsynsverksamheten.

Revisorerna föreslog också att ett flertal åtgärder ska vidtas för att förbättra informationen om livsmedelstillsynen. Detta avser både informationen om EU:s förordningar som gäller direkt som lag i medlemsstaterna och regeringens information till riksdagen om resultatet av livsmedelstillsynen i Sverige.

Även kvaliteten i de uppgifter som kommunerna lämnar till Livsmedelsverket behöver förbättras. Vid behov bör också Livsmedelsverket göra fördjupade analyser av tillsynens resultat. Revisorerna föreslog även att rege-

ringen ska utreda vilka sanktionsmöjligheter som är lämpliga när kommuner inte uppfyller rapporteringskraven.

2001/02:RR1

Därutöver lämnade revisorerna ett antal förslag som syftar till att säkerställa att de mål som finns för livsmedelstillsynen uppnås.

Rapporten har sänkts på remiss. Revisorernas förslag till riksdagen beräknas föreligga under april 2002.

ROT-avdragets effekter

Rapport 2001/02:8

Riksdagens revisorer har, på initiativ av bostadsutskottet, granskat ROT-avdraget till egnahem och hyresbostäder. ROT-avdraget var ett skatteavdrag på 30 % av arbetskostnaden för reparationer, ombyggnader och tillbyggnader av bostadshus. Det fanns, med ett kortare avbrott, i kraft från februari 1993 till mars 1999. Under denna period kom nästan 1 miljon ansökningar om ROT-avdrag till skattemyndigheterna och det sammanlagda skatteavdraget uppgick till 11 miljarder kronor.

Revisorernas granskning visade att avdraget fungerade tämligen väl och att det som avsett påverkade fastighetsägare att genomföra byggarbeten eller att tidigarelägga dem. Granskningen ger också vissa belägg för att ROT-avdraget bidrog till att begränsa svarta arbeten inom byggsektorn.

Revisorerna konstaterade dock att ingen utvärdering av ROT-avdraget gjordes under de sex år åtgärden var i kraft. Detta fann revisorerna vara anmärkningsvärt med tanke på hur omfattande åtgärden var.

Rapporten har skickats på remiss, och revisorerna avser att lämna förslag till riksdagen i mars 2002.

Internationella freds- och hjälpinsatser

Rapport 2001/02:9

De fredsfrämjande insatserna består av tre huvuddelar: konfliktförebyggande verksamhet, civila fredsfrämjande insatser med poliser, observatörer och biståndsfinansierade projekt samt militära fredsfrämjande insatser. I begreppet civila fredsfrämjande insatser ingår även hjälpinsatser vid katastrofer och flyktingsituationer.

Granskningen av freds- och hjälpinsatser inleddes mot bakgrund av att kritik på olika sätt hade riktats mot styrningen och finansieringen av insatserna. Särskilt hade tidsaspekten understrukits, eftersom fördröjningar av insatser, vad de än orsakas av, ofta är ödesdigra såväl för internationella fredsfrämjande insatser som för internationella hjälpinsatser. En annan bakgrund till granskningen var att dagens internationella konflikt- och krismönster samtidigt fordrar insatser av flera olika slag, och att det inte finns några klara gränser mellan behovet av fredsinsatser och behovet av hjälpinsatser.

Utvecklingen av det svenska engagemanget i freds- och hjälpinsatser har lett till mindre förändringar beträffande organisation, finansiering och styrning under senare tid. Men systemet för svenska freds- och hjälpinsatser är ändå ett lapptäcke av olika insatser och anslag. Det är därför svårt att få

inblick i vad som görs, hur det går och hur planeringen för fortsatta insatser går till. Insatserna har blivit en viktig del i olika myndigheters arbete, men de är ändå inte helt integrerade i den ordinarie verksamheten.

I rapporten konstaterade revisorerna därför att det nu är hög tid att se över den svenska organisationen för freds- och hjälpinsatser för att Sverige ska kunna fullgöra sina internationella åtaganden, t.ex. i EU:s krishantering som förutsätts kunna fungera redan 2003. Revisorerna ansåg att några förutsättningar för Sveriges internationella freds- och hjälpinsatser behöver förändras.

Det bör enligt revisorerna finnas tydligare principer och rutiner för beredningen av olika typer av insatser. De som deltar i processen skulle då vara mera införstådda med vad som förväntas av dem i olika skeden och vilka andra parter som kan vara inblandade i processen.

Revisorerna ansåg i rapporten att det är otillfredsställande att de enskilda organisationernas verksamhet fortfarande inte redovisas tydligare. Över huvud taget bör alla former av freds- och hjälpinsatser genom Sida redovisas på ett tydligare sätt, så att det bättre framgår vad de kostar och vad de resulterar i.

En bättre ordning beträffande fördelningen av insatser inom utgiftsområdena Internationell samverkan och Internationellt bistånd är en grundläggande förutsättning för att förbättra möjligheterna till styrning av och insyn i de fredsfrämjande verksamheterna.

För att öka flexibiliteten i användningen av anslagen för förbandsverksamhet och fredsfrämjande truppinsatser föreslog regeringen i budgetpropositionen för 2002 att de skulle slås samman, vilket riksdagen godkände. Revisorerna menade i rapporten att Försvarsmakten oberoende av sammanslagningen borde utveckla systemen för att särredovisa de resurser som tas i anspråk för olika verksamheter.

Revisorerna ansåg vidare att ansträngningarna att förbättra samordningen mellan civila och militära organisationer beträffande förberedelserna för att delta i katastrof- och fredsinsatser behöver intensifieras.

Rekryteringen är en väsentlig förutsättning för att Sverige ska kunna fullgöra sina internationella åtaganden. Frågor om meritvärdering i samband med internationella insatser måste enligt revisorerna uppmärksammas och utvecklas vidare. Ju viktigare inslag i verksamheten som de internationella insatserna är, desto väsentligare är det att de blir en integrerad del av myndighetsverksamheten.

Rapporten har sänts på remiss. Revisorerna avser att lämna förslag till riksdagen i mars 2002.

Statstjänstens förnyelse. Personalpolitik och omorganisation som medel för den statliga förvaltningens effektivisering

Förstudie 2000/01:10

Granskningen avser hur målen för den statliga personalpolitiken formulerats i det förnyelsearbete som bedrivits i staten sedan 1985. Det är oklart om det s.k. personalpolitiska beslutet från våren 1985 med den arbetsgivarpolitiska delegeringen gett de effekter med förbättrade verksamhetsresultat som var

syftet med reformen. Vilka har motiven bakom personalpolitiska omställningar eller omstruktureringar i verksamheter varit? Hur har motiven beaktats vid formuleringen av användbara mål?

Bakgrunden var bl.a. att resultatanalysen i statsförvaltningen bedömdes ännu vara outvecklad. Både när det gäller sakpolitik och personalpolitik har såväl målformuleringar som uppföljningar och utvärderingar brister och tillämpas inte systematiskt. Det är fortfarande svårt att följa upp huruvida tilldelade resurser leder till önskad verksamhet och avsedda resultat.

En granskningsrapport beräknas vara klar i februari år 2002.

Statens styrning av verksamheter i kommuner

Förstudie 2000/01:16

Riksdagens revisorer har efter förslag från finansutskottet genomfört en förstudie avseende statens styrning av verksamheter i kommunerna.

I förstudien lämnas en översiktlig redovisning av såväl ekonomisk styrning som regelstyrning. Därutöver beskrivs principer för uppföljning och utvärdering, tillsyn samt återrapportering av resultat. Slutligen beskrivs tre områden som är intressanta att studera ur ett styrningsperspektiv.

Revisorererna har beslutat att inleda en granskning av hur den statliga styrningen fungerar med exempel från livsmedelstillsynen, skolan samt kommunal vård och omsorg till äldre. Dessa områden utgör exempel på nationella politikområden med verksamheter som utförs på kommunal nivå.

Syftet är att granska dels hur nationella mål implementeras på kommunal nivå, dels effekterna av de statliga styrinstrument som används för att säkerställa önskvärda resultat.

De frågor som ska behandlas inom respektive område är:

- hur styrningen förhåller sig till de mål som riksdagen har fastställt,
- ansvarsfördelningen mellan stat och kommun,
- finansieringens utveckling,
- uppföljning, utvärdering, tillsyn och rapportering samt
- brister i olika styrformer.

För livsmedelstillsynen tillkommer frågan om hur EU påverkar statens möjligheter att styra den kommunala livsmedelstillsynen.

Resultatet av analyserna på vart och ett av de tre områdena ska presenteras i separata rapporter och skrivelser till riksdagen. Därefter kommer resultaten från de genomförda granskningarna samt revisorernas erfarenheter från tidigare granskningar att ligga till grund för generella slutsatser som redovisas i en skrivelse till riksdagen.

Statens styrning av skolan

Förstudie 2000/01:16 Statens styrning av verksamheter i kommuner

Som en del av revisorernas samlade insats för att granska statens styrning av verksamheter i kommunerna har revisorererna beslutat att granska statens styrning av skolan. Här ingår även den i granskningsplanen aviserade granskningen av kvalitetsredovisningen inom skolan. Krav på kvalitetsredo-

visning inom skolväsendet är ett exempel på ett statligt styrmedel som är reglerat i förordning.

2001/02:RR1

Två huvudfrågor undersöks: dels hur nationella mål implementeras på kommunal nivå, dels effekterna av de statliga styrinstrument som används för att säkerställa önskvärda resultat. Styrningen av skolan sker på många sätt och har dessutom förändrats avsevärt under 1990-talet. Styrningsfrågor är i princip viktiga revisionsfrågor eftersom oklar styrning ofta medför brister i resurshushållningen.

Syftet med att granska styrningen av skolan är att bidra med underlag till en analys av hur staten kan säkerställa att nationella mål uppfylls i decentraliserade system. En analys av skolan bör utmynna i en bedömning av effekterna av den statliga styrningen, vilka brister som finns och förslag till hur dessa kan åtgärdas. Granskningen behandlar enbart grundskolan.

Särskilt intresse kommer att riktas mot hur regleringen av kvalitetsredovisningar inom skolväsendet fungerar men även återrapportering av resultat generellt. En rapport förväntas bli klar våren 2002.

Statens styrning av kommunernas äldreomsorg

Förstudie 2000/01:16 Statens styrning av verksamheter i kommuner

Utgångspunkt för granskningen är socialtjänstlagens biståndsbeslut om stöd för de äldres livsföring. Granskningen avgränsas i huvudsak till andra halvan av 1990-talet och rör fyra aspekter på kommunernas äldreomsorg, nämligen

- uppföljning och utvärdering
- inverkan av olika styrmedel
- kommunernas handlingsutrymme
- forskning om statens styrning av kommunernas äldreomsorg.

Den del som rör uppföljning och utvärdering omfattar Socialstyrelsens och länsstyrelsernas roll för uppföljning, utvärdering och tillsyn samt även äldreforskningens belysning av kommunernas äldreomsorg.

I den del som rör olika statliga styrmedel belyses rättsliga och ekonomiska styrmedel samt styrning med hjälp av information.

I den del som rör kommunernas handlingsutrymme granskas hur den statliga styrningen inom området uppfattas i kommunerna. Detta belyses i ett antal kommuner via ekonomi- och verksamhetsansvariga på kommunledningsnivå samt biståndsbedömare och företrädare för den kommunala revisionen. Kommunerna väljs ut med hänsyn till Kommunförbundets kommungruppsindelning och hemsjukvårdens organisation efter ädelreformen. Vid urvalet tas även hänsyn till kommuner som framstår som intressanta när det gäller att belysa den statliga styrningen av äldreomsorgen.

Vården av unga och vården av missbrukare

Förstudie 2000/01:19

I förstudien beskrivs att det är svårt att rekrytera familjehem och att allt färre av de barn och unga som placeras i vård utanför hemmet får vård i familje-

hem. Detta är inte i linje med de intentioner som fanns när socialtjänstlagen utarbetades. Då förutsattes att familjehem skulle vara den helt dominerande vårdformen. I stället ökar institutionsvården, framför allt av tonåringar. Revisorerne granskade familjehemsvården 1991/92 och uppmärksammade då flera brister.

Mot bakgrund av vad som framkom i förstudien beslutade revisorerne att inleda en granskning av familjehemsvården av barn och unga. Frågor om vård av missbrukare har också behandlats i förstudien. Dessa frågor kommer inte att ingå i den fortsatta granskningen eftersom de berörs dels i Narkotikakommissionens betänkande, dels i den nationella handlingsplanen för att förebygga alkoholskador. När det gäller vård av unga ingår inte Statens institutionsstyrelses verksamhet och länsstyrelsernas tillsyn av hem för vård eller boende eftersom Riksrevisionsverket granskar dessa områden.

I revisorerne pågående granskning följs utvecklingen inom familjehemsvården för barn och unga under 1990-talet upp. Dessutom undersöks bakgrunden till att det är svårt att rekrytera familjehem och hur kvaliteten i pågående vård säkerställs.

Styrningen av försvarets fastigheter

Förstudie 2001/02:3

Efter förslag från försvarsutskottet beslutade revisorerne hösten 2001 att inleda en granskning som handlar om försvarets fastigheter. En rapport kommer att presenteras under våren 2002. Granskningen har inriktats mot bl.a. följande frågeställningar:

- Hur Finansdepartementet och Försvarsdepartementet samverkar och styr Fortifikationsverket och Försvarsmakten för att åstadkomma en effektiv förvaltning och ett effektivt brukande av försvarets fastigheter.
- Hur Fortifikationsverket och Försvarsmakten samverkar och arbetar för att åstadkomma en effektiv förvaltning och ett effektivt brukande av försvarets fastigheter.
- Hur Fortifikationsverket och Försvarsmakten har tillämpat den nuvarande hyresmodellen. I detta ligger att revisorerne granskar vilka effekter tillämpningen av kapitalkostnader haft i samband med förbandsnedläggningar till följd av försvarsbeslutet våren 2000 (prop. 1999/2000:30, bet. 1999/2000:FöU2, rskr. 1999/2000:168).

ITiS – en statlig satsning på IT i skolan

Förstudie 2001/02:4

I en skrivelse som inkom till Riksdagens revisorer från en privatperson hösten 2000 föreslogs att revisorerne skulle granska det nationella programmet för IT i skolan, ITiS. Programmet omfattar 1,7 miljarder kronor och genomförs under åren 1999–2002. Satsningen innehåller flera olika delar, såsom kompetensutveckling av lärare, datorer till lärare och statsbidrag till kommunerna för investeringar i IT-infrastruktur. Syftet med ITiS är att stimulera användningen av informationsteknik i skolan. Programmet administreras från

centralt håll av en särskild delegation, Delegationen för IT i skolan. Delegationen leds av statssekreteraren i Utbildningsdepartementet.

2001/02:RR1

I en förstudie hösten 2001 konstaterade revisorerna att det av flera anledningar var motiverat att studera ITiS närmare. Man beslutade därför att göra en granskning av ITiS med inriktning på hur satsningen har organiserats och genomförts. En rapport beräknas vara klar i februari 2002.

Styrningen av AMS och länsarbetsnämnderna

Förstudie 2001/02:5

Riksdagens revisorer har beslutat att inleda en granskning av styrningen av AMS och länsarbetsnämnderna. Bakgrunden är att AMS har fått relativt betydande kritik för brister i styrning, kontroll och uppföljning. Kritiken kommer bl.a. från riksdag och regering, Riksdagens revisorer och RRV. Förslaget till granskning har initierats av riksdagens arbetsmarknadsutskott.

Granskningen omfattar AMS och ett urval av länsarbetsnämnder och inriktas på bl.a. följande frågor:

- Hur bryts riksdagens och regeringens mål ned i organisationen?
- Hur är resursfördelningsmodellerna anpassade till målen?
- Hur fungerar planering och uppföljning av förvaltningsanslaget och åtgärdsanslagen?
- Vilka uppföljningssystem används och hur fungerar dessa?
- Hur analyseras måluppfyllelsen?

Regeringens roll i styrningsprocessen kommer också att granskas.

En rapport planeras bli klar i oktober 2002.

Myndigheter på marknaden

Förstudie 2001/02:9

Riksdagens revisorer har genomfört en förstudie som belyser vilka oönskade effekter som kan uppstå för såväl myndigheter som konkurrerande företag då myndigheter agerar som säljare av varor eller tjänster på en öppen marknad. Andra frågor som berörs är vilka riktlinjer som finns för konkurrensutsatt affärsverksamhet som bedrivs i myndighetsform. Av förstudien framgår att kombinationen av myndighetsuppgifter (ofta anslagsfinansierade) och affärsverksamhet (avgiftsfinansierad) anses öka risken för att myndigheten negativt påverkar konkurrensförhållandena på marknaden. Rollkonflikter och prioriteringsproblem kan också uppstå mellan myndighetsuppgifter och affärsverksamhet då myndigheten har olika roller att hantera och olika finansieringsformer att beakta.

Granskningsförslaget har tillkommit på revisorernas eget initiativ och mot bakgrund av uppmärksammade konkurrensproblem mellan statliga och privata aktörer samt statsmakternas förvaltnings- respektive konkurrenspolitiska uttalanden avseende myndigheters affärsverksamhet. Enligt dessa uttalanden ska konkurrensutsatt verksamhet inte bedrivas i myndighetsform om det inte finns särskilda skäl. Då myndighetsformen väljs bör affärsverksamhet och myndighetsuppgifter hållas åtskilda för att minska risken för konkurrenspå-

verkan och för att tydliggöra myndighetsrollen. Statens kärnverksamheter ska värnas.

2001/02:RR1

Revisorerna beslutade i december 2001 att gå vidare med en granskning inriktad på hur några utvalda myndigheter hanterar en kombinerad affärs- och myndighetsroll. Centrala frågor i granskningen är bl.a. hur myndigheten särskiljer myndighetsrollen från affärsrollen, hur eventuella rollkonflikter hanteras, hur uppdrags-/affärsverksamheten påverkar de primära myndighetsuppgifterna samt hur myndigheten agerar inför konkurrens.

En granskningsrapport beräknas vara klar under hösten 2002.

Revisionsresor, särskilda föredragningar m.m. under 2001

Revisionsresor

Under 2001 genomförde revisorerna två länsresor, dels till Norrbottens län län den 18–19 juni, dels till Kalmar län den 10–11 september.

Särskilda föredragningar och studiebesök

Under det gångna verksamhetsåret har revisorernas avdelningar ordnat föredragningar, seminarier och utfrågningar i samband med olika granskningar.

Revisorerna har under året också tagit emot ett tiotal internationella besöksgrupper, både tjänstemän och politiker, och informerat om sin verksamhet.

Uppföljning av förslag till riksdagen under 2000

Statliga kreditgarantier

Förslag 1999/2000:RR8

Riksdagens revisorer har på eget initiativ granskat hanteringen av statliga kreditgarantier (exklusive insättningsgarantier). Garantierna administreras av Riksgäldskontoret, Bostadskreditnämnden, Exportkreditnämnden och Sida. Den statliga garantigivningen har samhällsekonomiska syften men den innebär också ett risktagande och är förknippad med kostnader för staten. Dessa kostnader har tidigare i stor utsträckning varit dolda. Som följd av budgetlagen (1996:1059) har riksdagen beslutat om en ny garantimodell som innebär att kostnaderna för garantierna ska göras synliga och verksamheten bli långsiktigt självbärande genom ett mer försäkringsmässigt förhållningssätt.

Revisorernas rapport (Statliga kreditgarantier – kontrollen över risktagandet), som publicerades hösten 1999, visade på brister i genomförandet av den nya garantimodellen. För garantierna inom Riksgäldskontorets område var endast 5 % av de utestående garantierna utfärdade enligt de nya principerna. För Bostadskreditnämnden hade den nya modellen inte genomförts alls. Stora dolda subventionsbehov finns i många äldre garantier, och regeringens information till riksdagen var otillräcklig.

Revisorerna föreslog att regeringen skulle ta de initiativ som behövs för att klargöra och förbättra garantimodellen, garantisystemen och styrningen av garantierna. Regeringen föreslogs också ta initiativ till att utveckla garantitekniken, utreda redovisningsmetoderna och förbättra sitt stöd till garantimyndigheterna vid genomförandet av den nya modellen. Informationen till riksdagen borde förbättras, bl.a. i form av en samlad redovisning av vilka åtgärder regeringen vidtagit med anledning av revisorernas granskning.

Revisorernas förslag mottogs positivt av riksdagen. Finansutskottet ställde sig i allt väsentligt bakom förslaget (bet. 1999/2000:FiU24, rskr. 1999/2000:183) och riksdagen följde utskottet. Riksdagen har även senare återkommit till frågan och påpekat det rimliga i att regeringen redovisar i vilken mån subventioner förekommer i samband med garantigivningen (bet. 2000/01:FiU20).

Det utvecklingsarbete som pågår har redovisats av regeringen vid flera tillfällen, senast under hösten 2001 (prop. 2000/01:1, volym 1 s. 171–174). Härav framgår att regeringen fortsättningsvis kommer att redovisa de subventioner som är förknippade med garantierna. Regeringen redovisar även ett stort antal åtgärder som behöver vidtas för att respektive garantiåtagande eller grupp av åtaganden ska kunna hanteras i enlighet med garantimodellen. Ett undantag från garantimodellen föreslås av regeringen när det gäller garantier till internationella finansieringsinstitut.

En översyn av systemet för bostadskreditgarantier har gjorts. Grunden för detta var dels revisorernas förslag, dels ett utredningsförslag från våren 2000. År 2002 ska Bostadskreditnämnden gå över till mer försäkringsmässiga värderingar i sin garantigivning och därvid få rätt att själv besluta om garantiavgiftens storlek. För de äldre garantier som administreras av nämnden tillämpas principerna i garantimodellen fr.o.m. 2001.

Regeringen gav i juni 2001 Riksgäldskontoret i uppdrag att utreda om riskhanteringen i den statliga garantiportföljen kan effektiviseras ytterligare. Uppdraget ska redovisas våren 2002.

Allmänna arvsfonden

Förslag 1999/2000:RR9

I december år 1999 avslutade revisorerna en egeninitierad granskning av Allmänna arvsfonden. Till Allmänna arvsfonden inkommer den kvarlåtenskap som flyter in till det allmänna på grund av att arvsberättigade släktingar saknas. Syftet är att fondens medel ska användas till ideell verksamhet för barn, ungdomar och personer med funktionshinder. Ärenden om stöd handläggs av ett kansli, medan beslut fattas av Arvsfondsdelegationen eller av regeringen. Regeringen drar också upp de övergripande riktlinjerna för verksamheten. Kammarkollegiet förvaltar fonden och betalar ut beviljade medel. Vid tiden för revisorernas granskning var fondens bokförda värde ca 700 miljoner kronor och årligen fördelades ca 200 miljoner kronor till olika projekt.

Vid revisorernas granskning av Arvsfonden och Arvsfondsdelegationen framkom att det fanns oklarheter kring fondens och delegationens rättsliga

reglering och revisionen av verksamheten. Revisorerna ansåg dessutom att regeringen borde överväga att organisatoriskt placera myndigheten utanför Regeringskansliet. Revisorerna efterlyste också en mer oberoende rapportering av genomföra aktiviteter och föreslog bl.a. att det skulle ställas krav på godkänd eller auktoriserad revisor när större stöd beslutades. Även den centrala uppföljningen och utvärderingen från Arvsfondsdelegationen borde förbättras enligt revisorerna, och verksamheten borde bli föremål för extern utvärdering. Revisorernas rapport remissbehandlades.

Socialutskottet behandlade revisorernas förslag i oktober år 2000 i samband med redovisningen av fördelningen av medel från Allmänna arvsfonden under budgetåret 1999 (bet. 2000/01:SoU2). En motion lämnades även till följd av revisorernas förslag.

Utskottet föreslog, med anledning av Riksdagens revisorers granskning, att regeringen skulle tillsätta en utredning om olika frågeställningar kring Allmänna arvsfonden, och riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr. 2000/01:21, 22).

I december år 2000 tillsatte regeringen en särskild utredare att se över Allmänna arvsfondens och Arvsfondsdelegationens rättsliga ställning m.m. (dir. 2000:91, dir. 2001:89). Utredaren ska redovisa sitt arbete till regeringen senast den 31 januari 2002.

Försvarshögskolan i det nya försvaret

Förslag 1999/2000:RR10

Revisorerna har på eget initiativ granskat hur regeringen och beställare styr Försvvarshögskolan. Försvvarshögskolan är en myndighet under Försvvarsdepartementet. Försvvarshögskolans verksamhet finansieras huvudsakligen genom avgifter från skolans beställare. Granskningen har inriktats mot frågan hur avgiftsfinansieringen tillämpas vid Försvvarshögskolan.

Genom avgiftsfinansiering ska Försvvarsmakten och Försvvarshögskolan få tydliga roller som beställare och utförare. Försvvarsmakten ska få stort inflytande över officersutbildningen och försvvarsforskningen genom sina beställningar av utbildning och forskning från Försvvarshögskolan.

Av revisorernas granskning framgår att Försvvarsmakten saknat resurser att styra officersutbildningen. Avgiftsfinansiering hade inte medfört att Försvvarsmakten hade fått något stort inflytande över officersutbildningen. Snarare hade Försvvarshögskolan anpassat sina resurser och officersutbildningen efter egna bedömningar av Försvvarsmaktens utbildningsbehov.

I granskningen lämnade revisorerna förslag som syftade till att stärka Försvvarsmaktens roll som beställare, minska myndigheternas beroende av varandra och ge myndigheterna tydliga roller som beställare och utförare.

Revisorerna överlämnade sina förslag till riksdagen våren 2000. Vid riksdagsbehandlingen våren 2001 biföll försvvarsutskottet delvis revisorernas förslag (bet. 2000/01:FöU1, rskr. 2000/01:182). Bland annat ansåg utskottet det angeläget att Försvvarsmakten utvecklade sin kompetens som beställare.

Sedan revisorerna överlämnade sina förslag till riksdagen har Försvvarsmakten vidtagit åtgärder för att stärka sin beställarkompetens. Bland annat

har Högkvarteret genomfört en omorganisering i syfte att bli en bättre kravställare. Försvarsmakten och Försvarshögskolan har också arbetat med att utveckla den skriftliga dokumentationen mellan myndigheterna.

2001/02:RR1

Revisorsnämnden

Förslag 1999/2000:RR11

Riksdagens revisorer har på eget initiativ granskat Revisorsnämnden. Revisorerne konstaterade att det fanns vissa problem och hinder i Revisorsnämndens tillsynsarbete. Det gäller lagstiftningens precision, nämndens kompetens och kompetensförsörjning samt problem rörande handläggningstiderna för disciplinärenden. Revisorerne fann också att det utifrån regeringens resultatredovisningar till riksdagen är svårt att värdera i vilken utsträckning Revisorsnämnden har uppfyllt effektmålet.

Revisorerne påpekade att det är viktigt med en effektiv tillsynsverksamhet av godkända och auktoriserade revisorer samt registrerade revisionsbolag. Revisorsnämnden ska genom sin tillsyn bl.a. tillgodose det allmännas intresse av en revisorskår med hög standard. Nämnden ska genom sin tillsyn bidra till att olika aktörer och intressenter har tillgång till trovärdig ekonomisk information om företagens ledning och förvaltning samt att den lagstadgade revisionen är av hög kvalitet och uppfyller höga etiska krav. Revisorerne granskning visade att det finns vissa hinder och problem för detta arbete. Lagstiftningen är oklar. Begreppet revisionsverksamhet definieras inte. Den aktiva tillsynen har hindrats av problem med rekryteringen av personer med kvalificerad revisorskompetens.

Revisorerne föreslog att regeringen ser över formuleringen av verksamhetsmålen för handläggningstiderna vad gäller disciplinärenden. Regeringen bör också överväga sammansättningen av Revisorsnämnden med avseende på ledamöternas typ av kompetens. Redovisningen från regeringen till riksdagen om vad Revisorsnämnden uppnått för resultat bör också utvecklas.

Riksdagen behandlade revisorerne granskning under våren 2001 (2001/02:LU3) i anslutning till proposition 2000/01:146 Oberoende, ägande och tillsyn i revisionsverksamhet. Utskottet avlog revisorerne förslag angående Revisorsnämnden med motiveringen att regeringen på flera punkter vidtagit åtgärder med anledning av revisorerne förslag. Enligt utskottet har regeringens redovisning av Revisorsnämndens resultat förbättrats. Nämndens sammansättning med avseende på ledamöternas kompetens övervägs för närvarande inom Justitiedepartementet. I regleringsbrevet för år 2001 till Revisorsnämnden har kraven på handläggningstider stramats upp och slutligen har förändringar i revisorslagen medfört tydligare definitioner av bl.a. begreppen revisionsverksamhet och revisionsbolag.

Statligt bildade stiftelser m.m.

Förslag 1999/2000:RR12

I mars år 2000 avslutade revisorerne en egeninitierad granskning av statliga stiftelser som bildades efter utskiftningen av löntagarfondsmedel. Gransk-

ningen har omfattat dels generella frågor rörande tillsyn och kontroll av statliga stiftelser, dels de s.k. löntagarfondsstiftelserna.

Efter riksdagens principbeslut om att avveckla löntagarfonderna bildades nio stiftelser (samt en kulturvetenskaplig donation till Riksbankens Jubileumsfond) under åren 1993–1994. Totalt avsattes drygt 17 miljarder kronor av löntagarfondsmedel som stiftelsernas kapital. Hösten 1999 uppgick värdet till drygt 32 miljarder kronor.

I förslaget till riksdagen efterfrågade revisorerna mer preciserade mål för tillsynen över stiftelser som gör det möjligt att följa upp verksamheten. Regeringen borde också utarbeta riktlinjer för att uppnå en mer enhetlig tillsynsverksamhet. Revisorerna föreslog att regeringen skulle göra en översyn av tillsynsverksamhetens framtida organisation och placering. Under förutsättning att regeringen finner att länsstyrelsen i fortsättningen ska vara tillsynsmyndighet över stiftelser, borde regeringen från effektivitets- och resursynpunkt pröva om tillsynsverksamheten kan koncentreras till ett färre antal länsstyrelser. Dessa behov borde vägas mot värdet av länsstyrelsernas kännedom om regionala förhållanden.

Revisorerna ansåg att frågan om en ökad tillsyn över offentligt bildade stiftelser borde behandlas av regeringen i samband med den aviserade översynen av stiftelselagen. I syfte att stärka kontrollen över statligt bildade stiftelser föreslog revisorerna att regeringen skulle göra en genomgång av vilka bolag och stiftelser som borde finnas upptagna i den förordning som reglerar Riksrevisionsverkets rätt att effektivitetsgranska bolag och stiftelser.

Vidare föreslog revisorerna att regeringen borde utarbeta riktlinjer för information till styrelseledamöter i statligt bildade stiftelser för att klargöra ledamöternas ansvar. Sådana riktlinjer borde vara generella och även exempelvis omfatta myndigheter med stiftelseförvaltning.

För de löntagarfondsbildade stiftelserna borde regeringen med stöd av stiftelselagen pröva om kraven på utvärdering av stiftelsernas verksamhet behöver förtydligas. Slutligen stödde revisorerna förslaget om inrättandet av ett forskningsforum i syfte att främja samverkan mellan olika offentliga forskningsfinansiärer.

Utbildningsutskottet behandlade revisorernas förslag den 22 februari 2001 (bet. 2000/01:UbU7). Inga motioner hade väckts med anledning av revisorernas förslag. Utskottet föreslog att riksdagen skulle avslå förslagen mot bakgrund av regeringens planer på att utvärdera stiftelselagen. Enligt vad utskottet har erfart planeras en utvärdering under år 2002. Utskottet hänvisar även till den pågående utredningen om författningsregler för verksamheten vid en sammanhållen revisionsmyndighet under riksdagen, dvs. Riksrevisionen, vad gäller revisorernas förslag om en genomgång av förordningen som reglerar Riksrevisionsverkets rätt att effektivitetsgranska statliga bolag och stiftelser. Riksdagen följde utskottets förslag (rskr. 2000/01:154).

Förslag 1999/2000:RR13

I sin skrivelse till riksdagen framhöll revisorerna att det råder stor enighet om det angelägna i att bryta trenden mot successivt allt lägre faktisk pensionsålder. Revisorerna ansåg därför att ansvarsfördelning och ärendeströmmar mellan olika ersättningssystem bör kartläggas och effekterna på arbetslinjen analyseras. Regeringen bör också redovisa hur vanligt det är att arbetslöshetsersättning kombineras med andra ersättningar och att arbetslösa rör sig mellan olika ersättningssystem. Vidare föreslog revisorerna att regeringen följer upp och redovisar de åtgärder som AMS och RFV har vidtagit för att förbättra tillämpningen av regelverken för de äldre. Revisorerna underströk också vikten av att alla de insatser som görs för att aktivera äldre arbetssökande bygger på realistiska handlingsplaner som syftar till arbete på den reguljära arbetsmarknaden och tar hänsyn till den svåra situation den äldre arbetslöse ofta befinner sig i. Revisorerna menade att regeringen bör redovisa de åtgärder som vidtagits för att stoppa äldreavgångarna. I anslutning till revisorernas förslag lämnades en motion.

Arbetsmarknadsutskottet behandlade revisorernas förslag i samband med beredningen av budgetpropositionen för 2001 (bet. 2000/01:AU1, rskr. 2000/01:103). Utskottet framhöll att revisorernas granskning har bidragit till att fästa uppmärksamheten på en viktig samhällsfråga och att det är angeläget att samhällsdebatten om de äldres villkor på arbetsmarknaden stimuleras. Enligt utskottet har bl.a. den parlamentariskt sammansatta äldreberedningen en viktig uppgift i det sammanhanget. Resultaten från beredningens arbete ska redovisas senast den 1 maj 2003.

Vidare pekade utskottet på att Arbetsmarknadsverket enligt sitt regleringsbrev ska verka för att arbetslösa som under en lång tid varit utanför den ordinarie arbetsmarknaden får ett reguljärt arbete. AMS ska också i samverkan med flera andra myndigheter agera så att en effektivare användning av tillgängliga resurser inom rehabiliteringsområdet uppnås. Syftet ska vara att varje individs arbetsförmåga tillvaratas så att det blir möjligt för den enskilde att försörja sig genom ett arbete. Utskottet ansåg också att den i augusti 2000 införda aktivitetsgarantin och det särskilda anställningsstödet kommer att ha stor betydelse när det gäller att förbättra förutsättningarna för äldre långtidsinskrivna att finna arbete på den reguljära arbetsmarknaden. Mot denna bakgrund avstyrkte utskottet revisorernas samtliga förslag.

I AMV:s verksamhetsberättelse för 2000 framkommer att arbetsmarknaden utvecklades mycket positivt under 2000, men att de äldres situation endast förbättrades marginellt. Detta föranledde AMS att i en skrivelse till regeringen i juni 2001 föreslå insatser för att skapa alternativa sysselsättningar utanför den ordinarie arbetsmarknaden för främst äldre som trots att de har omfattats av aktivitetsgarantin inte har erhållit något arbete. Regeringen menade dock i budgetpropositionen för 2002 att problemet skulle hanteras genom en fortsatt utveckling av aktivitetsgarantin.

Förslag 2000/01:RR2

Revisorerna har på eget initiativ granskat hur regeringen och Försvarsmakten hanterar och redovisar bemyndiganden i det militära försvaret. Granskningen inriktades mot frågan om hur regeringens redovisning av bemyndiganden till riksdagen kan förbättras.

Enligt regeringsformen (1974:152) får regeringen inte använda statens medel på annat sätt än riksdagen har bestämt (9 kap. 2 §). Regeringen får heller inte utan riksdagens bemyndigande ikläda staten ekonomiska förpliktelser (9 kap. 10 §). Det inträffar emellertid ofta att beslut om stora investeringar eller annat innebär långsiktiga ekonomiska åtaganden utöver budgetårsgränsen. Med regeringsformen som utgångspunkt har det därför utvecklats ett system med bemyndiganden.

Ett bemyndigande innebär att riksdagen ger regeringen befogenhet att upp till ett visst belopp och för ett visst ändamål ingå ekonomiska förpliktelser som medför utgifter även under senare budgetår än det år statsbudgeten avser.

Revisorernas granskning visade att regeringen hade gjort skillnader mellan olika utgiftsområden. Trots att det inte fanns några principiella skillnader i planerings- och beslutsprocessen mellan utgiftsområde 6 Totalförsvar och utgiftsområde 22 Kommunikationer ansåg regeringen att det behövdes bemyndiganden inom försvaret men att det inte behövdes bemyndiganden vid investeringar i vägar och järnvägar.

Med anledning av revisorernas kritik föreslog regeringen i budgetpropositionen för år 2001 (prop. 2000/01:1) att också investeringar i vägar och järnvägar skulle omfattas av bemyndiganden.

Av granskningen framgår vidare att regeringen i budgetpropositionen inte hade klargjort vilken försvarsmateriel som ingick i den bemyndiganderamen som riksdagen tog ställning till. Revisorerna föreslog att regeringen i budgetpropositionen skulle informera riksdagen om vilka materielobjekt som bemyndiganderamen består av. Vidare föreslog revisorerna bl.a. att regeringen i budgetpropositionen skulle redogöra för hur bemyndiganderamen årsvis beräknades bli tre år framåt i tiden. För att det skulle bli möjligt att dra slutsatser om hur bemyndigandena hade utvecklats borde budgetpropositionen enligt revisorernas mening också innehålla uppgifter om utvecklingen de senaste fem åren.

Försvarsutskottet behandlade revisorernas förslag hösten 2000 (bet. 2000/01:FöU1). Utskottet delade till viss del revisorernas uppfattning men tillstyrkte inte något av förslagen. Riksdagen beslöt i enlighet med utskottets förslag (rskr. 2000/01:58).

I likhet med revisorerna kunde utskottet se fördelar med att bemyndigandebehovet redovisas fullständigt tre år framåt i tiden och inte endast som beräknat utgiftsutfall. En fullständig beräkning skulle ge besked om vilket fritt utrymme det finns för nya beställningar. Utskottet ansåg också att det fanns fördelar med en överblick bakåt av bemyndiganden.

Regeringen har valt att i budgetpropositionen för år 2002 redovisa bemyndiganden enligt de tidigare redovisningsprinciperna som revisorerna kritise-

Regeringens redovisning av resurser inom olika politikområden

Förslag 2000/01:RR3

Riksdagens revisorer har på eget initiativ granskat regeringens redovisning av resurser i budgetpropositionen samt andra propositioner och skrivelser till riksdagen under en följd av år (rapport 1999/2000:10).

Revisorernas tidigare erfarenheter av området visar att det saknas jämförande information i form av långa tidsserier och internationella jämförelser. I granskningen presenterar revisorerna exempel på alternativ redovisning av resurser. Syftet är att visa att det faktiskt går att ta fram och rapportera jämförande information. I granskningen analyseras även problem på grund av s.k. engångshändelser, ändrade budgeterings- och redovisningsprinciper, förändringar i budgetstrukturen samt den snabba förändringen av anslagens omfattning, syfte, benämning o.d.

Revisorernas förslag omfattar krav på regeringens resursredovisning, införande av regler för ändringar i anslagsstrukturen, högre prioritet för regeringens och myndigheternas utvecklingsarbete samt en bättre samordning av den internationella statistikrapporteringen.

Finansutskottet behandlade Riksdagens revisorers förslag i mars 2001 (bet. 2000/01:FiU16). Utskottet tillstyrkte delvis revisorernas förslag om att regeringen skall utreda förutsättningarna för ökad användning av tidsserier och internationella jämförelser och föreslog ett tillkännagivande om att regeringen återkommer till riksdagen med utökad användning av jämförande information. Utskottet anslöt sig till revisorernas förslag att den förbättrade redovisningen ska presenteras senast till riksmötet 2002/2003. Utskottet föreslog vidare att riksdagen tillkännager för regeringen att det är angeläget att regeringen tydligt förklarar hur varje strukturförändring påverkar redovisningen i budgeten och i största möjliga utsträckning skapar förutsättningar att följa utgifternas utveckling över tiden. Utskottet ställde sig också bakom förslaget att regeringen bör öka inslaget av internationella jämförelser i sin rapportering till riksdagen. En motion väcktes med anledning av revisorernas förslag. Utskottet avstyrkte motionens båda yrkanden. Riksdagen beslöt den 21 mars 2001 enligt utskottets förslag (rskr. 2000/01:163).

Inom Finansdepartementets budgetavdelning och ekonomiska avdelning arbetar man enligt riksdagens beslut med sikte på en första presentation av längre jämförande tidsserier i vårpropositionen 2002.

Tillämpningen av skuldsaneringslagen

Förslag 2000/01:RR4

I december 1999 fattade revisorerna på eget initiativ beslut om att genomföra en granskning av tillämpningen av skuldsaneringslagen. Granskningen presenteras i rapporten 1999/2000:11 Tillämpningen av skuldsaneringslagen.

Tillämpningen av lagen, som trädde i kraft den 1 juli 1994, har blivit mer komplicerad än vad som förutsågs i propositionen till lagen. Trots att antalet skuldsaneringsärenden blivit färre än vad som beräknades har det inte gått att förkorta de långa handläggningstiderna vare sig vid kronofogdemyndigheterna eller kommunerna. Flera gäldenärer har nu gått igenom den process som lagen kräver och de, liksom myndigheterna och kommunerna, har fått erfarenheter från tillämpningen av skuldsaneringsinstitutet.

Revisorernas granskning har särskilt inriktats mot effektiviteten i handläggningen inom kommunerna och kronofogdemyndigheterna. Även tingsrätternas hantering har ingått i granskningen. För första gången har också personer som gått igenom skuldsanering fått ge sina synpunkter på lagen och myndigheternas tillämpning av bestämmelserna.

Granskningen visade att de gäldenärer som går igenom skuldsanering blir skuldfria och rehabiliterade, vilket varit huvudsyftet med lagen. Kommunerna har fått en betydelsefull roll i hanteringen av skuldsaneringsärenden men hjälpen till de skuldsatta är mycket olika i kommunerna. Det är enligt revisorerna viktigt ur rättssäkerhetssynpunkt att alla får samma hjälp oavsett var i landet man bor.

I skrivelsen till riksdagen föreslog revisorerna att Konsumentverket ensamt får ansvar för uppföljningen av kommunernas verksamhet inom området bl.a. i syfte att få till stånd en mer enhetlig ärendehantering i kommunerna. Vidare föreslogs att regeringen ger Riksskatteverket och Konsumentverket i uppdrag att följa upp utvecklingen av ärendehantering och handläggningstiderna vid kronofogdemyndigheterna och kommunerna. De bägge myndigheterna borde även få i uppdrag att tillsammans finna lämpliga former för information och stöd till gäldenärerna såväl före som under och efter skuldsaneringen.

Revisorerna föreslog vidare att regeringen skulle överväga en ändring i lagen när det gäller kraven på gäldenärens försök till uppgörelse med borgenärerna i steg 1 innan en skuldsaneringsansökan lämnas in till kronofogdemyndigheten. Vidare föreslog revisorerna att regeringen skulle överväga lämpliga åtgärder för att följa upp tingsrätternas ärendehantering bl.a. i syfte att få ett bättre underlag inför beslut om ändringar i hanteringen av skuldsaneringsärenden.

Riksdagen gav med anledning av revisorernas förslag och fem motioner regeringen i uppdrag att göra en förutsättningslös, samlad och övergripande utvärdering av skuldsaneringslagen (bet. 2000/01:LU12, rskr. 2000/01:167 och 168). Ärendet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Otraditionella medel inom arbetsmarknadspolitiken

Förslag 2000/01:RR7

Våren 2000 redovisade Riksdagens revisorer sin granskning av otraditionella medel inom arbetsmarknadspolitiken (rapport 1999/2000:13). I en skrivelse till riksdagen hösten 2000 konstaterade revisorerna att regeringen i budgetpropositionen för 2001 hade aviserat vissa initiativ som anknöt till revisorernas rapport. Bland annat angav regeringen att man hade för avsikt att föra en

närmare dialog med Arbetsmarknadsverket (AMV) med utgångspunkt i de överväganden och förslag som presenterades i revisorernas rapport. I propositionen nämndes särskilt behovet av internkontroll, ansvarsfördelning/beslutanderätt och utvärdering av verksamheten i förhållande till målen. I budgetpropositionen för 2001 framhöll regeringen också att det nya programmet *Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning* innebar tydligare krav på angivande av syfte med och uppföljning av projekten.

Enligt revisorerna var det betydelsefullt att riksdagen får ta del av de slutsatser som regeringen drar av den ovan nämnda dialogen med AMV. Revisorerna föreslog vidare att regeringen ska återredovisa till riksdagen vilka åtgärder som har vidtagits för att motverka de brister som vid upprepade tillfällen har uppmärksammats i flera av de studier som refereras i revisorernas rapport. Revisorerna befarade att nödvändiga åtgärder inte hade vidtagits för att komma till rätta med problemen.

Riksdagens revisorer underströk vidare nödvändigheten i att det arbetsmarknadsstatistiska materialets kvalitet säkerställs. Revisorerna föreslog att regeringen tar initiativ till att utarbeta ett system för att säkerställa tillförlitlig projektinformation och relevanta individdata som kan ligga till grund för uppföljningar och utvärderingar av arbetsmarknadspolitiska satsningar av den typ som de otraditionella medlen utgör.

Arbetsmarknadsutskottet behandlade inte revisorernas skrivelse förrän hösten 2001 (bet. 2001/02:AU1, rskr. 2001/02:115). Utskottet avstyrkte revisorernas förslag med hänvisning till att grunden för revisorernas kritik till stor del fallit bort sedan de otraditionella medlen i huvudsak ersatts av arbetsmarknadsprogrammet *Projekt med arbetsmarknadspolitisk inriktning*. Utskottet förutsatte dock att de bedömningar som låg till grund för revisorernas kritik beaktas också i Arbetsmarknadsstyrelsens (AMS) fortsatta verksamhet med kvalitetsfrågorna.

Sjöfartsinspektionens tillsyn

Förslag 2000/01:RR8

Revisorerna ansåg i förslaget till riksdagen i oktober 2000 att en tydlig separering av verksamhetsutövning och tillsyn ger en bättre potential för effektiv tillsyn och därmed för ökad säkerhet. Gränsdragningen mellan Sjöfartsverkets olika roller skulle enligt revisorerna bli tydligare om fartygssäkerhetslagstiftningen ändras så att uppgifter rörande tillsyn och säkerhetsnormer läggs direkt på inspektionen. Det skulle då stå mera klart om synpunkter och ställningstaganden grundades på säkerhets-, produktions- eller sektorshänsyn, samtidigt som tilltron till inspektionen skulle öka. Revisorerna föreslog att regeringen skulle utarbeta förslag till sådana förändringar i fartygssäkerhetslagstiftningen.

I syfte att förbättra lagstiftningen och därmed göra tillsynen effektivare föreslog revisorerna att regeringen skulle låta utreda förutsättningarna för att utarbeta tillämpningsföreskrifter och hur det omfattande översättningsarbetet av det internationella regelverket inom sjöfartsområdet skulle kunna begränsas.

Revisorerna föreslog att regeringen skulle se till att inspektionens analys av olyckor, tillbud, avvikelser och risker utvecklas samtidigt som erfarenheter från andra områden inhämtas.

Frågan om klassificeringssällskapens roll i sjösäkerhetsarbetet borde enligt revisorerna lösas parallellt med frågan om hur inspektionens uppföljning och kontroll av klassificeringssällskapens verksamhet läggs upp. Revisorerna föreslog att regeringen skulle se till att kontrollen av klassificeringssällskapens verksamhet förbättras och låta utreda vilka uppgifter som skulle läggas på dem.

Fyra motioner väcktes med anledning av revisorernas förslag. Riksdagen behandlade revisorernas förslag och motionerna i början av 2001 (bet. 2000/01:TU8, rskr. 2000/01:157).

Trafikutskottet delade uppfattningen att regeringen skulle vidta åtgärder för att stärka inspektionens ställning i lagstiftningen. Utskottet instämde också i bedömningen att fartygssäkerhetslagstiftningen borde förbättras, men ansåg att syftet med revisorernas förslag på denna punkt skulle tillgodoses genom en pågående översyn. Liksom revisorerna ansåg utskottet att analysverksamheten borde utvecklas. Utskottet förutsatte att Sjöfartsverket skulle avsätta tillräckliga resurser för att inspektionens ambitioner på området skulle kunna förverkligas.

Beträffande förslaget om en skärpt tillsyn av klassificeringssällskapen borde enligt utskottet resultatet av pågående arbete inom EU avvaktas.

I en av motionerna hade anförts att informationen om säkerheten ombord på passagerarfärjor borde förbättras. Utskottet ansåg det viktigt att informationen om säkerheten ombord på passagerarfärjor förbättras och förutsatte att Sjöfartsverket arbetar aktivt med informationsfrågor inom IMO och i andra internationella sammanhang. Trafikutskottet föreslog att riksdagen skulle tillkännage för regeringen vad utskottet anfört med anledning av revisorernas förslag. Riksdagen biföll det utskottet föreslagit.

I februari 2001 lämnade Fartygssäkerhetsutredningen slutbetänkandet *Översyn av fartygsäkerhetslagen* (SOU 2001:17) och föreslog en ny fartygsäkerhetslag. Betänkandet har remissbehandlats. I utredningens förslag ingick att arbetsmiljölagen ska gälla även för fartygsarbete, och att den nya lagen ska innehålla bestämmelser om tillsyn av efterlevnaden av arbetsmiljöbestämmelserna. Frågan om sjöfartsinspektionens ställning togs inte upp i betänkandet. Med anledning av riksdagens beslut om tillsyn inom sjöfartsområdet tog Sjöfartsverket upp frågan om inspektionens ställning och hur denna kan stärkas i lagstiftningen. Regeringens beredning av Fartygssäkerhetsutredningens förslag var inte avslutad under 2001.

I april 2001 beslutade regeringen att 25 miljoner kronor skulle avsättas för forskning om sjösäkerhet och användas under tre år och med tyngdpunkt på den mänskliga faktorn. Inriktningen ska vara mot förebyggande åtgärder, fartygs överlevnadsförmåga, evakuering och internationella säkerhetsregler. Samtidigt uppdrog regeringen åt Sjöfartsverket att anordna ett internationellt sjösäkerhetsseminarium, för att klargöra dels vilka åtgärder som vidtagits för att förbättra sjösäkerheten efter Estonias förlisning, dels på vilka områden ytterligare åtgärder är nödvändiga. Ett sådant seminarium hölls i oktober 2001. Det rådde då samstämmighet om att kunskaperna fortfarande brister

Inom ramen för den gemensamma transportpolitiken pågår inom EU arbete med det s.k. Erikapaketet – tre direktiv som rör hamnstatskontroll, klassificeringssällskapens roll respektive dubbelskrov. Rådet och parlamentet antog i november 2001 en gemensam ståndpunkt om ändringsdirektiv beträffande klassificeringssällskapen.

Uppföljning av skrivelser till regeringen under 2000

CSN:s handläggning av studiemedel

Skrivelse till regeringen den 24 februari 2000

Med anledning av ett till Riksdagens revisorer anmält ärende angående Centrala studiestödsnämndens (CSN:s) handläggning av ett återkravsbeslut utarbetade revisorerna i mars 2000 en skrivelse till regeringen. Med skrivelsen ville revisorerna fästa regeringens uppmärksamhet på vissa brister i CSN:s handläggning av studiemedel. Revisorerna ansåg att handläggningstiderna och den bristfälliga kommunikationen i återkravsärenden inte varit förenliga med de mål som satts upp för CSN:s verksamhet.

CSN har under flera år kritiserats från olika håll för allvarliga brister i sin handläggning. Riksdagens revisorer har i december 2001 fattat beslut om en ny granskningsplan för år 2002. I planen ingår en granskning av CSN, speciellt CSN:s förmåga att anpassa sin stödhantering till verksamhetens förutsättningar.

Uppföljning av granskningspromemorior under 2000

Regeringens Sydafrikasatsning

Granskningspromemoria 1999:162

Riksdagens revisorer beslutade den 15 december 1999 att granska regeringens Sydafrikasatsning. Revisorerna menade att regeringens Sydafrikasatsning borde granskas då flera frågeställningar kring satsningen var av principiellt intresse. Syftet med granskningen var att granska om satsningen överensstämde med riksdagens mål för biståndet till Afrika samt hur lagen om offentlig upphandling (1992:1528) hade tillämpats.

Riksdagens revisorer kritiserade regeringen för brister i planeringen samt oklar finansiering och ansvarsfördelning inför Sydafrikasatsningen. Utrikesdepartementet hade också på flera punkter brutit i tillämpningen av lagen om offentlig upphandling (LOU) och även brutit mot EG-rättens principer. Det gällde t.ex. ett konsultkontrakt på drygt 8 miljoner kronor. Revisorerna underströk vikten av att Regeringskansliet tillämpar reglerna om konkurrens och affärsmässighet vid upphandlingar på ett riktigt sätt. Det var för tidigt att säga om satsningen som helhet överensstämde med riksdagens mål för biståndet. Den del av satsningen som inledningsvis var tänkt att belasta bi-

ståndsanslaget rymdes dock i stort sett inom riksdagens biståndsmål och tanken med partnerskapet, som är en ny form för biståndssatsningar. Anslagsstrukturen för biståndsverksamhet hade emellertid inte anpassats för partnerskapet. I Sydafrikasatsningen borde fler biståndsanslag än näringslivsutveckling ha tagits i anspråk.

Revisorerna överlämnade promemorian till konstitutionsutskottet och regeringen.

Sydafrikasatsningen föranledde två anmälningar till konstitutionsutskottet. I konstitutionsutskottets granskning ingick bl.a. revisorernas rapport som underlag. I granskningsarbetet hade konstitutionsutskottet dessutom tillgång till huvuddelen av de handlingar som revisorerna samlat in.

I sitt betänkande (bet. 2000/01:KU2) framförde konstitutionsutskottet kritik på flera punkter. Till exempel delade konstitutionsutskottet revisorernas kritik om att regeringen brustit i organisation och planering, vilket resulterat i oklar ansvarsfördelning inom Regeringskansliet. Konstitutionsutskottet ansåg också, precis som revisorerna, att upphandlingen av tjänster inom satsningen hade varit bristfällig. Riksdagen beslutade i enlighet med utskottets förslag (rskr. 2000/01:1).

Inom UD har en särskild arbetsgrupp hanterat slutregleringen av de ekonomiska förhållandena i samband med Sydafrikasatsningen. Arbetsgruppens arbete är avslutat och enligt denna finns inga ytterligare ekonomiska krav på regeringen med anledning av Sydafrikasatsningen.

Uppföljning av informationsrapporter under 2000

Riksantikvarieämbetet

Informationsrapport 1999/2000:3

Riksdagens kulturutskott föreslog Riksdagens revisorer att granska hur de ändringar i lagen (1998:950) om kulturminnen m.m. (KML) som riksdagen beslutade 1997 återspeglas i länsstyrelsernas tillämpning. Bostadsutskottet föreslog att revisorerna granskar om länsstyrelserna har en enhetlig beredning av ärenden om föreskrifter till skydd för fast fornlämning och mark inom fornlämningsområde.

Revisorerna har genomfört ett informationsbesök vid Riksantikvarieämbetet (RAÄ) för att studera de båda frågeställningarna. Revisorernas iakttagelser från besöket har redovisats i en rapport som beslutades av revisorerna i plenum i februari 2000.

Frågor som revisorerna ville informera sig om gällde bl.a. länsstyrelsernas metoder vid val av arkeologiska undersökningar och tillsynen och uppföljningen av uppdragsverksamheten och dess resultat. Även om lagen om offentlig upphandling inte är tillämplig vid upphandling av arkeologiska undersökningar angavs i propositionen till lagen att ett upphandlingsliknande förfarande kan öka mångfalden i den arkeologiska verksamheten och bidra till att skapa undersökningar av god kvalitet till en kostnad som inte är högre än vad som är motiverat.

I rapporten konstaterade revisorerna att RAÄ under 1998 tagit fram verkställighetsföreskrifter och allmänna råd till de ändrade bestämmelserna. Verkställighetsföreskrifterna, som gällde bl.a. riktlinjer för hur kulturminneslagens bestämmelser bör tillämpas, trädde i kraft den 1 juli 1998. Revisorerna fann också att det pågår en stor aktivitet vid RAÄ för att höja kvaliteten i verksamheten och sprida information kring verkets föreskrifter och råd.

Regeringen gav i regleringsbrevet för 2000 RAÄ i uppdrag att göra en utvärdering av arbetet med att skapa stabila och funktionella besluts- och beredningsformer för den uppdragsarkeologiska verksamheten. Arbetet redovisades den 1 mars 2001.

Mot bakgrund av regeringsuppdraget och att RAÄ:s verkställighetsföreskrifter och allmänna råd getts ut så sent som under 1998 fann revisorerna det för tidigt att gå vidare med en granskning.

Vägverkets rutiner för körkortstillstånd och förarprov

Informationsrapport 1999/2000:4

Under året har revisorerna följt upp vad som hänt med Vägverkets körkortsrutiner sedan revisorernas informationsbesök i april 2000. Vägverket uppgav då som mål att väntetiderna för förarprov skulle vara förkortade till 2–3 veckor under år 2001. Revisorerna ansåg det nödvändigt att Vägverket skulle införa nya rutiner för debitering av olika kostnader som uppstår i samband med körkort.

Revisorerna kunde konstatera att den målsatta väntetiden för förarprov inte hade uppnåtts under 2001, trots att både antalet genomförda körprov och antalet kunskapsprov hade ökat. Väntetiderna för förarprov var i genomsnitt 5–7 veckor. Vägverket förklarade problemet med ett allt sämre utbildningsresultat och därigenom ett växande antal omprov. Verket hade dock vidtagit ett antal åtgärder för att begränsa väntetiderna, bl.a. ökad rekrytering och utbildning av trafikinspektörer, motivationshöjande åtgärder för trafikskolorna och ett nytt bokningssystem för körkortsaspiranterna. Vägverkets reviderade mål uppgavs vara att teoriprov och körprov ska kunna erbjudas efter tre veckor i juli 2002, om inte efterfrågan ändras kraftigt. Revisorerna och Vägverket kom överens om att verket fortsättningsvis ska hålla revisorerna informerade om utvecklingen av väntetiderna och åtgärdernas effekter.

Nya rutiner för debitering av körkortskostnader infördes i januari 2001, enligt revisorernas önskemål. Därefter debiterar Vägverket aspiranten för körkortstillstånd respektive prov och tillverkning av körkortet vid separata tillfällen.

Riksdagens revisorer är externrevisor för Sveriges riksbank, Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond, riksdagens förvaltning, Riksdagens ombudsmän (JO), Regeringskansliet samt för Kungliga Slottsstaten och Kungliga Djurgårdens Förvaltning.

Riksbanken

Enligt lagen (1988:46) om revision av riksdagens förvaltning och riksdagens myndigheter granskar Riksdagens revisorer varje år Riksbankens tillstånd, styrelse och förvaltning. Revisionsberättelsen lämnas till riksdagen senast den 15 mars varje år. Berättelsen ska belysa omfattningen och inriktningen av revisorernas granskning och utmynna i ett uttalande om revisorerna anser att ansvarsfrihet bör beviljas direktionen och fullmäktige i Riksbanken. Revisorerna ska också ta ställning till Riksbankens resultat- och balansräkningar. För medverkan i granskningen av Riksbanken har Riksdagens revisorer upphandlat KPMG Bohlins AB som experter.

Revisorernas redogörelse till riksdagen överlämnades den 8 mars 2001 (2000/01:RR5). Revisorerna tillstyrkte att direktionen och fullmäktige i Riksbanken skulle beviljas ansvarsfrihet för förvaltningen under 2000 samt att riksdagen skulle fastställa balans- och resultaträkningarna för år 2000. Finansutskottet tillstyrkte revisorernas förslag, och riksdagen beslöt i enlighet härmed (bet. 2000/01:FiU23, rskr. 2000/01:220). Revisorernas redogörelse för räkenskapsåret 2001 kommer att lämnas till riksdagen i mars 2002.

Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond

Revisorerna granskar enligt lagen (1988:46) om revision av riksdagens förvaltning och riksdagens myndigheter Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond, även i detta fall med hjälp av KPMG Bohlins AB. Revisorerna ska särskilt se till att fondens organisation av och kontroll över redovisningen samt medels- och värdeförvaltningen är tillfredsställande. Revisorerna föreslog den 8 mars 2001 att riksdagen skulle lägga Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfonds berättelse över verksamhet och förvaltning under år 2000 utan anmärkning till handlingarna (2000/01:RR6). Utbildningsutskottet tillstyrkte revisorernas förslag, och riksdagen beslöt i enlighet härmed (bet. 2000/01:UbU16, rskr. 2000/01:232). Revisorernas redogörelse för räkenskapsåret 2001 kommer att lämnas till riksdagen i mars 2002.

Riksdagens förvaltning och Riksdagens ombudsmän

I revisorernas uppdrag ingår att som externrevisor granska riksdagens förvaltning och Riksdagens ombudsmän (JO). Granskningen sker i enlighet med god revisionssed i syfte att bedöma om redovisningen och ledningens förvaltning följer tillämpliga föreskrifter. I detta arbete biträds revisorerna av KPMG Bohlins AB.

Riksdagsstyrelsen och Riksdagens ombudsmän överlämnar årsredovisningar för verksamhetsåret 2001 till Riksdagens revisorer senast den 22 februari 2002. Riksdagens revisorer kommer senast den 22 mars att revidera årsredovisningarna och utfärda revisionsberättelser.

Revisorernas uppfattning i revisionsberättelserna för verksamhetsåret 2000 var att JO:s årsredovisning var rättvisande och riksdagsförvaltningens årsredovisning i allt väsentligt rättvisande.

Regeringskansliet

Riksdagens revisorer svarar sedan den 1 maj 1997 för extern revision av Regeringskansliet. I arbetet biträds Riksdagens revisorer av KPMG Bohlin AB. Regeringskansliet ska senast den 22 februari 2002 avge årsredovisning (exklusive resultatredovisning) för verksamhetsåret 2001. Riksdagens revisorer kommer senast den 22 mars 2002 att besluta om revisionsberättelse över granskningen av årsredovisningen. Årsredovisningen för verksamhetsåret 2000 var enligt revisorernas uppfattning i allt väsentligt rättvisande.

Ett flertal granskningar som i årsredovisningen hänförts till effektivitetsrevision innehåller också betydande inslag av redovisningsrevision avseende Regeringskansliet. Det gäller bl.a. Regeringskansliets upphandling av konsulter, Anslag som regeringen disponerar och fördelar samt Östersjömiljarderna.

Kungliga Slottsstaten och Kungliga Djurgårdens Förvaltning

Riksdagens revisorer svarar från år 1999 för extern revision av Kungliga Slottsstaten och Kungliga Djurgårdens Förvaltning. I arbetet biträds Riksdagens revisorer av KPMG Bohlin AB. Kungliga Slottsstaten och Kungliga Djurgårdens Förvaltning ska senast den 22 februari 2002 avge årsredovisning (exklusive resultatredovisning) för verksamhetsåret 2001. I stället för resultatredovisning ska hovstaterna lämna en berättelse över den samlade verksamheten. Verksamhetsberättelsen ska koncentreras på verksamheterna vid Ståthållarämbetet och Kungliga Husgerådskammaren. Riksdagens revisorer kommer senast den 22 mars 2002 att besluta om revisionsberättelse över granskningen av årsredovisningen.

Årsredovisningen för verksamhetsåret 2000 var enligt revisorernas uppfattning i allt väsentligt rättvisande.

3.1 Samarbetet med riksdagens utskott

Riksdagens utskott arbetar med uppföljning och utvärdering inom respektive sektor. Riksdagens revisorer genomför revision av verksamhetsområden som ofta berör flera utskott. Revisorerna har regelbundet kontakter med utskotten för information, erfarenhetsutbyte och diskussion om aktuell granskningsverksamhet inom utskottens fackområden. Revisorernas kansli bistår också utskotten med hjälp i utskottens uppföljningsverksamhet.

3.2 Informationsverksamheten

För att informera om dels Riksdagens revisorers granskningsverksamhet används bl.a. pressmeddelanden. En av de viktigaste kanalerna för Riksdagens revisorers information är den egna webbplatsen. Där publiceras kontinuerligt aktuell information om granskningarna, som t.ex. samtliga pressmeddelanden. Hemsidan erbjuder också möjligheter för besökarna att söka i samtliga granskningsdokument i fulltext. Granskningsförslag och synpunkter till revisorerna kan också lämnas via hemsidan.

Revisorernas rapporter, förslag och skrivelser, broschyrer och övriga informationsdokument är också tillgängliga på revisorernas kansli, via riksdagens infocentrum och i riksdagens datanät i databasen Riksdagens revisorer.

Revisorerna informerar riksdagens utskott om sin verksamhet på olika sätt, bl.a. genom föredragningar i utskotten. Riksdagsledamöterna har också tillgång till revisorernas rapporter genom Riksdagsbibliotekets försorg.

Genomslaget av informationen

Såväl dagspress som lokalpress och radio och TV visar stort intresse för revisorernas granskningar.

I synnerhet granskningen av Regeringskansliets upphandling av konsulter har fått omfattande uppmärksamhet och skapat en intensiv debatt i medierna. Flera andra granskningar har också fått stor medial uppmärksamhet. Bland dem kan nämnas Sänkta socialavgifter, Sponsring av statliga myndigheter, Glesbygdsverkets roll i regionalpolitiken, Statens stöd till kommuner med ekonomiska problem och Den ekonomiska redovisningen av Östersjömiljarderna.

Riksdagens revisorer och Riksrevisionsverket granskade på var sitt håll olika aspekter av myndigheternas samarbete för att bekämpa ekonomisk brottslighet. Styrningen av försvarets materielförsörjning kritiserades i en granskning och problemen med regeringens infrastruktursatsningar belystes i en uppmärksammas granskning (Nya vägar till vägar och järnvägar?).

Invandringspolitiken var också i fokus för Riksdagens revisorer under år 2001 genom två uppmärksammas granskningar. Det gällde dels en rapport om uppehållstillstånd för asylsökande, dels en informationsrapport om regler för visum i Sverige.

Under året fortsatte också debatten om den nya Riksrevisionen.

I anslutning till granskningsverksamheten har revisorerna en rad externa kontakter. Förslag till granskningar kommer från riksdagens utskott, enskilda riksdagsledamöter och organisationer. Ett ökande antal förslag har också kommit från allmänheten. Under år 2001 uppgick antalet sådana förslag till ca 100. Under granskningsarbetet har utredarna omfattande kontakter med företrädare för myndigheter, organisationer och övriga som är berörda av granskningarna.

Samarbetet med kommun- och landstingsrevisionen samt med Riksrevisionsverket har fungerat väl under år 2001. Revisorerna har under år 2001 tagit emot ett tiotal internationella besöksgrupper, både tjänstemän och politiker och informerat om sin verksamhet. Revisorerna och kansliet har också tagit emot ett tiotal nationella besöksgrupper och dessutom informerat om sin verksamhet vid utbildningar, seminarier och konferenser arrangerade av riksdagen och andra organ.

Budget (tkr)

Ramanslag för 2001	24 623
Tilläggsanslag	1 748
Överföringsbelopp från 2000	577
Totalt	26 948

Budgetutfall

Anslagsutfallet för år 2001 uppgick till 24 940 965 kr, vilket innebär ett överskott på 2 006 838 kr som enligt riksdagsstyrelsens beslut får överföras till kommande budgetår. Underutnyttjandet av anslaget beror på att kostnader för avgifter till statens avtalsförsäkringar varit osäkra och svåra att beräkna. De slutliga avgifterna för år 2000 beräknades och fakturerades först i maj 2001. Dessa kostnader belastade därmed 2001 års anslag. Beräknade förändringar av avgifterna har under året medfört anpassning av antalet årsarbetskrafter. Riksdagens revisorer fick i samband med beslut om budgetpropositionen för 2002 (den 21 november 2001) ett tilläggsanslag med anledning av ökade kostnader för avgifter. Formerna för beräkning av avgifterna för statens avtalsförsäkringar är komplicerade och det är svårt för myndigheterna att prognostisera dessa avgifter. Avgiftssystemet kan också medföra en diskriminering av äldre arbetskraft. Revisorererna har därför påbörjat en granskning av avgiftssystemets utformning och effekter.

Riksdagens revisorers anslagsbelastning på 24 940 965 kr år 2001 fördelas enligt nedan.

<i>Revisorer</i>	Revisorernas arvoden m.m. svarar för 7,1 % av budgetomslutningen.
<i>Projekt</i>	Projektkostnader, kostnader för konsultinsatser m.m. i granskningsärendena och revisionsstöd av auktoriserade revisorer i redovisningsrevisionen svarar för 9,4 % av budgetomslutningen.
<i>Resor</i>	Kostnader för revisionsbesök svarar för 0,5 % av budgetomslutningen.
<i>Personal</i>	Personalkostnader (löner, avgifter baserade på lön och övriga personalomkostnader) svarar för 71,7 % av budgetomslutningen.
<i>Gemensamma kostnader</i>	Gemensamma kostnader, som omfattar hyra för kansliets lokaler, IT-stöd, kontorsadministration m.m., svarar för 11,3 % av budgetomslutningen.

I årsredovisningens andra del återfinns den finansiella redovisningen med resultaträkning, balansräkning, anslagsredovisning, finansieringsanalys, noter samt sammanställning över väsentliga uppgifter.

Årsredovisningen är upprättad enligt gällande bestämmelser för statsförvaltningen. Revisorerna anser emellertid att dessa bestämmelser inte är utformade så att de leder till en pedagogisk redovisning av det ekonomiska utfallet. Revisorerna har därför även tagit fram en alternativ anslagsredovisning.

Revisorernas kansli

Kansliet leds av en kanslichef och har ca 30 medarbetare som är fördelade på tre utredningsenheter, samt en administrativ enhet. Genomsnittsåldern för de som tjänstgjorde vid årsskiftet 2001/02 var 45 år.

Kompetensförsörjning

Kansliets medarbetare har hög kompetens inom flera områden. En stor andel, ca 90 %, har akademisk grundutbildning eller högre. Revisorerna har under senare år eftersträvat att skapa en mera differentierad tjänstestruktur. Utredartjänster har inrättats under revisionsdirektörsnivån för att öka inslaget av yngre medarbetare med relativt aktuell högskoleutbildning inom olika områden.

För att utveckla och behålla kvalificerade medarbetare läggs vikt vid att satsa på god arbetsmiljö, jämställdhet, möjlighet till vidareutveckling samt attraktiva arbetsuppgifter. Kompetensutveckling är en naturlig del av det dagliga arbetet. Utöver detta genomförs utbildning och kompetensutveckling på flera nivåer. Internt sker detta genom seminarier, kurser m.m. Externt sker det genom bl.a. deltagande i utbildningar, konferenser och genom en generös inställning till tjänstledighet för tjänstgöring vid riksdagens utskott, kommittéväsendet och vid Regeringskansliet.

Personalrörlighet

Vid utgången av år 2001 hade revisorernas kansli 31 tillsvidareanställda, varav 7 var tjänstlediga. Av dessa var 16 kvinnor och 15 män. Därutöver hade 2 personer tidsbegränsade anställningar.

Under år 2001 har 4 medarbetare nyrekryterats, därav 2 med tidsbegränsade anställningar. Vid rekrytering av utredare har ett mycket stort antal sökande visat sitt intresse för att arbeta vid kansliet. Kansliet har dessutom haft 2 personer som varit tillfälligt anställda för utredningsuppdrag en kort tid. Därutöver har 2 praktikanter tagits emot. 5 personer har slutat sin anställning vid Riksdagens revisorer.

Riksdagens revisorer fastställde en jämställdhetsplan för revisorernas kansli för år 2001. Av kansliets tillsvidareanställda är ca hälften kvinnor och hälften män. Av 22 tillsvidareanställda utredare/revisionsdirektörer var 11 kvinnor och 11 män. Av 4 assistenter var 3 kvinnor och 1 man. Fördelningen bland cheferna var vid årsskiftet 2 kvinnor och 3 män.

I planen föreskrivs bl.a. att jämställdhetsaspekter ska beaktas vid utarbetandet av den årliga utbildnings- och personalutvecklingsplanen, att både kvinnor och män ska uppmuntras att söka tjänster och att alternativa karriärvägar ska uppmuntras. Utskottstjänstgöring och sekreteraruppdrag i kommittéer och utredningar är exempel på sådana alternativa karriärvägar för både manliga och kvinnliga arbetstagare. En uppföljning av jämställdhetsplanen visar att detta uppfyllts. En kartläggning av löneskillnader mellan kvinnor och män har gjorts. Någon skillnad på grund av kön påvisas inte.

Resultaträkning

Resultaträkning (tkr)	2001	2000
Verksamhetens intäkter		
Intäkter från anslag (not 1)	24 941	23 775
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	15	-
Finansiella intäkter	16	53
<i>Summa</i>	<i>24 972</i>	<i>23 828</i>
Verksamhetens kostnader		
Kostn. för personal (not 2)	-20 837	-17 635
Kostnader för lokaler	-2 042	-1 856
Övriga driftskostnader	-3 035	-3 376
Finansiella kostnader	-33	-11
Avskrivningar	-474	-458
<i>Summa</i>	<i>-26 421</i>	<i>-23 336</i>
Verksamhetsutfall	-1 449	492
Årets kapitalförändring (not 3)	-1 449	492

2001-12-31 2000-12-31

Balansräkning (tkr)**Tillgångar***Materiella anläggningstillgångar*

Maskiner, inventarier m.m. (not 4) 495 969

Fordringar

Fordringar hos andra myndigheter 45 94

Övriga fordringar 3 53

Summa fordringar 48 147*Periodavgränsningsposter (not 5)*

Förutbetalda kostnader 656 579

Övriga upplupna intäkter 5 15

Summa periodavgränsningsposter 661 594*Avräkning med statsverket (not 6)* -259 -577*Kassa och bank*

Tillgodohavande hos RGK (not 7) 916 1 615

Summa tillgångar 1 861 2 748**Kapital och skulder***Myndighetskapital*

Balanserad kapitalförändring -111 -603

Kapitalförändring enligt
resultaträkningen -1 449 492*Summa myndighetskapital* -1 560 -111*Avsättningar*

Avsättningar för pensioner - 38

Skulder m.m.

Skuld till andra myndigheter (not 8) 695 1 042

Leverantörsskulder (not 9) 196 324

Övriga skulder (not 10) 531 595

Summa skulder m.m. 1 422 1 961*Periodavgränsningsposter*

Upplupna kostnader (not 11) 1 999 860

Summa kapital och skulder 1 861 2 748**Ansvarsförbindelser**

inga inga

Anslagsredovisning 2001-12-31 (tkr)	Medel att disponera	Utgifter	Utgående överförings- belopp
Anslag 90:1 ramanslag			
Riksdagens revisorer			
Årets tilldelning enligt riksdagsbeslut	24 623		
Tilläggsanslag	1 748		
Ingående överföringsbelopp	577		
Totalt	26 948	-24 941	2 007
Finansiella villkor:			
Anslagskredit	1 231		
Kredit på räntekontot	2 462		

I syfte att tydliggöra anslagsredovisningen har Riksdagens revisorer tagit fram nedanstående tabell som är utgiftsbaserad. Den följer i stort resultaträkningens uppställningsform men följer inte förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Inkomster/utgifter på anslag (belopp i tkr)	2001	
<i>Anslagsmedel</i>		
Ingående överföringsbelopp	577	
Anvisat ramanslag 90:1	24 623	
Tilläggsanslag	1 748	
Summa anslagsmedel		26 948
<i>Inkomster under anslag</i>		
Ränteinkomster	15	
Övriga inkomster	16	
Summa inkomster under anslag	31	
<i>Utgifter för drift</i>		
Utgifter för personal	-19 736	
Utgifter för lokaler	-2 042	
Ränteutgifter	-33	
Övriga driftsutgifter	-3 161	
Summa driftsutgifter	-24 972	
<i>Utgifter för investeringar</i>		
Maskiner/inventarier	-	
Summa utgifter mot anslag	-24 972	
Summa avräknat mot statsbudgeten		-24 941
<i>Utgående överföringsbelopp</i>		<i>2 007</i>
Beviljad anslagskredit		1 231

Finansieringsanalys (tkr)	2001	2000
Drift		
<i>Kostnader</i>	-25 947	-22 869
Finansiering av drift		
Intäkter av anslag	24 941	23 266
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	15	0
Övriga intäkter	16	53
<i>Summa medel som tillförts finansiering</i>	24 972	23 319
<i>Ökning (-)/minskning (+) av kortfristiga fordringar</i>	32	86
<i>Ökning (+)/minskning (-) av kortfristiga skulder</i>	562	-605
Kassaflöde från/till drift	-381	-69
Investeringar		
Investeringar i materiella tillgångar	0	-509
<i>Summa investeringsutgifter</i>	0	-509
Finansiering av investeringar		
Ökning/minskning av statskapital med medel som erhållits från/tillförts statsbudgeten	0	509
<i>Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar</i>	0	509
Kassaflöde från/till investeringar	0	0
Förändring av likvida medel	-381	-69
Likvida medel vid årets början	1 038	1 107
Ökning (+)/minskning (-) av kassa, postgiro	0	0
Ökning (+)/minskning (-) av tillgodohavande hos RGK	-699	-366
Ökning (+)/minskning (-) av avräkning med statsverket	318	297
<i>Summa förändring av likvida medel</i>	-381	-69
Likvida medel vid årets slut	657	1 038

Tilläggsupplysningar och noter**Uppgifter om redovisnings- och värderingsprinciper**

Riksdagsstyrelsen har fattat beslut om föreskrifter som innebär avvikelser från generella ekonomiadministrativa regler (RFS 2001:9–12). Årsredovisningen följer i övrigt förordning om årsredovisning och budgetunderlag (2000:605).

Fordringar och skulder har efter individuell värdering upptagits till det belopp som förväntas bli betalt.

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk med ett anskaffningsvärde på minst 10 000 kr och en beräknad livslängd på tre år eller längre definieras som anläggningstillgångar. Objekt utgörande en fungerande enhet vars sammanlagda anskaffningsvärde uppgår till 10 000 kr klassificeras även som anläggningstillgång.

Anläggningstillgångar skrivs av linjärt över den bedömda ekonomiska livslängden.

Härvid tillämpas följande avskrivningstider:

Persondatorer 3 år

Övriga kontorsmaskiner 5 år

Övriga inventarier 5 år

Löpande redovisning och anslagsavräkning avseende räkenskapsåret 2001 har gjorts fram till 2001-01-10.

Uppgifter av väsentlig betydelse

Riksdagens revisorer finansieras till största delen med anslag. Riksdagens revisorers ramanslag har ökat jämfört med föregående år. Detta beror på riksdagens principiella ställningstagande (bet. 1997/98:KU27) om att successivt öka resursramen för Riksdagens revisorer med 5 miljoner kr under en treårsperiod. För år 1999 beviljades ett tillskott på 1,7 miljoner kr, för år 2000 beviljades ytterligare 2,5 miljoner kr och för år 2001 beviljades 800 000 kr. I samband med budgetpropositionen för 2002 erhöll Riksdagens revisorer en tilläggsbudget år 2001 på 1,748 miljoner kr avseende slutjustering av kostnader för statens avtalsförsäkringar för budgetåren 2000 och 2001.

Detta anslag utbetalades först i januari kalenderåret 2002.

För att stärka den statliga revisionen har riksdagen beslutat att en ny myndighet under riksdagen ska bildas under första halvåret 2003. Den nya myndigheten ersätter dagens båda organ för statlig revision, Riksdagens revisorer och Riksrevisionsverket.

	2001	2000
Not 1 Intäkter av anslag	24 941	23 775

Intäkter av anslag har ökat jämfört med föregående år. Riksdagen beslutade 1999 om en resursförstärkning på totalt 5 miljoner kr under en treårsperiod med början 1999. Ett tilläggsanslag har ökat ramanslaget 2001 som en kompensation för ökade kostnader för statens avtalsförsäkringar (se även not 2)

Not 2 Kostnader för personal	20 837	17 635
--	--------	--------

Kostnader för premier för statens avtalsförsäkringar har ökat kraftigt. SPV har strax före årsskiftet i december översänt en prognos över beräknade kostnader 2001. Den avviker stort från de preliminära beräkningar på vilka årets avgiftsinbetalningar grundas. Avgiften beräknas öka från 26,26 % till 35,55 % på bruttolönen. Detta motsvarar ca 1 miljon kr. Den slutliga avgiften för år 2000 debiterades i maj 2001 och belastar årets resultat med drygt 0,5 miljoner kr. Kostnader för personal har även ökat på grund av att kansliet har förstärkts med fler utredare.

Personalkostnader exklusive arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal	12 006	11 201
--	--------	--------

Not 3 Årets kapitalförändring

Kapitalförändring visar skillnaden mellan poster som anslagsavräknats men inte redovisats som intäkt/kostnad och poster som endast redovisas som intäkt/kostnad men inte anslagsavräknats.

Specifikation av årets kapitalförändring

Anslagsfinansierade anläggningstillgångar	-	509
Avskrivningar	-474	-458
Amortering leasing	126	119
Minskning av pensionsavsättning	38	166
Minskning av semesterlöneskuld	-101	156
Avsättning till kompetensväxling	-47	-
Beräknade slutliga premier avtalsförsäkr.	-992	-
<i>Summa</i>	<i>-1 449</i>	<i>492</i>

Not 4 Materiella anläggningstillgångar

Anskaffningsvärde vid årets ingång	1 369	860
Finansiell leasing (pers-pc) vid årets början	316	326
Korrigerig beräkning finansiell leasing 1999	-	-10
Årets anskaffningar	-	509
Ackumulerade avskrivningar vid årets ingång	-716	-258
Årets avskrivning (inkl. finansiell leasing)	-474	-458
<i>Summa</i>	<u>495</u>	<u>969</u>

Not 5 Periodavgränsningsposter*Förutbetalda kostnader*

Hyra RFK kvartal 1 år 2002	513	450
Årskort flyg 2002	98	95
Övriga förutbetalda kostnader	45	34
<i>Summa</i>	<u>656</u>	<u>579</u>

Upplupna intäkter

Ränteintäkt RGK kvartal 4	4	15
<i>Summa</i>	<u>661</u>	<u>594</u>

Not 6 Avräkning statsverket

<i>Ingående balans</i>	-577	-874
<i>Avräknat mot statsbudgeten</i>		
Anslag 90:1	24 941	23 775
<i>Avräknat mot statsverkets checkräkning</i>		
Anslagsmedel som tillförts räntekontot	-24 623	-23 478
Årets avräkning statsverket	318	297
<i>Utgående balans</i>	-259	-577

Not 7 Tillgodohavande hos RGK

Beviljad räntekontokredit för år 2001 uppgår till 2 462 tkr. Det kortsiktiga likviditetsbehovet beräknas till ca 2 000 tkr.

Not 8 Skuld andra myndigheter

Lagstadgade arbetsgivaravgifter	372	327
Premier statens avtalsförsäkringar	270	201
Hyra RFK kvartal 4	-	450
Övriga	53	64
<i>Summa</i>	<u>695</u>	<u>1 042</u>

Not 9 Leverantörsskulder*De största posterna:*

KPMG Bohlins AB

128 156

Statisticon

- 63

Övriga

69 105

<i>Summa</i>	<u>197</u>	<u>324</u>
--------------	------------	------------

Not 10 Övriga skulder

Skuld till leasingföretag

71 196

Personalens källskatt

460 399

<i>Summa</i>	<u>531</u>	<u>595</u>
--------------	------------	------------

Not 11 Upplupna kostnader

Semesterlöneskuld

960 860

Skuld premier statens avtalsförsäkringar

992 -

Avsättning till kompetensväxling

47 -

<i>Summa</i>	<u>1 999</u>	<u>860</u>
--------------	--------------	------------

Revisorernas uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter samt uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag (utredningsuppdrag i myndighetsform ingår ej i sammanställningen).

2001/02:RR1

Ingemar Josefsson	Stockholms Arena AB, v. ordf.
Anders G Högmark	Domstolsverket Länsstyrelsen i Kronobergs län Växjö Flygplats AB, v. ordf. HOLTAB Industri AB, styr.ordf. Svenskt Flyg AB Flygtorget AB
Per Rosengren	-
Bengt Silfverstrand	Systembolaget AB Lunds universitet Miljöstrategiska Forskningsstiftelsen (MISTRA)
Anita Jönsson	Integrationsverket
Kenneth Lantz	Försäkringskassan, Skåne Skattemyndigheten i Malmö AB Helsingborgshem
Margit Gennser	Riksförsäkringsverket
Hans Stenberg	Sundsvalls Hamn AB, ordf. Viltvårdsnämnden Västernorrlands län, ordf. Vägverkets styrelse
Karl-Gösta Svenson	Föreningssparbanken i Karlskrona
Agneta Lundberg	Mitthögskolan, v. ordf. Verket för högskoleservice
Ann-Marie Fagerström	Domstolsverket
Marie Engström	Riksgäldskontoret Skattemyndigheten Värmland-Örebro län Kronofogdemyndigheten Värmland-Örebro län Länsstyrelsen i Värmlands län Spar-Liv, livförsäkringsaktiebolag
Björn Kaaling	Stiftelsen Arbetets museum Arbetarrörelsens arkiv och bibliotek (ARAB)
Ingvar Eriksson	-
Nils-Göran Holmqvist	Föreningssparbanken, Örebro Samhall Vasa, Västerås

Conny Öhman	Läkemedelsverket Försäkringskassan, Östergötlands län, ordf. Linköpings universitet Statens medicinsk-etiska råd
Sten Lundström	-
Gunilla Tjernberg	Uneskorådet Länsstyrelsen i Västerbottens län Statens biografbyrå
Patrik Norinder	Länsstyrelsen i Gävleborg Kemikalieinspektionen Kilafors Lantbruk AB
Ulla Wester	Tullverket Riksskatteverket
Lennart Hedquist	Kammarkollegiet Skattemyndigheten i Västerås SBC Bostad AB SBC Mark AB
Ann-Kristine Johansson	Länsstyrelsen i Värmlands län Skogsvårdsstyrelsen i Värmlands län Statens veterinärmedicinska anstalt
Ronny Korsberg	Datainspektionen
Rolf Olsson	Socialstyrelsens rättsliga råd

Revisorer

Ingemar Josefsson	102 287
Anders G Högmark	84 166
Per Rosengren	81 130
Bengt Silfverstrand	57 172
Anita Jönsson	76 117
Kenneth Lantz	62 072
Margit Gennser	56 472
Hans Stenberg	57 172
Karl-Gösta Svenson	64 522
Agneta Lundberg	57 172
Ann-Marie Fagerström	59 870
Marie Engström	59 972
Björn Kaaling	27 965
Ingvar Eriksson	27 080
Nils-Göran Holmqvist	23 580
Conny Öhman	28 480
Sten Lundström	29 180
Gunilla Tjernberg	28 265
Patrik Norinder	27 780
Ulla Wester	23 892
Lennart Hedquist	26 030
Ann-Kristine Johansson	25 680
Ronny Korsberg	66 694
Rolf Olsson	24 980

Kanslichef

Åke Dahlberg	652 782
--------------	---------

Avser (tkr)	2001	2000	1999	1998	1997
Låneram hos RGK	-	-	-	-	-
<i>Kontokredit hos RGK</i>					
- beviljad	2 462	2 350	1 870	1 660	1 615
- maximalt utnyttjad	196	-	-	-	-
<i>Räntekonto hos RGK</i>					
- räntekostnader	-	-	-	-	-
- ränteintäkter	16	53	49	40	23
<i>Avgiftsintäkter</i>					
- budget i regleringsbrev	-	-	-	-	-
- utfall intäkter	0	0	2	0	88
<i>Anslagskredit</i>					
- beviljad	1 231	1 180	935	835	485
- utnyttjad	-	-	-	-	-139
<i>Antal årsarbetskrafter</i>	28	26	25	23	24
<i>Anslagssparande</i>	2 007	577	874	1 388	-139
<i>Framtida åtagande</i>	2 007	577	874	1 388	-
<i>Driftskostnad per årsarbetskraft*)</i>	925	879	763	678	694
<i>Årets kapitalförändring</i>	-1 449	492	36	-454	229
<i>Balanserad kapitalförändr.</i>	-111	-603	-639	-185	-414
<i>Utgående myndighetskapital</i>	-1 560	-111	-603	-639	-185

*) Inkl. inköpta konsulttjänster, som varierar mellan åren och därför medför att driftskostnaden per årsarbetskraft blir svårtolkad mellan närliggande år.

Granskning av Riksdagens revisorers årsredovisning för räkenskapsåret 2001

KPMG har i egenskap av internrevisor utfört granskning av Riksdagens revisorers räkenskaper och årsredovisning för räkenskapsåret 2001. Granskningen har utförts enligt god revisionssed.

Årsredovisningen har upprättats enligt förordningen om årsredovisning och budgetunderlag (2000:605) vilken antagits i tillämpliga delar av Riksdagsstyrelsen.

Enigt vår uppfattning är årsredovisningen rättvisande.

Stockholm den 20 februari 2002

KPMG

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'RH' followed by a stylized flourish.

Robin Holmberg
Auktoriserad revisor

Stockholm den 20 februari 2002

Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB

Per Wardhammar
Auktoriserad revisor

:RR1

1997

Förslag till riksdagen 1997

AmuGruppen AB

Förs. 1996/97:RR8, 1996/97:AU10, rskr. 1996/97:189 och 190

Årsredovisning för staten

Förs. 1996/97:RR9, 1997/98:FiU13, rskr. 1997/98:167

Rapport 1996/97:1

Undanträngningseffekter på arbetsmarknaden

Förs. 1996/97:RR10, 1997/98:AU1, rskr. 1997/98:125

Rapport 1996/97:2

Starta-eget-bidraget

Förs. 1996/97:RR11, 1997/98:AU1, rskr. 1997/98:125

Rapport 1995/96:10

Miljövårdsarbetet och försumningen

Förs. 1997/98:RR2, 1997/98:JoU18, rskr. 1997/98:178

Rapport 1996/97:8

Kommittéväsendet

Förs. 1997/98:RR3, 1997/98:KU31, rskr. 1997/98:296

Rapport 1996/97:6

Utrikesförvaltningen

Förs. 1997/98:RR4, 1997/98:KU23, rskr. 1997/98:177

Rapport 1996/97:10

Resultatinformation som underlag för styrning av statlig verksamhet

Förs. 1997/98:RR7, 1997/98:KU27 och 31, rskr. 1997/98:285–288; 294–296

Rapporter 1996/97:3 och 11

Skrivelser till utskott 1997

Skyddsvärd domänmark efter Domänverkets bolagisering

Skrivelse till riksdagens jordbruksutskott den 23 januari 1997

Rapport 1996/97:4

Skrivelser till regeringen 1997

Tullverket

Skrivelse till regeringen den 23 januari 1997

Rapport 1995/96:7

Ekonomiska planer för bostadsrättsföreningar

Skrivelse till regeringen den 27 november 1997

Rapport 1996/97:7

2001/02:RR1

Bilaga 1

1998

Förslag till riksdagen 1998

Regionalpolitiskt stöd efter EU-medlemskapet

Förs. 1997/98:RR8, 1997/98:AU11, rskr. 1997/98:205

Rapport 1997/98:1

Statens roll som ägare av bolag

Förs. 1997/98:RR9, 1997/98:NU15, rskr. 1997/98:283

Rapport 1997/98:2

Offentlig upphandling

Förs. 1997/98:RR10, 1998/99:FiU17, rskr. 1998/99:157

Rapport 1997/98:3

Sveriges införlivande av EG-rätten

Förs. 1997/98:RR11, 1998/99:KU11, rskr. 1998/99:127

Rapport 1997/98:4

Primärvårdens resurser

Förs. 1998/99:RR2, 1998/99:SoU10, rskr. 1998/99:198

Rapport 1997/98:5

Resursförstärkning till skattemyndigheternas kontrollverksamhet

Förs. 1998/99:RR3, 1998/99:SkU14, rskr. 1998/99:173

Rapport 1997/98:6

Granskningspromemorior 1998

Turistrådet och Björn Borg

Överlämnad till riksdagens konstitutionsutskott den 22 april 1998

Finansinspektionen

Överlämnad till riksdagens finansutskott, m.fl. den 14 maj 1998

Skrivelser till regeringen 1998

Riksarkivet och Krigsarkivet

Skrivelse till regeringen den 8 oktober 1998

Informationsrapport

Förslag till riksdagen 1999

Socialförsäkringens administration

Förs. 1998/99:RR4, 1998/99:SfU7, rskr. 1998/99:230

Rapport 1998/99:1

Anpassningen av totalförsvaret

Förs. 1998/99:RR7, 1999/2000:FöU2, rskr. 1999/2000:168

Rapport 1998/99:4

Skolverket och skolans utveckling

Förs. 1998/99:RR8, 1999/2000:UbU10, rskr. 1999/2000:179

Rapport 1998/99:3

Utvecklingssamarbetet – styrning, genomförande, samordning
och uppföljning av biståndet

Förs. 1998/99:RR9, 1999/2000:UU2, rskr. 1999/2000:81

Rapport 1998/99:2

Myndigheternas lönekostnader

Förs. 1998/99:RR10, 1999/2000:FiU17, rskr. 1999/2000:173

Rapport 1998/99:5

Vägverket, Banverket och miljön

Förs. 1999/2000:RR2, 1999/2000:TU4, rskr. 146

Rapport 1998/99:6

Det statliga stödet till ekologiska investeringsprogram

Förs. 1999/2000:RR3, 1999/2000:BoU4, rskr. 1999/2000:137

Rapport 1998/99:8

Producentansvarets betydelse i avfallshanteringen

Förs. 1999/2000:RR4, 1999/2000:MJU7, rskr. 1999/2000:155

Rapport 1998/99:11

Organisationsförändringar inom rättsväsendet

Förs. 1999/2000:RR7, 1999/2000:JuU11, rskr. 1999/2000:1

Rapport 1998/99:9

Skrivelser till regeringen 1999

Regeringens redovisning av det militära försvaret

Överlämnad till Försvarsdepartementet den 1 juni 1999

Myndigheternas internrevision

Överlämnad till Finansdepartementet den 14 oktober 1999

Granskningspromemorior under 1999

Svenska miljöinsatser i Baltikum

Överlämnad till riksdagens utrikes-, närings- och miljö- och jordbruksutskott
den 22 april 1998

Förslag till riksdagen 2000

Statliga kreditgarantier

Förs. 1999/2000:RR8, 1999/2000:FiU24, rskr. 1999/2000:183

Rapport 1999/2000:1

Allmänna arvsfonden

Förs. 1999/2000:RR9, 2000/01:SoU2, rskr. 2000/01:22

Rapport 1999/2000:2

Försvarshögskolan i det nya försvaret

Förs. 1999/2000:RR1, 2000/01:FöU4, rskr. 2000/01:182

Rapport 1999/2000:5

Revisorsnämnden

Förs. 1999/2000:RR9, 2001/02:LU3, rskr. 2001/02:48

Rapport 1999/2000:4

Statligt bildade stiftelser m.m.

Förs. 1999/2000:RR12, 2001/01:Ubu7, rskr. 2000/01:154

Rapport 1999/2000:6

Arbetslinjens tillämpning för de äldre

Förs. 2000/01:RR2, 2000/01:AU1, rskr. 2000/01:103

Rapport 1999/2000:7

Bemyndiganden – med utgångspunkt i försvaret

Förs. 2000/01:RR2, 2000/01:FöU1, rskr. 2000/01:58

Rapport 1999/2000:8

Regeringens redovisning av resurser inom olika politikområden

Förs. 2000/01:RR3, 2000/01:FiU16, rskr. 163

Rapport 1999/2000:10

Tillämpningen av skuldsaneringslagen

Förs. 2000/01:RR4, 2000/01:LU12, rskr. 167

Rapport 1999/2000:11

Otraditionella medel inom arbetsmarknadspolitiken

Förs. 2000/01:RR7, 2001/02:AU1, rskr. 2001/02:115

Rapport 1999/2000:13

Sjöfartsinspektionens tillsyn

Förs. 2000/01:RR8, 2000/01:TU8, rskr. 2000/01:157

Rapport 1999/2000:12

Skrivelser till utskott 2000

Regeringens Sydafrikasatsning

Skrivelse till riksdagens konstitutionsutskott den 23 mars 2000

Skrivelser till regeringen 2000

CSN:s handläggning av studiemedel
Skrivelse till regeringen den 24 februari 2000

2001/02:RR1
Bilaga 1

2001

Förslag till riksdagen 2001

Bilprovningen, fordonskontrollen och trafiksäkerheten
Förs. 2000/01:RR9, 2000/01:TU14, rskr. 2000/01:250
Rapport 2000/01:2

Högskoleutbildningens utveckling
Förs. 2000/01:RR10, 2001/02:UbU4; rskr. 2001/02:100
Rapporter 1999/2000:3; 1999/2000:9; 2000/01:1 och 2000/01:4

Nya vägar till vägar och järnvägar?
Förs. 2000/01:RR11, 2000/01:TU16, rskr. 286
Rapport 2000/01:5

Svenskundervisning för invandrare och invandrarnas arbetsmarknad
Förs. 2000/01:RR12, 2000/01:UbU15, 2001/02:AU1, rskr. 2000/01:230,
rskr. 2001/02:115
Rapport 2000/01:3

Regeringskansliets upphandling av konsulter
Förs. 2000/01:RR13, 2001/02:KU2, rskr. 2001/02:16
Rapport 2000/01:6

Anslag som regeringen disponerar och fördelar
Förs. 2000/01:RR14, 2001/02:KU5, rskr. 2001/02:39
Rapport 2000/01:7

Sänkta socialavgifter
Förs. 2001/02:RR2, 2001/02:FiU1, rskr. 2001/02:35
Rapport 2000/01:8

Statens stöd till kommuner med ekonomiska problem
Förs. 2001/02:RR3, 2001/02:FiU3; rskr. 2001/02:134
Rapport 2000/01:9

Glesbygdsverkets roll i regionalpolitiken
Förs. 2001/02:RR4, 2001/02:NU2; rskr. 2001/02:117
Rapport 2000/01:2

Styrningen av försvarets materielförsörjning
Förs. 2001/02:RR7
Rapport 2000/01:11

Plan- och byggprocessens längd
Förs. 2001/02:RR8
Rapport 2000/01:14

Sponsring av statliga myndigheter
Förs. 2001/02:RR9
Rapport 2000/01:13

2001/02:RR1
Bilaga 1

Det nya Lantmäteriet
Förs. 2001/02:RR10
Rapport 2000/01:10

Myndighetssamverkan mot ekonomisk brottslighet
Förs. 2001/02:RR11
Rapport 2001/02: 3

Statens ändamålsfastigheter – hyressättning och förvaltning
Förs. 2001/02:RR12
Rapport 2001/02:2

Efterkontroll av förtidspensioner
Förs. 2001/02:RR13
Rapport 2001/02:1

Skrivelser till regeringen 2001

Försvarmaktens personalförsörjning
Skrivelse till regeringen den 16 januari 2001

ALMI
Skrivelse till regeringen den 8 mars 2001

Sakregister till granskningsärenden under riksdagsåren 1990/91–2001

Registret upptar de ärenden som revisorerna slutbehandlat under åren 1990/91 t.o.m. verksamhetsåret 2001. Det omfattar också ärenden i vilka granskningsarbete under motsvarande period påbörjats.

Tidigare års verksamhetsberättelser finns för varje år intagna i riksdagstrycket bland förslag och redogörelser saml. C 2.

I registret hänvisas till verksamhetsberättelse/årsredovisning

ADA, Apoteksbolagets utförsäljning av	95/96, 97
ADB och integritet	91/92, 92/93
Afrika, bistånd till krigförande länder	2001
Administration	
Socialförsäkringen – kostnader/produktivitet	98, 99, 2000
Affärsverken	
Affärsverkskoncernerna	91/92
Postverket	90/91
SJ	90/91
Televerket	90/91, 91/92
Allmänna arvsfonden	99, 2000
Almi	2001
AMS, styrningen av och länsarbetsnämnderna	2001
Amugruppen AB	95/96, 97, 98
Analys och användning av resultat i Regeringskansliet	95/96, 97, 98
Anpassningsförmåga, försvarets	98, 99, 2000
Anslag till regeringen/Regeringskansliet	99, 2000
AP-fonden, sjätte	2001
Apoteksbolaget	91/92
Apoteksbolaget, utförsäljning av ADA	95/96, 97
Arbetsgivarverket/delegerat arbetsgivaransvar	2000
Arbetslinjen i praktiken	99, 2000
Arbetsmarknadspolitiken	93/94, 94/95
Lokal samverkan i	2000
Otraditionella åtgärder inom	99, 2000
Personaluthyrning inom	2001
Arbetsmarknaden	
Invandrares situation på	99, 2000
och EU:s strukturfonder	99

Arbetsmarknadsutbildning	94/95, 95/96, 97
Arvsbeskattning, organisation av	91/92
Arvsfonden, allmänna	99, 2000
Auktorisation	95/96, 97
Avdrag, ROT	2000, 2001
Avfallshantering och återvinning/producentansvaret	98, 99, 2000
Avvittringens genomförande och konsekvenser	99, 2000
Avreglering	
elmarknaden	2000
järnvägstrafiken, konsekvenser av	2001
Baltikum, svenska miljöinsatser i	98, 99, 2000
Banverket, Vägverket och miljön	98, 99, 2000
Barnomsorgen, effektiviteten i	93/94
Bemyndiganden – med utgångspunkt i försvaret	2000, 2001
Besparingsåtgärder på socialförsäkringsområdet	95/96, 97, 98
Bidrag till särskilda insatser/kommuner	2000
Biljettpriser, SJ:s	99, 2000
Bilprovning, Svensk	99, 2000
Biståndet, styrning, uppföljning av	99, 2000
Bistånd, till krigförande länder i Afrika	2001
Boendeformer för äldre	93/94, 94/95
Bostadsrättsföreningars ekonomiska planer	95/96, 97, 98
Boverkets omlokalisering	90/91, 91/92
Budgeten som styrinstrument	98
Budgetprocessen, den nya	91/92, 92/93
Byggnadsstyrelsens hyressättning	90/91
Byggprocessens längd	2000, 2001
Byråkrati i statsförvaltningen	90/91
Celsius Industrier AB	93/94, 94/95, 95/96
CSN:s handläggning av studiemedel	2000, 2001
Databehandling	
ADB och integritet	91/92, 92/93
Datainspektionen	91/92
Djurskydd	93/94, 94/95
Domänmark, skyddsvärd	95/96, 97, 98
Effektivitetsproblem i försvaret	97, 98
EG-rätten, Sveriges införlivande av	97, 98, 99
Efterkontroll av förtidspensioner	2000, 2001
Ekologiska investeringsprogram	98, 99

Ekonomisk brottslighet – 1	93/94, 94/95, 95/96
Ekonomisk brottslighet – 2	2000, 2001
Ekonomiska konsekvensanalyser	95/96, 97
Ekonomiska planer, bostadsrättsföreningars	95/96, 97, 98
Elmarknadens avreglering	2000
EU	
kartläggning	95/96
medlemskapet, regionalpolitiskt stöd	95/96, 97, 98
strukturfonder och svensk arbetsmarknad	99
återflödet från	2000
Familjehemsvård	91/92, 92/93
Fastigheter, försvarets, styrningen av	2001
Finansiering/sponsring	2000, 2001
Finansinspektionen	97, 98, 99
Fiskeriverket – gemensam och nationell fiskeripolitik	
Flyktingar i Sverige, uppehållstillstånd för	2000, 2001
Fredsfrämjande insatser	2001
Funktionshinder, förtidspensionerade	99, 2000
Förband, nedläggning och flyttning	93/94, 94/95
Förnyelse, statstjänstens	2000, 2001
Förpassningsresor	91/92
Försumningen och miljövårdsarbetet	95/96, 97, 98
Försvaret	
anpassningsförmåga, totalförsvarets	98, 99, 2000
bemyndiganden	2000, 2001
ekonomistyrning på lokal nivå	92/93
fastigheter, försvarets, styrningen av	2001
Försvarshögskolan i det nya	2000, 2001
hantering av övertalig materiel/Försvarmakten	98,
kostnader för resor	91/92, 92/93
materialavveckling inom	2001
problem med att styra	2000
regeringens resultatredovisning/totalförsvaret	98, 99
personalförsörjning, Försvarmaktens	2000, 2001
regeringens redovisning av det militära	99, 2000
Försvarsväsen	
effektivitetsproblem	97, 98
militära och civila helikoptrar för sjuktransporter	91/92
nedläggning och flyttning av förband	93/94, 94/95
personalförsörjning, Försvarmaktens	2000
Förtidspensioner	
psykiska funktionshinder	99, 2000

efterkontroll av	2000, 2001
Förändringsprocesser och omorganisationer i statsförvaltningen	92/93, 94/95
Glesbygdsverket – mål och resultatuppfyllelse	2000, 2001
Gotland, koncessionsavtalet om linjesjötrafik	90/91
Granskande/främjanderoll, Högskoleverkets	99, 2000, 2001
Gymnasieskolan – resurser, resultat, utveckling	92/93, 94/95
Grundutbildningens högskolemässighet	2000, 2001
Handläggning av studiemedel/CSN	2000, 2001
Haeteringen av punktskatter/Tullen och RSV	99, 2000
Hjälpinsatser, internationella insatser	2000, 2001
Hyressättning för statliga civila lokaler	90/91
Hyrer, kulturinstitutionernas	2000, 2001
Hälso- och sjukvård	2090/91, 91/92
Hälso- och sjukvård, disciplinärenden	93/94, 94/95
Högskolan, hur används resurserna	99, 2000
Högskolemässighet, Grundutbildningens	2000, 2001
Högskoleutbildning/samhällsekonomisk belysning	2000, 2001
Högskoleverkets granskande och främjande uppgift	99, 2000, 2001
Information, styrningsperspektiv	94/95, 95/96
Informationsverksamhet, Regeringskansliets	2001
Införlivande av EG-rätten i Sverige	97, 98, 99
Inlandsbanan	94/95, 95/96, 97
Internationella mellanstatliga organisationer	94/95, 95/96, 97
Internationella	
fredsfrämjande insatser	2000, 2001
institutioners upphandlingar	2000
mellanstatliga organisationer	94/95, 95/96, 97
Internationellt utvecklingssamarbete	
effektiviteten i förvaltningen	91/92
Internrevision, myndigheternas	98, 99, 2000
Invandrarens arbetsmarknad/svenskundervisning	2000, 2001
Invandrapolitikens inriktning och resultat	92/93, 94/95
Invandrarverk, Statens	
Invandrapolitiken	92/93, 94/95
Investeringsplanering för transporter	91/92
Investeringsprogram, ekologiska	99, 2000
Investmentbolag, regionala	95/96
ITiS- En statlig satsning på IT i skolan	2001

Jämställdhet	94/95, 95/96, 97	
Kommittéväsendet	94/95, 95/96, 97, 98	
Kommuner/landsting, bidrag till vissa	2000, 2001	
Kommunikationsdepartementet, mål- och resultatstyrning	95/96, 97	
Konkurrenssituationen/livsmedelssektorn	2000, 2001	
Konsekvensanalyser, ekonomiska	95/96, 97	
Konsekvenser av avregleringen inom järnvägstrafiken	2001	
Konsumentprisindex	91/92	
Konsulter, Regeringskansliets upphandling av	2000, 2001	
Kontrollfunktionen i staten	2001	
Kontrollverksamhet, skattemyndigheternas	97, 98, 99	
Kostnader		
myndigheternas	98, 99	
socialförsäkringens administration	98, 99, 2000	
Kreditgarantier, statliga	98, 99, 2000	
Krigsarkivet och Riksarkivet	98, 99	
Kriminalvården	94/95, 95/96	
Kronofogdemyndigheterna, ADB-stödet	91/92	
Kulturadministration	92/93	
Kulturbidragen och publiken	2001	
Kulturinstitutionernas hyror	2000, 2001	
Körkortstillstånd, Vägverkets rutiner för	2000	
Lantmäteriet, det nya	2000, 2001	
Laxfiskekvoter	99, 2000	
Livsmedel	93/94, 94/95, 95/96	
Livsmedelssektorn/konkurrenssituationen	2000, 2001	
Lokal samverkan i arbetsmarknadspolitiken	2000	
Lokaler		
försörjning, myndigheternas	95/96, 97	
statens ändamåls-	2001	
Läkemedel, prissättning på	2001	
Länsarbetsnämnderna, styrningen av AMS och	2001	
Länsförvaltning, samordnad	94/95, 95/96, 97	
Lönekostnader, myndigheternas	98, 99, 2000	
Löntagarfondspengarna	99, 2000	
Marknaden, myndigheter på	2001	
Materialavvecklingen inom försvaret	2001	
Militära försvaret, regeringens redovisning av	98, 99, 2000	
Militära och civila helikoptrar för sjuktransporter	91/92	96

Miljöinsatser i Baltikum	98, 99, 2000
Miljövårdsarbetet och försurningen	95/96, 97, 98
Miljön, Banverket och Vägverket	98, 99, 2000
Museer	92/93
Museidokumentation	90/91
Myndigheten Regeringskansliet	2000, 2001
Myndigheter på marknaden	2001
Myndigheternas	
internrevision	98, 99, 2000
lokalförsörjning	95/96, 97
lönekostnader	98, 99, 2000
Myndighetssamverkan mot ekonomisk brottslighet	2001
Mål- och resultatstyrning, Kommunikationsdepartementet	95/96, 97, 98
Nedläggning av häktet i Östersund	98, 99, 2000
Normgivningsprocessen	91/92, 92/93
Nedsättning av socialavgifter	2000, 2001
Nya vägar till vägar och järnvägar?	2000, 2001
Näringspolitiken	91/92
Offentlig upphandling	97, 98
Omlokalisering, Boverket	90/91, 91/92
Omorganisationer inom rättsväsendet	98, 99, 2000
Otraditionella åtgärder inom arbetsmarknadspolitiken	99, 2000
Patientskadelagen	2001
Personalförsörjning, Försvarsmaktens	2000, 2001
Personalpolitik, statlig	94/95, 95/96, 97
Personalpolitik/omorganisation inom staten	2000, 2001
Personaluthyrning inom arbetsmarknadspolitiken	2001
Personliga skattekonton	2001
Plan- och byggprocessens längd	2000, 2001
Polisen	92/93, 93/94
Polismyndighets medverkan vid förpassningsresor	91/92
Postverkskoncernens verksamhet	90/91
Post- och telepolitiska mål, uppföljning	95/96, 97
Premiepensionsmyndigheten	99
Primärvårdens resurser	97, 98, 99
Prissättning på läkemedel	2001
Privatisering, Celsius Industrier AB	93/94, 94/95, 95/96
Producentansvaret/avfallshantering och återvinning	98, 99, 2000
Psykiskt funktionshinder, förtidspensionerade	99, 2000

Publiken, och kulturbidragen	2001
Psykiskt sjuka, statens ansvar	91/92
Radiotjänst i Kiruna AB	94/95, 95/96
Regeringens	
anslag till	99, 2000, 2001
redovisning av resurser	99, 2000, 2001
redovisning av det militära försvaret	98, 99, 2000
resultatredovisning av totalförsvaret	98, 99, 2000
Sydafrikasatsning	2000, 2001
Regeringskansliet	
analys och användning av resultat	95/96, 97, 98
anslag till	2000, 2001
informationsverksamhet	2001
myndigheten	2000, 2001
upphandling och användning av konsulter	2000, 2001
Regionala	
utvecklingsinsatser	93/94, 94/95, 95/96
investmentbolag	95/96, 97
Regionalpolitiskt stöd efter EU-medlemskapet	95/96, 97, 98
Registrering och dokumentation av de statliga museernas samlingar	90/91
Rennäringen, stöd till	94/95, 95/96, 97
Resultatredovisning, regeringens av totalförsvaret	98, 99, 2000
Resursanvändningen inom högskolan	2000, 2001
Resurser, primärvårdens	97, 98, 99
Resursförstärkning, skattemyndigheterna	97, 98, 99
Revisionsberättelser med invändning	2000
Revisorsnämnden	99, 2000
Riksantikvarieämbetet	2000, 2001
Riksarkivet och Krigsarkivet	98, 99
Riksbankens	
valutareserv	94/95, 95/96, 97
ägarrelation till AB Tumba Bruk	99
Riksdagens	
förvaltningskontor	99
normgivningsbemyndiganden	91/92, 92/93
ROT-avdraget	2000, 2001
Rymdverksamheten	93/94, 94/95
Rättsväsendet, omorganisationer inom	98, 99, 2000
Saab-Scania AB	92/93, 93/94, 94/95
Samhällsekonomisk belysning, Högskolan	2000, 2001

SIDA	91/92
SJ	
biljettpriser	99, 2000
koncernens verksamhet	90/91
Sjukvårdsresurser	90/91, 91/92
Sjätte AP-fonden	2001
Sjöfartsinspektionens tillsyn	2000, 2001
Skattekonton, personliga	2001
Skattemyndigheternas kontrollverksamhet, resurser	97, 98, 99
Skatter och avgifter	
arvsbeskattningen	91/92
hanteringen av punktskatter/Tullen och RSV	99, 2000
Skolan	
ITiS – en statlig satsning på IT i skolan	2001
tillsyn av	93/94, 94/95
Skolverket och skolans utveckling	97, 98, 99, 2000
Skuldsaneringslagen, tillämpningen av – 1	95/96, 97
Skuldsaneringslagen, tillämpningen av – 2	99, 2000, 2001
Skyddsrummbygget	94/95, 95/96
Skyddsvärd domänmark	95/96, 97, 98
Sociala mål för turism	90/91
Socialavgifter, nedsättning av	2000, 2001
Socialförsäkring	
kontroll av	94/95, 95/96
administration – kostnader/produktivitet	98, 99, 2000
Socialförsäkringsområdet, besparingar på	95/96, 97
Sponsring /samverkan som finansiering	2000, 2001
Spri	91/92
Språk och arbete/svenskundervisning	2000, 2001
Spårbunden trafik	93/94, 94/95, 95/96
Staten, kontrollfunktionen i	2001
Starta-eget-bidraget	95/96, 97, 98
Statens stöd till	
ekologiska investeringsprogram	99, 2000
Saab-Scania AB	92/93, 93/94, 94/95
Statens	
insatser mot ekonomisk brottslighet	2000, 2001
Järnvägar	90/91
styrning av livsmedelskontrollen	2001
styrning av skolan	2001
styrning av verksamheter i kommuner	2001
styrning av äldreboenden	2001
ägarroll	95/96, 97, 98

ändamålsfastigheter – hyressättning och förvaltning	2001
Statliga	
företag, konsultkostnader vid utförsäljning	92/93
förvaltningens effektivisering, personalpolitik	2000, 2001
insatser för jämställdhet	94/95, 95/96, 97
kreditgarantier	98, 99, 2000, 2001
muséer, registrering och dokumentation	90/91
myndigheters uppdragsverksamhet	94/95, 95/96, 97
Statligt	
bildade stiftelser m.m.	2000
engagemang i regionala investmentbolag	95/96, 97
Statsförvaltningen, att ändra	92/93, 94/95
Statstjänstens förnyelse/personalpolitik	2000, 2001
Stiftelser, statligt bildade	2000
Studiemedel, CSN:s handläggning av	2000
Styrinstrument, budgeten som	98
Styrningen	
av AMS och länsarbetsnämnderna	2001
av försvarets fastigheter	2001
av Livsmedelsverket	2001
av skolan	2001
av äldreården	2001
Stödet till	
rennäringen	94/95, 95/96, 97
lokala ekologiska investeringsprogram	98, 99, 2000
studieförbund och idrott	94/95, 95/96, 97
Svensk Bilprovning	2000, 2001
Svenskundervisning för invandrare	2000, 2001
Svenska miljöinsatser i Baltikum	98, 99, 2000
Sveriges deltagande i internationella mellanstatliga organisationer	94/95, 95/96, 97
Sveriges införlivande av EG-rätten	97, 98, 99
Sydafrikasatsning, regeringens	2000, 2001
Teater	93/94
Televerket	90/91, 91/92
Tillsyn	
djurskydd	93/94, 94/95
livsmedel	93/94, 94/95, 95/96
Sjöfartsinspektionens	2000, 2001
skolan	93/94, 94/95, 95/96
spårbunden trafik	94/95, 95/96
Tillsyn – innebörd och tillämpning	94/95, 95/96

Tillämpningen av skuldsaneringslagen – 1	95/96, 97
Tillämpningen av skuldsaneringslagen – 2	99, 2000, 2001
Totalförsvaret	
anpassningsförmåga	98, 99, 2000
regeringens resultatredovisning av	98, 99
Trafiksäkerhet	92/93
Transporter, investeringsplanering för	91/92
Tullen och RSV, hanteringen av punktskatter	99, 2000
Tullverket	95/96, 97, 98
Tullverket och Kustbevakningen, samarbete	92/93
Turistrådet	90/91
och Björn Borg	98/99
Täktverksamheten	94/95, 95/96
U-landsinsatserna, effektiviteten i förvaltningen	91/92
Undanträngningseffekter på arbetsmarknaden	95/96, 97, 98
Unga, vården av	2001
Uppbördsstatistik (se Skatter och avgifter)	
Uppehållstillstånd för flyktingar i Sverige	2000, 2001
Uppföljnings- och utvärderingsverksamheten inom budgetprocessen	91/92, 92/93
Upphandling	
av konsulter, Regeringskansliets	2000, 2001
internationella institutioners	2000
offentlig	97, 98, 99
Utbildning	
gymnasieskolan	92/93, 94/95
Högskoleverkets uppgifter	99, 2000
Utlökalisering av Boverket	90/91, 91/92
Utlänningsnämnden	94/95, 95/96
Utrikesförvaltningen	95/96, 97, 98
Utvecklingsbiståndet/samarbetet	98, 99, 2000
Utvecklingsfonder, regionala	92/93
Utvecklingsinsatser, regionala	93/94, 94/95, 95/96
Visum för besök i Sverige	2001
Vuxenutbildning	91/92
Vården av unga	2001
Vägar, och jämvägar, Nya vägar till	2000, 2001
Vägverket	
Banverket och miljön	98, 99, 2000
rutiner för körkortstillstånd	2000
Vägunderhållet	2001

Årsredovisning för staten	94/95, 95/96, 97, 98
Återflödet från EU	2000
Återvinning och avfallshantering/producentansvaret	98, 99
Ägarroll, statens	95/96, 97, 98, 99
Äldreboende	93/94, 94/95
Äldrevården, statens styrning av	2001
Ändamålsfastigheter, statens – hyressättning och förvaltning	2001
Östersjömiljarderna	2001
Östersund, nedläggning av häktet	98, 99, 2000

DEL I RESULTATREDOVISNING.....	5
1 Mål, uppgifter och resultat.....	5
2 Granskningsarbetet	12
2.1 Effektivitetsrevisionen	12
Förslag till riksdagen under 2001	15
Skrivelser till regeringen under 2001	29
Informationsrapporter under 2001	31
Övriga avslutade granskningsärenden under 2001	33
Pågående granskningsärenden.....	38
Revisionsresor, särskilda föredragningar m.m. under 2001	49
Uppföljning av förslag till riksdagen under 2000.....	49
Uppföljning av skrivelser till regeringen under 2000	60
Uppföljning av granskningspromemorior under 2000	60
Uppföljning av informationsrapporter under 2000.....	61
2.2 Redovisningsrevision.....	63
Riksbanken.....	63
Stiftelsen Riksbankens Jubileumsfond	63
Riksdagens förvaltning och Riksdagens ombudsmän	63
Regeringskansliet	64
Kungliga Slottsstaten och Kungliga Djurgårdens Förvaltning	64
3 Revisorernas relationer till omvärlden	65
3.1 Samarbetet med riksdagens utskott.....	65
3.2 Informationsverksamheten.....	65
3.3 Externa kontakter.....	66
4 Ekonomi och personal	67
DEL II FINANSIELL REDOVISNING	71
Resultaträkning	71
Balansräkning	72
Anslagsredovisning 2001	73
Finansieringsanalys	75
Noter	76
Revisorernas uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter samt uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag (utredningsuppdrag i myndighetsform ingår ej i sammanställningen).	80
Ersättningar under verksamhetsåret 2001 (tkr).....	82
Sammanställning över väsentliga uppgifter.....	83
Revisorernas utlåtande.....	84
Revisorernas utlåtande.....	85
Förslag till riksdagen och skrivelser till regeringen 1997–2001	86
Sakregister till granskningsärenden under riksdagsåren 1990/91–2001	92